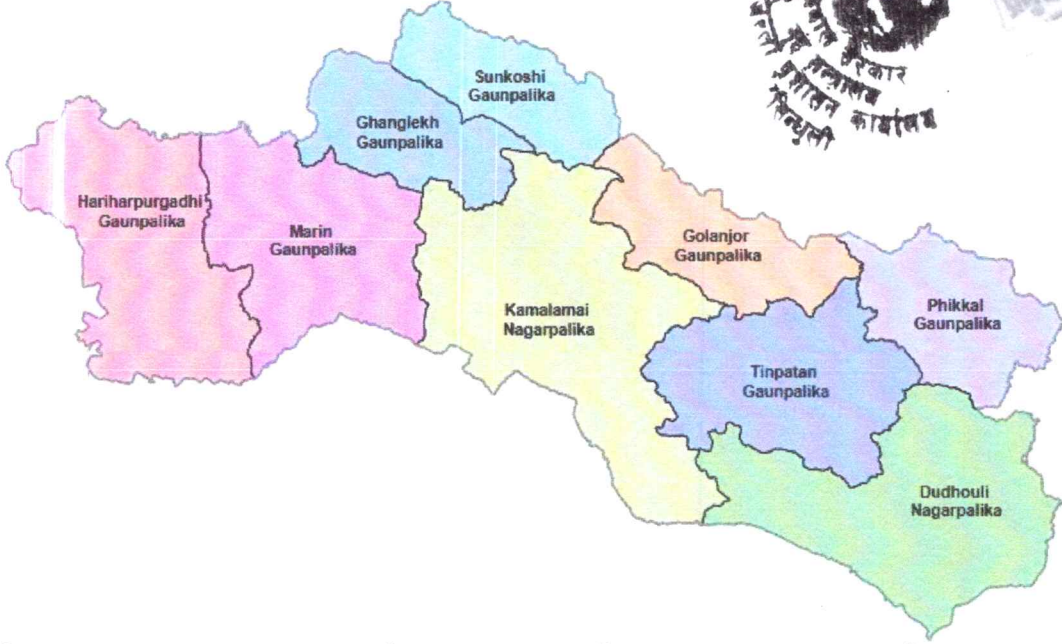

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मिति २०८१।३।१४ को बैठकबाट स्वीकृत भएको

सिन्धुली जिल्लाको

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२०८१

Disaster Preparedness and Response Plan, 2081

Sindhuli

प्रकाशक

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

सिन्धुली

सहयोगी

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

सिन्धुली जिल्ला शाखा

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मिति २०८१।३।१४ को बैठकबाट स्वीकृत भएको
सिन्धुली जिल्लाको
विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२०८१

Disaster Preparedness and Response Plan, 2081

Sindhuli

प्रकाशक

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

सिन्धुली

सहयोगी

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

सिन्धुली जिल्ला शाखा

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

प्रतिष्ठ फोन : ०१७-५२०५३३
सम्पर्क फोन : ५२०२५६
कार्यालय : ५२०६१०
फ्याक्स : ५२०१३३

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

प.सं. : स्था.प्र. तथा शा. सु. ०८०/०८१

च.नं.:

मिति: २०८१/०३/२३

नेपाल संवत् १९४४

मन्तव्य

सिन्धुली जिल्ला प्राकृतिक तथा मानवजन्य कारणबाट हुने विपद्को जोखिममा रहेको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्न सहयोगी हुने गरी तयार पारिएको यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले यस जिल्लामा विपद् व्यवस्थापनमा भाग लिने एवं रुचि राख्ने जो कोहीलाई पनि सहयोग पुऱ्याउने छ । विपद्लाई व्यवस्थापन र न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ भन्ने विश्वासका साथ तयार पारिएको यस योजनाले आउँदा दिनहरूमा विपद् व्यवस्थापनमा ठूलो सहयोग पुग्नेछ । वि.सं. २०६८ सालदेखि निरन्तर रूपमा प्रकाशन हुँदै आएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना सरोकारवाला निकायहरूबाट विवरण तथा तथ्याङ्क संकलन गरी अद्यावधिक गरिएको छ ।

यस जिल्लामा बाढी, पहिरो, आगलागी, हावाहुरी, चट्याङ्ग, मानव जन्यजन्तु द्वन्द, सडक दुर्घटना जस्ता प्रकोपका घटनाहरूबाट वर्षेनी ठूलो जनघनको क्षति भइरहेको छ । विपद्बाट हुने क्षति न्यूनीकरण गर्न पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै चरणमा स्थानीय तहको सक्रियता, नेतृत्व तथा सरोकारवाला निकायसँगको समन्वय आवश्यक देखिन्छ । विगतका अनुभवलाई समेत समेटेर यस क्षेत्रसँग सम्बन्धित तथा कार्य गरिरहेका सबै सुरक्षा निकाय, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्य, गैर सरकारी संघ/संस्थाहरू तथा यस क्षेत्रका विज्ञ व्यक्तिहरूको राय सुझावबाट तयार गरिएको यो योजना विपद् व्यवस्थापनको लागि मार्गदर्शन समेत हुनेछ । सम्बद्ध सबै निकायको समन्वय तथा सहयोगमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१ को पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन भई प्रभावकारी रूपमा जिल्लाको विपद् व्यवस्थापनको लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट विशेष अनुरोध गर्दछु ।

अन्तमा, यो कार्ययोजना तयारी तथा प्रकाशनको लागि निरन्तर रूपमा प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग गर्नु हुने नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला शाखा सिन्धुली, जिल्लामा क्रियाशिल राजनीतिक दल लगाएत सम्बद्ध सबै सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरू तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालयका कर्मचारीहरू लगायत सम्पूर्णलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

मिति : २०८१/०३/२३

भरत खनाल

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

एवम्

अध्यक्ष

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सिन्धुली

भाग १ : योजनाको परिचय

१.१ पृष्ठभूमि:

हाम्रो जस्तो भूधरातलीय बनोट तथा स्वरूप भएको मुलुकमा प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम तुलनात्मक रूपमा बढी नै रहेको हुन्छ। त्यसमा पनि जनचेतनाको कमी, परिवर्तित अवस्था तथा जलवायु परिवर्तनको कारण आकस्मिक, बेमौसमी तथा फरक फरक किसिमका विपद्का घटनाहरू बढ्दै गइरहेको छ जसबाट जनधनको क्षति पनि वर्षेनी वृद्धि हुँदै गइरहेको छ। यसरी बारम्बार आइरहने विपद्को सामना गर्न प्रभावित परिवारले मात्र सम्भव हुँदैन। यसका लागि सबै किसिमको प्रतिकार्य गर्ने संयन्त्रलाई परिचालन गर्नु जरुरी हुन्छ। त्यसैले भविष्यमा आइपर्ने सबै किसिमको विपद्को सामना गर्नका लागि व्यक्ति, परिवार, समुदाय तथा संयन्त्रलाई स्रोतसाधनसहित हमेसा तयारी अवस्थामा राख्नुपर्ने हुन्छ। नीति तथा कार्यक्रमगत रूपमा विपद्लाई प्राथमिकतामा राखी स्रोतहरूको व्यवस्थापन, जनशक्तिको तयारी तथा समुदायको ज्ञान तथा सचेतना अभिवृद्धि गर्न आवश्यक हुन्छ। विपद्का घटनाहरू तथा त्यसबाट हुन सक्ने क्षतिको न्यूनिकरण गर्न तहगत रूपमा विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन योजनाहरू निर्माण गरी क्रमिक रूपमा त्यसको कार्यान्वयन गर्दै समुदाय तथा संयन्त्रहरूलाई उत्थानशील बनाउनु पर्दछ। यसका लागि सिन्धुली जिल्लाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ को अधिनमा रही वि.सं. २०६८ सालदेखि नै विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिरहेको छ र हरेक वर्ष अद्यावधिकसमेत गरी समयानुकूलका योजनाहरू समावेश गर्दै उपलब्ध स्रोतसाधनको प्रयोग गरी उत्कृष्ट प्रतिकार्यसमेत गर्दै आइरहेको छ। नेपालको संविधानमा विपद् व्यवस्थापनलाई तीनै तहको अधिकारको साझा सूचीभित्र समावेश गरी विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ समेत लागू भई हाल विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६७ (प्रथम संसोधन २०७६) मा रही सबै निकायहरूमा विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रलाई कार्यक्षेत्रभित्र समावेश गरेकोले पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले अझ व्यापकता पाएको छ। बारम्बार घटिरहने विपद्का घटना तथा प्रत्येक वर्ष बढिरहेको विभिन्न प्रकोप तथा बहु प्रकोपका कारणले बढिरहेको विपद्लाई न्यूनिकरण गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको दायरा फरक, बृहत र फराकिलो बनाउनु पर्ने देखिन्छ।

विगत वर्षहरूमा भुकम्प, कोरोना महामारी लगायत विभिन्न प्रकोपका कारणले सिर्जित विपदले अन्य किसिमको विपद्लाई गौण बनाइदियो। भुकम्पको त्रासपूर्ण अवस्था र लामो अवधिको वन्दावन्दी पश्चात् जोखिम अवस्थालाई सामान्य स्थितिमा ल्याएको थियो। हालको अवस्थामा पनि राज्यको विभिन्न भागमा विभिन्न प्रकारको प्रकोपबाट सिर्जित असामान्य परिस्थितीलाई सामना गर्दै अगाडी बढेको छ।

विगत वर्ष सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको मेलम्ची बजार तथा मनाङमा गएको बाढीपहिरोले सबैको मन र मष्तिष्कलाई झस्काइदिएको थियो। यस वर्ष पनि तुलनात्मक रूपमा जुन १३ मा भित्रिने मनसुन २ दिन अगाडीनै प्रवेश तथा जल तथा मौसम विज्ञान विभागको प्रेषित सूचना अनुसार कोशी प्रदेशको पश्चिमी भूभाग र मधेस प्रदेशको उत्तरी भूभागमा अधिल्लो वर्षभन्दा ३५ देखि ५५ प्रतिशत अधिक वर्षा धेरै हुने सम्भावना सूचित गरेको साथै विस्तारै कमजोर हुँदै गएको महाभारत र कान्छो पहाड भनेर चिनिने चुरेको भूभाग पनि यस जिल्लामा धेरै रहेकाले सिन्धुली जिल्ला जोखिममा नै रहेको देखिन्छ।

विगत वर्षहरूको प्रकोपको स्थितीहरू अध्ययन गर्दापनि सिन्धुली जिल्ला बाढी पहिरोको उच्च जोखिम रहेको क्षेत्र हो। जिल्लाको उत्तरतर्फ महाभारत पर्वत र दक्षिणतर्फको चुरे पर्वत श्रृङ्खलामा पर्ने प्रायः सबै भूभाग भिरालो भएको तथा केही वर्ष यता विभिन्न ग्रामीण क्षेत्रहरूमा सडक सञ्जाल पुर्‍याउने क्रममा अव्यवस्थित खनिएको सडकका कारणले भुक्षय बढ्दो क्रममा रहेको र वर्षातको समयमा बाढीपहिरो व्यापक बढ्न जाने र वर्षेनी ठूलो मात्रामा धनजनको क्षति हुने गरेको छ। गत वर्ष पनि बाढीपहिरोले सिन्धुली सदरमुकाम सिन्धुलीगढी आसपासका क्षेत्रहरूमा धेरै असर गरेको थियो। वर्षातको कारणबाट जिल्लाभरी भौतिक तथा मानवीय क्षति यसले बढाईहरको छ भने भने विपी राजमार्ग, मध्यपहाडी लोकमार्ग, मदन भण्डारी राजमार्ग तथा विशेष गरी फिक्कल गाउँपालिका, गोलन्जोर गाउँपालिका, मरिण गाउँपालिका, सुनकोशी गाउँपालिका, हरिहरपुर गढी गाउँपालिका, कमलामाई नगरपालिका तथा दुधौली नगरपालिकामा बाढी तथा पहिरोको बढी मात्रामा परिरहेको छ।

यस वर्ष नेपाल सरकारले सिन्धुली जिल्लालाई बाढीपहिरोबाट प्रभावित हुने सक्ने जिल्लाभित्र राखेको छ। बाढीपहिरोले सिन्धुलीलाई पटक पटक दुःख दिएको छ। वि.सं १९५९ को बाढी (यसलाई स्थानीयवासी अफैपनि उनसठा नामबाट

स्मरण गरिरहन्छन्) ले सिन्धुलीमाडी, मरिणखोला तथा कमलाखोंजको खेतीयोग्य जमिनलाई व्यापक विनास गरेको थियो। वि.सं २००१ मा व्यापक असिनापात, वि.सं २०११ मा बाढी, वि.सं २०२३ मा फुटेको सेती पहिरो विष्फोट २०२७ मा आएको बाढी, वि.सं २०३८ मा आएको बाढी (यस समयको बाढीले वि.सं. १९५९ सालमा आएको बाढीले वढाएको खोलाको आयतन बराबरी नै समान आकार बनाएको थियो), वि.सं २०४१ को बाढी (यस बाढीले सिन्धुलीको विकासको फड्कोलाई २० वर्ष पछाडि धकलेको विश्वास गरिएको छ), वि.सं २०५० र वि.सं. २०६१ मा आएको बाढीले यस जिल्लामा व्यापक जनधनको क्षति गरेको थियो।

Page | 4

यससँग सिन्धुली जिल्लामा आगलागी, चट्याङ्ग, सडक दुर्घटनाबाट पनि निरन्तर रूपमा मानवीय एवं भौतिक क्षति भैरहेको देखिन्छ। नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली जिल्ला शाखाले नियमित रूपमा वितरण गर्ने राहत सामग्रीहरूको विवरण तालिकाबाट पनि सिन्धुली जिल्लामा बाढीपहिरो, हावाहुरी, चट्याङ्ग सँगै जंगली हात्ती आतंक र आगलागी प्रभावित परिवारहरू पनि बढ्दै गएको देखिन्छ। वि.सं. २०७९ श्रावणदेखि २०८० असार मसान्तसम्मको गैरखाद्य राहत वितरण विवरण हेर्दा ३५ घरपरिवार बाढीपहिरो, ५२ आगलागी, ४१ हावाहुरी, २४ हात्ती आतंक र २ घरपरिवार चट्याङ्गबाट प्रभावित भएको देखिन्छ। (स्रोत : सिन्धुली रेडक्रस, ५३ औं वार्षिक साधारणसभा, २०८०, पेज नं. ५)। उल्लिखित संख्या हेर्दा बाढी पहिरो साथै आगलागीबाट प्रभावित परिवारको संख्यामा धेरै प्रतिशतले बृद्धि भएको देखिन्छ।

सिन्धुली जिल्लाको परिदृश्य हेर्दा जिल्लामा विपद्का घटनाहरू बारम्बार भइरहेको देखिन्छ। विपद्को समयमा निश्चय पनि प्रभावित व्यक्ति तथा समूदायलाई सहयोगको आवश्यकता र अपेक्षा हुन्छ, नै। तसर्थ तत्कालको समयमा जति सक्दो छिटो र छरितो रूपमा सहयोगका कार्य प्रभावकारी गराउनु पर्दछ जसले गर्दा थप क्षति हुनबाट बचाउन सकिन्छ। गत वर्ष जिल्लाका सबै निकाय तथा सहयोग संघसंस्थाहरूले विपद् जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्नका लागि आवश्यकता अनुसार लगानी गरेका थिए। विभिन्न समयमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वयमा नेपाली सेना, शसस्त्र प्रहरी बल, नेपाल, नेपाल प्रहरी र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले विपद्को पूर्वतयारीको लागि बाढी, पहिरो, आगलागी, भुकम्प लगायतको कृत्रिम घटना अभ्यास गरिएको थियो भने विभिन्न परियोजनाहरू जस्तै: हयाण्ड्स नेपाल, सिड्स नेपाल, रिलिफ नेपाल, प्लान नेपाल तथा वर्ल्ड भिजन नेपाल लगायतका गैह्र सरकारी संघसंस्थाहरूको सहयोगमा विभिन्न प्रकोपको कृत्रिम घटनाको अभ्यास सम्पन्न गरेका थिए। यसबाहेक बाढी पहिरो तथा आगलागीजन्य विपद्को प्रतिकार्यका लागि थप आपतकालीन सामग्रीहरूको व्यवस्थापन गरिएको थियो। यसबाट पनि पूर्वतयारी कार्यको महत्व तथा आवश्यकतालाई टड्कारो रूपमा बुझ्न सकिन्छ।

यद्यपि सबै किसिमको पूर्वतयारी तथा योजना निर्माणका बावजुत पनि योजनाअनुसार स्थलगत कार्यान्वयनमा हुने सानातिना कमजोरीका कारण जिल्लामा भइरहने घटनाहरूलाई पूर्ण रूपमा सम्बोधन गर्न भने सकिएको छैन। फरक फरक किसिमको विपद्का विविधताका कारण विपद् अनुसारको विशिष्टकृत प्रतिकार्य योजना निर्माण गर्नुपर्ने, योजनाको कार्यान्वयनका लागि प्राविधिक दक्ष जनशक्ति, स्रोत तथा सामग्रीहरूको पर्याप्त व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा योजनाको सान्दर्भिकता अनुसार परिमार्जन गर्नु पर्ने आवश्यकता भने देखिएको छ। अतः स्रोत तथा सामग्रीहरूको न्यून आपूर्तिको अवस्थालाई सम्बोधन गरी विगतको अनुभवका आधारमा सबै किसिमका विपद्लाई प्रतिकार्य गर्न तथा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित बनाउन प्रतिकार्य योजनाको समयानुकूल परिमार्जन महत्वपूर्ण देखिएकोले विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सिन्धुलीले यो विपद् प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारी योजना, २०८१ अद्यावधिक गरी “विपद् प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारी कार्य योजना, २०८१, सिन्धुली” तर्जुमा गरेको छ।

१.१.१ सिन्धुली जिल्लाको सामान्य परिचय:

परापूर्वकालदेखि नै आफ्नै छुट्टै पहिचान कायम राख्न सफल ऐतिहासिक सिन्धुली जिल्ला संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक नेपालको बागमती प्रदेशअन्तर्गत रहेको छ। राणाकालमा पूर्व २ नं. को नामले नक्साकित, परिचित र प्रख्यात यस सिन्धुली जिल्लालाई ऐतिहासिक सिन्धुलीगढी दरबार रहेको जिल्ला पछिल्लो समय जुनारको जिल्लाको रूपमा समेत चिनिन्छ। दक्षिण एसियाकै नमुना सडकको रूपमा बिपी राजमार्ग निर्माण भई सञ्चालनमा आए पश्चात् प्रदेश नं. २ र प्रदेश नं. १ लाई राजधानीसँग जोडने प्रमुख नाकाको रूपमा सिन्धुली जिल्ला छ। मध्य पहाडी लोकमार्ग र मदन भण्डारी लोकमार्ग, धरान चतरा देखि बागमती प्रदेशसम्म सिन्धुली जिल्लाको मध्य भागबाट गएको छ।

• भौगोलिक अवस्थिति:

कुल क्षेत्रफल	: २४५९.३१ वर्ग किमी
अक्षांश	: २६°५५' देखि २७°२२' उत्तरी अक्षांश
देशान्तर	: ८५°१५' देखि ८६°२५' पूर्वी देशान्तर

उचाइ	: १६८ मिटरको उचाइदेखि २७९७ मिटरसम्म
लम्बाई	: १०६ किमी (औषत)
चौडाइ	: २३.३ किमी (औषत)
हावापानी	: विषम (उष्ण, उपोष्ण र समशीतोष्ण)
वर्षात	: औषत् १४२० मिमि (सबैभन्दा उच्च ३५५४ मिमि)
तापक्रम	: ८ सेन्टिग्रेडदेखि ३१ सेन्टिग्रेडसम्म

• **सिमाना**

पूर्व	: उदयपुर, सिराहा जिल्ला
पश्चिम	: रौतहट, मकवानपुर र काभ्रेपलान्चोक जिल्ला
उत्तर	: रामेछाप, ओखलढुंगा जिल्ला
दक्षिण	: धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही जिल्ला

• **राजनैतिक/प्रशासनिक विभाजन**

प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तह	वडा संख्या	प्रतिनिधि सभा क्षेत्र नं.	प्रदेश सभा	कैफियत
बागमती	सिन्धुली	दुधौली नगरपालिका	१४	१	१	कमलामाई नपाको वडा नं. ९, १३ र १४ प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र नं. १ र प्रदेश सभा १ (१) मा राखिएको ।
		तीनपाटन गाउँपालिका	११			
		फिक्कल गाउँपालिका	६		२	
		गोलन्जोर गाउँपालिका	७			
		कमलामाई नगरपालिका	१४	२	१	
		सुनकोशी गाउँपालिका	७			
		घ्याङ्लेख गाउँपालिका	५			
		मरिण गाउँपालिका	७			
		हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	८			
		जम्मा :	९ स्थानीय तह	९	२	

भौगोलिक विभाजन

सिन्धुली जिल्ला भौगोलिक हिसावले पहाडी क्षेत्रमा पर्दछ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार यसलाई भित्री मधेशको जिल्ला अन्तर्गत राखिएको छ । यस जिल्लाको उत्तरी भागमा पश्चिमबाट पूर्वतिर बग्ने सुनकोशी नदी, मध्यभागमा महाभारत पर्वतिय श्रृंखला र सदरमुकामभन्दा पश्चिमतर्फ बग्ने मरिणखोला र दक्षिणपूर्व हुँदै बग्ने कमला नदी पर्दछ भने दक्षिणमा चुरे क्षेत्रले तराईका विभिन्न जिल्लाहरूसँग सिमाना छुट्याएको छ । पानीको स्रोतको लागि उपयुक्त भए पनि भिरालो भौगोलिक अवस्था तथा चुरे क्षेत्र भएकोले यस जिल्ला बाढी तथा पहिरोजन्य प्रकोपको अति संकटोन्मुख क्षेत्रभित्र पर्दछ ।

गढतीर क्षेत्र: महाभारत श्रृंखलाभन्दा उत्तरतिर अवस्थित सुनकोशी नदीको किनार क्षेत्रलाई गढतीर क्षेत्र भनिन्छ । सुनकोशी गाउँपालिका, गोलन्जोर गाउँपालिका र फिक्कल गाउँपालिकाका धेरै भूभाग यस क्षेत्रमा पर्दछ । यस क्षेत्र तुलनात्मक रूपमा सुख्खा तथा भिरालो जमिन रहेको तथा खरको छानो भएको काठबाट बनेका घरहरूका कारण आगलागीको खतरा अधिक तथा नदीको किनारा भएकोले बाढीको उच्च जोखिम क्षेत्रभित्र पर्दछ । भूउपयोगको हिसावले यो उब्जनी योग्य क्षेत्र पनि हो । यस क्षेत्रबाट मध्यपहाडी लोकमार्ग सञ्चालित भएसँगै यातायात सुविधाको पहुँच स्थानीय तहसम्मै पुगेको छ ।

मरिण क्षेत्र: महाभारत पर्वतिय श्रृंखलाभन्दा दक्षिण र सिन्धुली सदरमुकामभन्दा पश्चिम मरिण खोलाको आसपासमा रहेको घ्याङ्लेख गाउँपालिका, कमलामाई नगरपालिका वडा नं. १ र २ का केही भूभाग, मरिण गाउँपालिका तथा हरिहरपुरगढी गाउँपालिका यस क्षेत्र अन्तर्गत पर्दछ । मरिण खोलाको उद्गम स्थल घ्याङ्लेख गाउँपालिका वडा नं. २ देखि हरिहरपुरगढी गाउँपालिका वडा नं. ९ सम्मका क्षेत्र मरिण खोलाबाट प्रभावित क्षेत्र हुन् । उच्च उर्वर खेतीयोग्य जमिन कटान, भू-क्षय र मानवीय क्षतिको विगतको तथ्यांकले यो क्षेत्र उच्च जोखिममा रहेको छ । दक्षिणतर्फको चुरेक्षेत्रबाट

निस्कने खहरेखोलाहरूले बर्षेनी जनधनको क्षति पुर्याउदै आएको छ । भूउपयोगको हिसावले यस क्षेत्रलाई उब्जनी रूपमा पनि चिनिन्छ । ठूला-ठूला फाँटहरूबाट पर्याप्त मात्रामा उब्जनी हुने यस क्षेत्रबाट हेटौँडा धरान जोड्ने मदन भण्डारी लोकमार्गको निर्माणसँगै कृषि सामग्रीहरूको निर्यात हुने अवसर रहे पनि मानिसहरूको आवतजावतसँग सरुवा रोग संक्रमण हुने समस्या पनि सँगसँगै आउने देखिन्छ ।

कमलाखोंज क्षेत्र: सिन्धुली सदरमुकामभन्दा दक्षिण-पूर्व कमला नदी आसपासका बस्तीहरूलाई कमलाखोंज क्षेत्र भनिन्छ । यस क्षेत्रअन्तर्गत दुधौली नगरपालिका र कमलामाई नगरपालिका वडा नं. ९, १०, १३ र १४ का बस्तीहरू पर्दछ । विशेष गरी बर्षातको समयमा कमला नदीबाट त्यस क्षेत्रका बासिन्दाले हरेक वर्ष क्षति बेहोर्दै आएका छन् । यस क्षेत्रमा बाढी पूर्व सूचना प्रणालीको स्थापना तथा मदन भण्डारी लोकमार्ग अन्तर्गत कमला नदीमा पक्की पुल निर्माण भएसँगै ठूला विपद्का घटनाहरूमा कमी आए पनि व्यक्तिको लापरवाहीका कारण मानवीय क्षतिलाई शून्यमा ल्याउन भने सकिएको छैन । साथै निकै ठूलो क्षेत्र प्रभावित हुने भएकोले कृषियोग्य भूमिलाई पनि पर्याप्त मात्रामा संरक्षण गर्न सकिएको छैन । यो क्षेत्र अन्न तथा फलफूल उब्जाउ हुने क्षेत्र हो । यहाँ रहेका ठुलठूला फाँटहरूबाट बर्षेनी ठूलो मात्रामा अन्न तथा फलफूल उत्पादन हुने गर्दछ ।

तीनपाटन क्षेत्र: सिन्धुली सदरमुकामभन्दा पूर्वमा रहेको तीनपाटन गाउँपालिकाको सम्पूर्ण भूभाग तीनपाटन क्षेत्रका नामले परिचित छ । चदाहा खोला र यसका सहायक खोलाहरूले हरेक वर्ष यस क्षेत्रमा जनधनको क्षति पुर्याइरहेको छ । यस क्षेत्रमा पहिरो विपद्को इतिहास बोकेको सेती पहिरोक पनि यसै क्षेत्रमा नै पर्दछ ।

यसबाहेक सडक दुर्घटनाको हिसावले विपी राजमार्ग तथा मध्यपहाडी लोकमार्ग अति नै संवेदनशील मार्गको रूपमा रहेका छन् । यस क्षेत्रमा प्रायः सानाठूला दुर्घटनाहरू भइरहन्छन् । यसै वर्ष निर्माण सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिएको मदन भण्डारी (हेटौँडा चतरा) लोकमार्गले सिन्धुलीको धेरै क्षेत्रलाई प्रभाव पार्ने र सो क्षेत्रमा बसोबास गर्ने मानिसमा सडक प्रयोग र यातायात सम्बन्धी उपयुक्त शिक्षा तथा जनचेतनाको अभाव रहेकोले दुर्घटना बढ्न सक्ने सम्भावना देखिन्छ ।

• भू-उपयोग:

सिन्धुली जिल्लाको कुल क्षेत्रफलमध्ये मध्ये ५७.७ प्रतिशत भूभाग चुरे र ४२.३ प्रतिशत भूभाग मध्य पहाडी क्षेत्रमा पर्दछ । त्यस बाहेक करिब ३० प्रतिशत मात्र खेतीयोग्य जमिन र ३ प्रतिशत बाँझो जमिन रहेको देखिन्छ । जिल्लाको करिब १६०९९१ हेक्टर (६४.८३%) जमिन वनजंगल तथा वुट्यानले ढाकेको छ । सामान्यतयः यस जिल्लाको सम्पूर्ण भू-भाग पहाडले बनेको छ । यस क्षेत्रको भूमिमध्ये कमला नदी, तीनपाटन क्षेत्र र मरिण खोला धान तथा मकै बालीका लागि उत्तम क्षेत्र रहेको छ । त्यसै गरी जिल्लाको उत्तरी क्षेत्रमा फल्ने जुनार सिन्धुली जिल्लाकै पहिचानको रूपमा रहेको छ भने भूईँकटहर तथा आँपका लागि पनि सिन्धुली जिल्ला परिचित छ तर पर्याप्त शिक्षा तथा चेतनाको अभावले यहाँका वनजंगल विनास बढ्दै गएको छ । उत्तरको पहाडी क्षेत्रको भूमि त्यति उब्जाउ किसिमको छैन । यो क्षेत्रको धेरैजसो भूमि वनजंगल तथा वुट्यानले ढाकेको छ । भिरालो जमिन भएकाले यहाँ पहिरो तथा भूक्षय हुने गरेको छ । अझ चुरे पर्वतमा पर्ने भू-भाग बढी नै भिरालो धरातल कडा चट्टान र वालुवाले बनेकोले खेतीपातीको लागि उपयुक्त छैन ।

• भेषभुषा र रहनसहन:

तामाङ जातीको बाहुल्य रहेको पहाडी जिल्ला भएकोले यहाँको रहनसहनमा तामाङहरूको नै अधिक प्रभाव परेको पाइन्छ । प्रायः बस्तीहरू एकै स्थानमा झुपुक्क परेर रहेको देखिन्छ । अधिकांश घरहरू ढुङ्गा माटो र काठबाट निर्मित तथा काठ र खर, टायल प्रयोग गरी छाना छाइएको भएपनि पछिल्लो समयमा प्रदेश सरकार तथा स्थानीय सरकारको सहयोगका कारणले पनि अधिकांश घरहरू अधिकांश विस्थापित भएको अवस्थामा पाइन्छन् । वि.सं. २०७२ सालको भूकम्प पश्चात निर्माण भएका घरहरू भने अर्ध पक्की तथा जस्ताले छाएको भेटिन्छ । भेषभुषामा यहाँका मानिसहरू कमिज, पाइन्ट, सुरुवाल, चोलो, फरिया, पटुका आदि लगाउँदछन् ।

• जातजाति र भाषाभाषी:

जातीगत आधारबाट हेर्दा राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को तथ्याङ्कअनुसार सिन्धुली जिल्लामा रहेका कूल जनसंख्या ३०००२६ मध्ये पहिलो स्थानमा तामाङ जातीको ८०,००३ (२६.६७%) त्यसपछि क्रमश मगर जाती ४२,९६८ (१४.०५%), क्षेत्री ३९,८४४ (१३.२८%), पहाडी ब्राह्मण २९७८४ (७.२६%), नेवार १८,६९७ (६.२३%) आदि रहेका छन् । यस जिल्लामा मातृभाषा नेपाली बोल्ने जनसंख्या सबैभन्दा बढी १,५७,०६४ जना (५२.३५%) रहेको छ भने त्यसपछि क्रमशः तामाङ

२५.१२%, मगर ८.११%, दनुवार ६.११%, नेवारी २.०८% लगायतका भाषा रहेका छन् । (स्रोत: जिल्ला वस्तुगत विवरण, २०८०)

• आर्थिक आधार:

यस जिल्लाको आर्थिक पक्षको मुल आधार कृषि क्षेत्र नै हो । उद्योग र पर्यटन व्यवसाय निकै न्युन रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि गणना, २०७८ अनुसार यहाँ ५४,७३५ कृषि चलन अर्थात कृषक परिवार रहेका छन् । मुख्य आन्दानी कृषि हुने कृषक परिवार ८३.५९% रहेको छ । बालीहरुमा जुनार, सुन्तला, कागती, आँप, केरा भुइँकटहर आदि प्रमुख रहेका छन् । सिन्धुली जिल्ला जुनार उत्पादनको लागि परिचित जिल्ला हो । (स्रोत: जिल्ला वस्तुगत विवरण, २०८०)

• जनसंख्या सम्बन्धी विवरण:

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्यांक अनुसार जिल्लामा भएको जनगणना अनुसार जिल्लाको जम्मा जनसंख्या ३,००,०२६ जना (संस्थागत सहित) रहेकोमा पुरुष १,४४,३५७ र महिला १,५२,७४२ जना रहेका छन् । २०७८ को प्रतिवेदन अनुसार दश वर्षमा यस जिल्लाको जनसंख्याका वृद्धिदर १.२९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । कुल ६९३६४ परिवारहरुमा प्रति परिवार ४.३३ जना सदस्यहरु रहेको पाइन्छ । साथै यस जिल्लाको लैङ्गिक अनुपात ९६.१५ रहेको छ । (स्रोत: जिल्ला वस्तुगत विवरण, २०८०)

१.२ विपद् प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

विपद्बाट प्रभावित भई सम्भावित क्षति हुन सक्ने अवस्थाबाट समुदायलाई जोगाउनु र प्रभावित भएका समुदायलाई स्थानीय स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै तत्काल राहत तथा उद्धार सेवा प्रदान गर्नु साथै विभिन्न क्षेत्रसँग समन्वय गरी प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी तथा जवाफदेहितायुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको मुख्य उद्देश्य हो ।

❖ विपद् प्रतिकार्य योजनाको विशिष्ट उद्देश्य:

- मानवीय सहयोगका लागि पहिले नै उपयुक्त तथा पर्याप्त पूर्वतयारी तथा सहयोग योजनाको तर्जुमा गर्ने,
- विपद्मा परेका व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल खोज र उद्धार गरी मानवीय सेवा प्रदान गर्ने,
- विपद्बाट प्रभावित समुदायलाई सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत सहयोग उपलब्ध गराउने,
- उपलब्ध साधनस्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै आवश्यक पर्ने थप साधनस्रोतको खोजी गरी नेपाल सरकार र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट भएका निर्णयको कार्यान्वयन गर्न सरोकारवाला निकाय तथा संघ तथा संस्थासँग समन्वय गरी विपद् प्रभावित समुदायलाई सहयोग उपलब्ध गराउने,
- विपद्बाट मानवीय असरहरुलाई कम गर्नका लागि प्रभावित मानिसहरुका अत्यावश्यक परिपूर्ति गर्नका निमित्त समयमा नै समान तथा समन्वयात्मक सहयोग उपलब्ध गराउने कुरा सूनिश्चित गरेर जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत नेपाल सरकारलाई सहयोग उपलब्ध गराउनु हो साथै कुनै पनि मानवीय सहयोग मानवता, निष्पक्षता तथा तटस्थताको आधारमा उपलब्ध गराउने ।

१.३ विपद् प्रतिकार्य योजनाको लक्षित समूह

यस कार्ययोजनाका लक्षित समूहहरु निम्न अनुसार हुनेछन्:

सिन्धुली जिल्लाका ६९३६४ घरधुरीमा बसोबास गर्ने ३,००,००२६ जना स्थानीय बासिन्दाहरु नै यस योजनाको मुख्य लक्षित समुदाय हुन् । यससँगै अन्य जिल्लाबाट विभिन्न पेशा व्यवसायमा संलग्न भई यस जिल्लाभित्र बसोबास गर्ने व्यक्तिहरु पनि योजनाको लक्षित समूहभित्र पर्दछन् । योजना कार्यान्वयनको हिसाबले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु लक्षित समूहभित्र पर्दछन् साथै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका योजनाहरुलाई कार्यान्वयन गर्न प्रत्यक्ष परोक्ष रुपमा सहयोग गर्ने विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, राष्ट्रिय तथा स्थानीय गैरसरकारी संस्था, दातृ निकाय तथा निजी क्षेत्रहरुसमेत लक्षित समूहभित्रै समेटिएको छ । समग्रतामा सिन्धुली जिल्लामा रहेका सबै व्यक्तिहरु लक्षित समूह भित्र पर्दछन् ।

१.४ प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रिया र सहभागिता

जिल्लामा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग छलफल गरी पहिलो चरणमा प्रारम्भिक विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको परिमार्जन तथा अद्यावधिक प्रकृया अन्तर्गत सुरुमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीले सबै सरोकारवाला निकायको उपस्थितिमा प्रारम्भिक कार्यशाला गरी तीन सदस्यीय कार्ययोजना परिमार्जन समिति बनाई क्षेत्रगत समूहहरुलाई आफ्नो क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना तथा स्रोत आंकलनलाई अद्यावधिक गर्ने कार्य गरेको थियो । तत्पश्चात् क्षेत्रगत

समूहहरूलाई छलफल गराई क्षेत्रगत कार्ययोजनालाई अन्तिम रूप दिई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा पठाईने भयो।

१.५ विपद्को प्रतिकार्य योजनाको उपयोग र प्रयोग

सकेसम्म विपद्को सामना कसैले गर्नु नपरोस्, जनधनको क्षति नहोस् भन्ने नै हो । तर विपद् कुनै न कुनै कारणले आउन सक्ने हुनाले सदैव चनाखो रहनु पर्ने हुन्छ । विपद् आइपरेपछि फेरि पनि परम्परागत तरिकाले प्रतिकार्य गर्नु अहिलेको परिस्थितिमा सान्दार्भिक र वैज्ञानिक हुदैन । त्यसैले सम्भावित विपद्हरूको सामना गर्न तथा सहज तरिकाले सामान्य अवस्थामा फर्काउन कस्ले, कहाँ, कसरी, कहिले के गर्न सकिन्छ भन्ने योजनाको तयारी आवश्यक हुन्छ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना यस्तै एक आकस्मिक परिस्थितिका लागि निर्माण गरिएकोले विपद्को घटना हुनसाथ यो योजना स्वतः सक्रिय हुन्छ । जिल्लाभित्र संचालन गरिने विपद् पूर्वतयारीका गतिविधिहरू सञ्चालन गर्न तथा गैरसरकारी संस्थाहरूलाई विपद् व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरू सञ्चालनको स्वीकृति दिन पनि यो योजना उपयोगी हुन्छ । साथै स्थानीय तहले विकासका योजनाहरू बनाउदाको समयमा पनि यो योजना उपयोगी हुन्छ र यसलाई मार्ग दर्शनको रूपमा अवलम्बन गर्न सकेमा क्षतिको न्यूनिकरण गर्न सकिन्छ ।

१.६ विपद् प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता तथा महत्व

विपद् व्यवस्थापनभित्र गरिने विभिन्न चरणका कार्यमध्ये आपतकालीन योजना विपद् परे लगत्तै स्थिति सामान्य नभएसम्म कार्यान्वयन हुन्छ । विपद्को समय ज्यादै संवेदनशील भएकोले यस समयमा गर्ने मानवीय सहयोगका कार्यले पनि महत्वपूर्ण स्थान ओगटेको हुन्छ । यसकारण यस योजनाको निकै ठूलो महत्व रहेको यथार्थलाई अस्वीकार गर्न सकिँदैन । त्यसैले यस प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता र महत्वलाई अग्रस्थानमा राख्न सकिन्छ । आपतकालीन योजनाका निम्न महत्वले यसको आवश्यकतालाई पुष्टि गर्दछः

- योजनाले विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्ने सुनिश्चितता दिन्छ ।
- विपद्को जोखिम कम गर्न समुदायलाई हातेमालो गर्ने वातावरण बनाउन प्रेरणा दिन्छ ।
- पीडित समुदायलाई आफ्नो अधिकार र दायित्वको बारेमा सचेत गराउँछ ।
- उद्धार र राहतजस्ता कार्यमा पीडित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्छ ।
- आपतकालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धिको लागि मार्ग प्रशस्त गर्छ ।
- खानेपानी, सरसफाइ र स्वास्थ्य प्रवर्द्धन जस्ता आधारभूत आवश्यकतालाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- स्रोतको सही सदुपयोग गरी पीडित समुदायलाई विपद्को पीडाबाट मुक्ति दिने बाटो तयार गर्छ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवा प्रदायकमा जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउँछ ।
- प्रभावित समुदायले पिडाबाट राहतको अनुभूति गर्दछ र सरकार प्रतिको नागरीकको विश्वसनीयता अभिवृद्धि हुन्छ ।

१.७ विपद् प्रतिकार्य योजनाका सीमा

सबै विषयका आफ्नै महत्व र सीमा हुन्छन् । यस कार्ययोजनाका पनि निम्नअनुसार सीमा पनि रहेका छन्ः

- यो कार्ययोजना विकास निर्माणसँग सम्बन्धित नभएर विपद्को समयमा मात्र कार्यान्वयनमा आउने भएकाले विपद् नपरेमा यसका सबै प्रावधान निस्कृय रहन सक्नेछन् अर्थात यस योजनाको प्रकृति मनसुनी हुन्छ ।
- कार्ययोजना राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यताअनुरूप क्षेत्रगत अवधारणा (Cluster Approach) अन्तर्गत तर्जुमा गरिएको छ । साथै तथ्याङ्क संकलन र आवश्यकता पहिचानका लागि बहुक्षेत्रिय द्रुत लेखाजोखा अपनाउने योजनाले निर्धारण गरे पनि सो अनुरूपको जनशक्ति जिल्लामा अभाव हुन सक्नेछ ।
- विपद् परिहालेको अवस्थामा कार्ययोजनाअनुरूप मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग स्रोतको अभाव हुने भएकाले कार्ययोजना अनुरूप विपद् प्रतिकार्यका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अन्य निकाय र केन्द्रको भर पर्नु पर्ने हुन्छ अर्थात यो योजना स्रोतका परनिर्भर रहेको स्वयंले गर्नुपर्ने योजना हो ।
- प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनका लागि क्षेत्रगत रूपमा जनशक्ति तयार गर्न समय लाग्नेछ र त्यसको लागि स्रोतको खोजी गर्नु पर्ने अवस्था रहन्छ, जुन उपलब्ध हुन्छ भन्ने अहिले नै निक्यौल गर्न सकिँदैन ।
- जिल्लाको विपद्को सबभन्दा खराब परिस्थितिलाई अनुमान गरी बनाइएको हुँदा यसमा उल्लिखित कृयाकलाप तथा बजेट महत्वकांक्षी रहेको छ ।

१.८ विपद् कार्ययोजनाको पुनरावलोकन

बदलिँदो वातावरणीय परिस्थिति, जिल्लामा उपलब्ध स्रोत साधन तथा मानव संसाधनको समेत विश्लेषण र विगत वर्षहरूको अनुभव र पृष्ठपोषण समेतलाई मनन गरी यस कार्य योजनालाई हरेक वर्ष पुनरावलोकन गरिनेछ । विपद्का घटनाहरूबाट पारेका असरहरूमा कार्ययोजनाले सम्बोधन गर्न नसकिएका खाडलहरूलाई पुर्नका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सिन्धुलीले सबै क्षेत्रका सदस्यहरू तथा सरोकारवाला निकायहरूसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा यो विपद् कार्ययोजनाको पुनरावलोकन गर्दै प्रत्येक वर्ष प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नेछ ।

भाग २ : विपद्को अवस्था तथा योजना तर्जुमा सम्बन्धी पूर्वानुमान

२.१ सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा

अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासहरूलाई आत्मसात् गर्दै नेपालले पनि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने कार्य विगत केही वर्षदेखि गर्दै आइरहेको छ । विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद (तत्कालिन केन्द्रीय दैवीप्रकोप उद्धार समिति) बाट प्राप्त निर्देशिका अनुसार जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीले विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा काम गर्ने जिल्लाका सरकारी निकाय, स्थानीय तह तथा राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाहरूको सहभागितामा वि.सं. २०६८ सालमा पहिलोपटक विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्यो र यसलाई समयानुकूल परिमार्जित ऐन, कार्यविधि तथा समय-समयमा प्राप्त निर्देशन अनुसार हरेक वर्ष पुनरावलोकन तथा अध्यावधिक गर्दै आइरहेको छ । यसैको अभ्यास तथा सम्बन्धित मन्त्रालयको निर्देशन अनुसार यस वर्ष पनि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गरी तयार गरिएको हो ।

२.२ दस्तावेजहरूको अध्ययन

यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिकका क्रममा दैवी प्रकोप उद्धार ऐन २०३९, नेपाल सरकारबाट स्वीकृत विपद् व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति २०६६, विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ प्रथम संसोधन २०७५, विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना सिन्धुली २०६८, २०६९, २०७०, २०७३, २०७५, २०७६, २०७७, २०७८, २०७९, २०८०, ह्युगो कार्यसंरचना २००५—२०१५, सेन्डाई कार्यसंरचना २०१५—२०३०, स्फेयर परियोजना २०११ अध्यावधिक २०१८ तथा विगतमा बनेका विभिन्न जिल्लाका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाहरू अध्ययन गरी विभिन्न क्षेत्रका विज्ञहरूसँग परामर्श गरिएको छ ।

त्यसैगरी संघीय नेपालको संविधान २०७२ र त्यसपश्चात् बनेका विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४, विपद् जोखिम न्यूनिकरण राष्ट्रिय नीति २०७४, विपद् जोखिम न्यूनिकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०७४ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ लाई समेत अध्ययन गरी यस योजनालाई अध्यावधिक गरिएको छ । साथै यस वर्ष २०८१ मा अद्यावधिक भएका स्थानीय सरकारका विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाहरूका बुँदाहरू पनि यस जिल्ला स्तरीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा समावेश भएका छन् ।

यससँगै विगतका वर्षहरूमा यस जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीको निर्देशन तथा प्रत्यक्ष अगुवाइमा भएका बाढीपहिरो, आगलागी तथा राजमार्गमा हुने दुर्घटनाबाट मृत्यु भएका तथा विभिन्न कारणले मृत्यु भई पहिचान नभएका व्यक्तिहरूको शव व्यवस्थापन, घाइते भएका व्यक्तिहरूको उपचार तथा प्रभावित परिवारहरूलाई राहत तथा उचित व्यवस्थापन लगायतका कार्यबाट प्राप्त अनुभव तथा सिकाइहरूलाई समावेश गरिएको छ ।

साथै योजना परिमार्जनको क्रममा आइपरेका नीतिगत अन्तर्राष्ट्रियहरूलाई विषय विज्ञहरू तथा विभिन्न तालिम कार्याशाला गोष्ठीहरूबाट प्राप्त सुझाव अनुसार परिमार्जन गरिएको छ । साथै यस वर्ष जिल्ला समन्वय समिति सिन्धुलीको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना सम्बन्धी जिल्ला भरीका ७९ वडाका जनप्रतिनिधी तथा विपद् सम्पर्क महानुभावहरूलाई संचालन भएका अभिमुखिकरणका क्रममा आएका सल्लाह सुझावहरूलाई समावेश गरिएको छ ।

२.३ बैठकका निर्णयहरू

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ प्रथम संसोधन २०७५ अनुसार यस जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८० अद्यावधिक २०८१ लाई पुनरावलोकन गरी नयाँ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषदको निर्देशनअनुसार जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीले जिल्लाका विपद् व्यवस्थापनमा कार्यरत सहयोगी संस्थाहरूको बैठक आयोजना गरी योजनालाई अद्यावधिक गर्नुका साथै बैठक तथा कार्यशालाबाट प्राप्त राय तथा सुझावहरूलाई योजनामा समावेश गरेर “विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना, २०८१” तर्जुमा गरिएको हो । नियमित रूपमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिहको बैठक बसी योजना तथा कार्यान्वयनको समीक्षा, थप सहयोगको लागि समन्वय तथा समसामयिक विषयहरूमा निर्णय लिने कार्य निरन्तर रूपमा भइरहेको छ ।

२.४ विपद्को स्तरीकरण

सिन्धुली जिल्लाको विपद्को स्तरीकरण गर्नका लागि जिल्लामा घटेका विपद्का घटना, क्षतिको अवस्था तथा त्यसको बारम्बारतालाई अध्ययन तथा विश्लेषण गर्नु जरुरी हुन्छ । समग्रमा यस जिल्लामा विगतदेखि नै बाढी पहिरो पहिलो

प्राथमिकतामा रहेको छ । यसबाहेक आगलागी, महामारी, असिना, हुरीबतास, चट्याङ्ग, बन्धजन्तुको आतङ्क आदि पनि घातक प्रकोपको दोहोरिने घटनाहरू हुन् । बारम्बार दोहोरिने प्रकोप भित्र भूकम्प नरहेपनि क्षतिको हिसाबले विभिन्न स्थानीय स्तरका प्रकोपको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई अध्ययन गरी क्षति गर्न सकिने प्रकोपको रूपमा स्तरीकरण गरिएको छ ।

बाढीपहिरो, आगलागी, चट्याङ्ग तथा सडक दुर्घटनाका कारणले सिन्धुली जिल्लामा वर्षेनी ठूलो मात्रामा जनधनको क्षति हुने गरेको छ । बाढी तथा पहिरोको हिसाबले सिन्धुली जिल्लामा वि.सं १९५९ को बाढी (यसलाई उनसष्टा पनि भन्दछन् । यस बाढीले सिन्धुली माढी, मरिण खोला तथा कमलाखोँचको खेतियोग्य जमिनलाई ब्यापक विनास गरेको थियो), वि.सं २००१ मा सिन्धुली जिल्लामा व्यापक असिनापात भएको, वि.सं २०११ को बाढी, वि.सं २०२३ मा फुटेको सेती पहिरो, वि.सं २०२७ मा आएको बाढी, वि.सं २०३८ मा आएको बाढी (यस समयको बाढीले १९५९ सालमा आएको बाढीले वढाएको खोलाको आयतन समान बनाएको थियो), वि.सं २०४१ को बाढी (यस बाढीले सिन्धुलीको विकास फड्कोलाई २० वर्ष पछाडि पारेको विश्वास गरिएको छ), वि.सं २०४५ को भूकम्प, वि.सं २०५० र २०६१ मा आएको बाढीले यस जिल्लामा धेरै जनधनको क्षति गरेको छ । नियमित रूपमा वर्षातको समयमा आउने बाढीले समेत आ.व.२०७२।०७३ मा ४ जनाको मृत्यु, आ.व. २०७३।०६४ मा ६ जनाको मृत्यु, ५ बेपत्ता, २ घाइते र आ.व. २०७४।०७५ मा १२ जना मृत्यु, २ बेपत्ता र २ घाइते र २०७५।०७६ मा ९ जनाको मृत्यु, ३ बेपत्ता तथा ४८ परिवार प्रभावित, ०७६/०७७ मा ०७७/०७८ मा ६ जनाको मृत्यु, ०७८/०७९ मा १० जनाको मृत्यु र ०७९/०८० मा ६ जनाको मृत्यु भएको देखिन्छ । (स्रोत : ७७/७८ देखिको तथ्यांक जिल्ला वस्तगत विवरण २०८०)

भूकम्पीय हिसाबले वि.सं १९९० को महाभूकम्प (यसलाई नब्बे सालको भुइँचालो पनि भन्दछन्), तथा २०७२ सालमा आएको विनासकारी भूकम्पबाट भएको क्षतिलाई लिन सकिन्छ, जसको कारण सिन्धुली जिल्लाको १५ जनाको मृत्यु, २३० जना घाइते र १ लाख ९० हजार बढी प्रभावित भएका थिए । चट्याङ्कका कारणले पनि यस वर्ष ४ जनाका मृत्यु समेत गरी पाँच वर्षभित्र कुल २४ जनाको मृत्यु भएको देखिन्छ । यसका साथै विपी राजमार्ग तथा मध्यपहाडी लोकमार्गमा हुने सडक दुर्घटनाले पनि वर्षेनी धेरै जनधनको क्षति गर्दै आइरहेको अवस्था छ । आगामी दिनहरूमा सडक दुर्घटनालाई पनि यस विपद् योजनामा समेट्दै लैजानु पर्ने देखिन्छ ।

विपद्को स्तरीकरण

विपद्	बाढी	महामारी	भूकम्प	पहिरो	आगलागी	हुरीबतास	चट्याङ	बन्धजन्तु आतंक
बाढी		बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
महामारी			महामारी	महामारी	आगलागी	हुरीबतास	महामारी	बन्धजन्तु आतंक
भूकम्प				भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प
पहिरो					आगलागी	हुरीबतास	पहिरो	बन्धजन्तु आतंक
आगलागी						आगलागी	आगलागी	आगलागी
हुरीबतास							हुरीबतास	हुरीबतास
चट्याङ								चट्याङ
बन्धजन्तु आतंक								

जम्मा परिणाम:

बाढी — ७ अंक,

हुरीबतास — ४ अंक

चट्याङ — १ अंक

आगलागी — ५ अंक,

महामारी — ३ अंक

बन्धजन्तु आतंक — २

भूकम्प — ५ अंक

पहिरो — १ अंक,

माथि उल्लेखित तालिकामा विपद् स्तरीकरण गर्दा ७ अंकका साथ बाढी उच्च जोखिम निम्त्याउने प्रकोपको रूपमा देखिएको छ । त्यसैगरी आगलागी र भूकम्प ५ अंकका साथ दोस्रो, हुरीबतास ४ अंकका साथ तेस्रो उच्च जोखिम निम्त्याउने प्रकोपको रूपमा परेको छ ।

मौसमी आंकलन :

विगत ३ वर्षको मौसमी तथ्यांकलाई ध्यानमा राखी मनसुन तथा अन्य मौसमी प्रकोपको पूर्वतयारीमा ध्यान राख्नुपर्ने देखिन्छ । विगत वि.सं. २०७८ देखिको मौसमी तथ्यांक दैनिक तापक्रम दैनिकमा र वर्षा एक महिनाको औषत वर्षा विश्लेषण वर्ष भरीमा जम्मा पानी परेको जम्मा योगफल तालिकामा राखिएको छ ।

बिषय	२०७८	२०७९	२०८०
------	------	------	------

अधिक तापक्रम - डि.से.	३३.४	३१.९	३२.९
न्यूनतम - डि.से.	९.५	८.८	७.२
वर्षा (मि.मि)	८९७.३	६३५.१	७४७.३

स्रोत: जिल्ला बस्तुगत विवरण, २०८०

२.५ नगरपालिका तथा गाउँपालिकाको संकटाभिमुखता स्तरीकरण

सिन्धुली जिल्लामा रहेको २ नगरपालिका तथा ७ गाउँपालिकामा विगतमा आएका विपद् तथा त्यसले निम्त्याएको जनधनको क्षति, तथा जोखिम निम्त्याउन सक्ने अवस्थाहरूको आधारमा विश्लेषण गर्दा बाढी सबैभन्दा बढी खतराको रूपमा देखिन्छ तथा बाढीले असर गर्ने स्थानहरूमा कमला नदी आसपासका नगरपालिकाका वडाहरू तथा गाविसहरू, मरिण खोला आसपासका तटीय क्षेत्रहरू पर्दछन् । यी क्षेत्रहरू बाढीको हिसाबले सबैभन्दा उच्च जोखिममा रहेको देखिन्छ । त्यसै गरी ती क्षेत्रहरूमा चुरे क्षेत्र मुहान भई बग्ने दर्जनौं खहरे खोलाहरूले पनि जनधनको क्षति पुर्याउदै आइरहेको छ । कमजोर भौतिक संरचना, काठ तथा माटाका घरहरू, भिरालो जमिनमा रहेका घरहरू भएको तथा जोखिमबाट हुनसक्ने क्षति न्यूनिकरणको पूर्वतयारी तथा सचेतनामा भएको कमीका कारण भूकम्पबाट हुन सक्ने असर जिल्लाभरि नै रहेको छ । वि.सं. २०७२ सालमा भएको विनासकारी भूकम्पका कारण कमजोर भएको भूसंरचना तथा भिरालो जमिनको कारण पहिरो गई जनधनको क्षति हुन सक्ने आंकलन गर्न सकिन्छ । समग्रमा विगतको क्षतिको तथ्यांकमा आधारित रहेर हेर्दा जिल्लागत अवस्था निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

समग्र प्रकोपका आधारमा संकटाभिमुखता नगरपालिका तथा गाउँपालिका नक्सांकन:

उच्च जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	मध्यम जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	न्यून जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू
दुधौली नगरपालिका, कमलामाई नगरपालिका, तीनपाटन गाउँपालिका, हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, फिक्कल गाउँपालिका र मरिण गाउँपालिका	सुनकोशी गाउँपालिका, घ्याङ्लेख गाउँपालिका, गोलन्जोर गाउँपालिका	

बाढीपहिरोका आधारमा संकटाभिमुखता नगरपालिका तथा गाउँपालिका नक्सांकन:

उच्च जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	मध्यम जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	न्यून जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू
कमलामाई नगरपालिका, मरिण गाउँपालिका र दुधौली नगरपालिका र हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	तीनपाटन गाउँपालिका, घ्याङ्लेख गाउँपालिका र फिक्कल गाउँपालिका	सुनकोशी गाउँपालिका र गोलन्जोर गाउँपालिका

भूकम्पका आधारमा संकटाभिमुखता नगरपालिका तथा गाउँपालिका नक्सांकन:

उच्च जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	मध्यम जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	न्यून जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू
सुनकोशी गाउँपालिका, घ्याङ्लेख गाउँपालिका, मरिण गाउँपालिका, गोलन्जोर गाउँपालिका	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, कमलामाई नगरपालिका, फिक्कल गाउँपालिका, तीनपाटन गाउँपालिका र दुधौली नगरपालिका	

आगलागीका आधारमा संकटाभिमुखता नगरपालिका तथा गाउँपालिका नक्सांकन:

उच्च जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	मध्यम जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	न्यून जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू
सुनकोशी गाउँपालिका, घ्याङ्लेख गाउँपालिका, हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, गोलन्जोर गाउँपालिका, फिक्कल गाउँपालिका	मरिण गाउँपालिका, कमलामाई नगरपालिका, तीनपाटन गाउँपालिका, दुधौली नगरपालिका	

महामारीका आधारमा संकटाभिमुखता क्षेत्र नक्सांकन:

उच्च जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	मध्यम जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	न्यून जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू
घ्याङलेख गाउँपालिका र हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	कमलामाई नगरपालिका, दुधौली नगरपालिका, फिक्कल गाउँपालिका, तीनपाटन गाउँपालिका, मरिण गाउँपालिका, सुनकोशी गाउँपालिका र गोलन्जोर गाउँपालिका	

Page | 13

सडक दुर्घटनाका आधारमा संकटाभिमुखता क्षेत्र नक्सांकन:

उच्च जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	मध्यम जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	न्यून जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू
सुनकोशी गाउँपालिका, गोलन्जोर गाउँपालिका, कमलामाई नगरपालिका, दुधौली नगरपालिका, फिक्कल गाउँपालिका	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, मरिण गाउँपालिका, तीनपाटन गाउँपालिका	घ्याङलेख गाउँपालिका

२.६ जिल्लाका प्रमुख नदीनालाहरूको विवरण

सिन्धुली जिल्लामा कोशी, रोशी, बागमती, तावा, कमला, मरिण, वाक्सु, चदाहा, क्यानखोला, गौमती, गडौली, कोखाजोर, धनमना, सिम्ले, बितिजोर, ठाकुर, ककुर लगायत यस जिल्लामा १४९ वटा ठूलासाना नदीहरू रहेका छन् । जिल्लाभित्र भएर बग्ने तथा विपद्को हिसावले धेरै प्रभाव पार्ने नदीनालाहरू तथा प्रभावित हुन सक्ने संकटाभिमुख क्षेत्रहरू निम्न छन् ।

क्र.सं.	नदीको नाम	प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्र
१	कमला नदी	कमलामाई न.पा. ९, १०, १३ र १४ का बस्तीहरू दुधौली नगरपालिका वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ६, ९, १० र ११ का बस्तीहरू
२	तावा खोला	दुधौली नगरपालिका — ७, ८ र १४ का बस्तीहरू
३	चदाहा खोला	तीनपाटन गाउँपालिका वडा नं. १, २, ४, ६ र १० का बस्तीहरू
४	मरिण खोला	घ्याङलेख गाउँपालिका वडा नं. २ का केही बस्तीहरू कमलामाई नगरपालिका वडा नं. १ र २ का केही बस्तीहरू मरिण गाउँपालिकाका सबै वडाहरू हरिहरपुरगढी गाउँपालिका वडा नं. २, ३, ४ र ५ का बस्तीहरू
५	घागरखोला	कमलामाई नगरपालिका वडा नं. १ का केही बस्तीहरू मरिण गाउँपालिका वडा नं. ५ का केही बस्तीहरू
६	क्यान खोला	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका वडा नं. ६, ७ र ८ का बस्तीहरू
७	कोखाजोर खोला	घ्याङलेख गाउँपालिका वडा नं. ५ र मरिण गाउँपालिका वडा नं. १ का बस्तीहरू
८	बागमती नदी	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका वडा नं. १, २, ३ र ६ का बस्तीहरू
९	सुनकोशी नदी	सुनकोशी, गोलन्जोर र फिक्कल गाउँपालिकाका केही बस्तीहरू

२.७ यस वर्ष प्रकोप प्रभावित हुनसक्ने जनसंख्याको अनुमान

विगतका वर्षहरूलाई हेर्दा सिन्धुली जिल्लामा बाढी, पहिरो, हावाहुरी, आगालागी, तथा चट्याङ्गको क्षति तथा बारम्बारता बढी देखिन्छ । वि.सं. २०७२ सालको भूकम्पबाट भएको क्षतिबाट करिब ४२,००० परिवार प्रभावित भएका थिए र त्यस पश्चात महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरसलगायतका विपद्बाट सिन्धुली जिल्लामा धेरै घरपरिवार प्रभावित भएका थिए । हालसम्म अनुभव गरेका सबै प्रकारका विपद्हरूलाई समष्टिगत रूपमा अध्ययन गर्दा यस वर्ष सिन्धुली जिल्लामा

करिब ३ प्रतिशत परिवार प्रभावित हुने र प्रभावितहरूमध्ये १० प्रतिशत मानिसहरू विस्थापित हुने सम्भावना देखि यस तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका ४ : प्रकोप प्रभावित हुनसक्ने जनसंख्याको आंकलन

न्यूनतम पूर्वतयारीका लागि अन्दाजी जनसंख्या	जनसंख्याको %	प्रभावित कुल जनसंख्या(५%)			विस्थापित कुल जनसंख्या (१०%)		
		पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
प्रभावित कुल जनसंख्या	५%	७३५३	७६४८	१५००१	७३५	७६५	१५००
परिवार संख्या ३,०००	सरदर ५/परिवार						
प्रजननयोग्य उमेरका महिला जम्मा ८१७७०	२%		१६३५	१६३५		१६४	१६४
६० वर्षभन्दा बढी उमेरका जनसंख्या	३.५२%	४०१	४३३	८३४			
१९ वर्षसम्मका बालबालिकाको संख्या	४६%	५२३१	५६७१	१०९०२	२०९२	२२६९	४३६१
१०-१९ वर्षका किशोरकिशोरीको संख्या	२२%	२५०२	२७१२	५२१४	१००१	१०८५	२०८६
गर्भवती अपाङ्गता भएका महिलाको संख्या	१.९२%	०	६	६	०	३	३
तीव्र सामाजिक तिरस्कारको अनुभव गरिरहेका व्यक्ति (दलित) को संख्या	३.९७%	४६८	४७२	९४०	०		
एकदमै गरीब व्यक्तिको संख्या	४.७२%			१११९	०		४४८
पहिलेदेखि विद्यमान, तीव्र शारीरिक, स्नायूविक (Neurological), अथवा मानसिक अपाङ्गता अथवा असन्तुलन भएका व्यक्तिको संख्या	७.१८%			३७			१४
दीर्घकालीन बिमारी भएका व्यक्तिको संख्या	१.०६%			२५२			१०१
एचआईभी/एड्सबाट संक्रमित जनसंख्या							
गर्भवती तथा दूध खुवाउने आमाको संख्या	५%	०	६१५	६१५	०	२४६	२४६
गर्भवती महिलाको संख्या	२.३%	०	३२२	३२२	०	९७	९७
प्रतिमहिना प्रसूतिको अन्दाजी संख्या	०.२५%	०	३१	३१	०	१२	१२
प्रतिमहिना शिशुको अन्दाजी संख्या	०.२५%			३१			१२
प्रतिमहिना आपतकालीन प्रसूति सेवा चाहिने महिलाको अपेक्षित संख्या	०.०३८%	०	५	५	०	२	२
प्रतिमहिना जटिलता हुने शिशुको अपेक्षित संख्या	०.०२५%			३			१
६-९ वर्षसम्मका बालबालिकाको संख्या	११%	१२५४	१३५३	२६०७	५०१	५४१	१०४२
५ वर्ष मुनिका बालबालिकाको संख्या	१३%	१४८२	१५९९	३०८१	५९३	६४०	१२३३
६-११ महिनासम्मका बालबालिकाको संख्या	१%	११४	१२३	२३७	४६	४९	९५
१२-२३ महिनासम्मका बालबालिकाको संख्या	३%	३४२	३६९	७११	१३७	१४८	२८५
२४-५९ महिनासम्मका बालबालिकाको संख्या	८%	९१२	९८४	१८९६	३६५	३९४	७५९
६-५९ महिनासम्मका बालबालिकाको संख्या	१२%	१३६८	१४७६	२८४४	५४७	५९०	११३७
६-५९ महिनासम्मका कुपोषित बालबालिका (GAM)	१३%	१४८२	१५९९	३०८१	५९३	६४०	१२३३
६-५९ महिनासम्मका मध्यम रूपमा	१०%	११४०	१२३०	२३७०	४५६	४९२	९४८

कुपोषित बालबालिका						
६-५९ महिनासम्मका तीव्र रूपमा कुपोषित बालबालिका	३%	३४२	३६९	७११	१३७	१४८

२.८ निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी

विपद् प्रतिकार्य तथा व्यवस्थापन कार्यमा विषयगत क्षेत्रको अवधारणा आइसकेपछि, सिन्धुली जिल्लाले आफ्नो पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा विभिन्न निकायलाई आवद्ध गरी जिम्मेवारीसहित काम गरेपश्चात् हाल यस जिल्लामा ९ वटा विभिन्न क्षेत्रहरू तय गरी उक्त विषयगत क्षेत्रहरूको समन्वयमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका गतिविधिहरू सञ्चालन गरिएको छ । तर संघीय संरचना पश्चात् विगतका वर्षहरूमा तोकिएको विषयगत कार्यालयहरू हाल जिल्लामा केही मात्र रहेको साथै उक्त निकायहरूमा पनि कार्यक्रमगत बजेटहरू विनियोजन नभएको कारणले स्वःस्फूर्त रूपमा जिम्मेवारी लिन सकेको अवस्था छैन । केही विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व स्थानीय तहले लिनुपर्ने गरी जिम्मेवारी हस्तान्तरण गरिए पनि आवश्यक सम्पर्क तथा समन्वयको अभावमा प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन सकिरहेको छैन । हाल विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाअन्तर्गतका जिम्मेवार प्राप्त क्षेत्रगत निकायहरूको निकायगत भूमिका र जिम्मेवारी प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र. सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	<ul style="list-style-type: none"> समन्वयात्मक र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने, खोज तथा उद्धार कार्यमा सूरक्षा निकाय परिचालन गर्ने, आवश्यकताअनुसार क्षेत्रीय तथा केन्द्रीय स्तरमा सहयोग माग गर्ने (मानवीय, आर्थिक, भौतिक सहयोग) ।
२	जिल्ला समन्वय समिति	प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> सूचना संकलन तथा समन्वय कार्य गर्ने, समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने, आवास तथा पूनःस्थापना कार्य गर्ने, स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानवीय स्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने ।
३	सबै गाउँपालिका तथा नगरपालिका	अध्यक्ष/प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> विषयगत समितिमा रही क्षेत्रगत अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने, सम्बन्धित क्षेत्रहरूको आपतकालीन योजना निर्माण गर्ने, आवश्यकताअनुसार समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने, आपतकालीन सामग्रीहरूको व्यवस्थापन गर्ने, विपद् प्रतिकार्य, राहत संकलन तथा वितरण कार्य सञ्चालन गर्ने, आर्थिक तथा मानवीय स्रोतहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।
४	विभिन्न जिल्लास्तरीयका कार्यालयहरू	प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> क्षेत्रगत सदस्यको रूपमा रही भूमिका निर्वाह गर्ने, माथिल्लो निकाय तथा मातहतका कार्यालयसँग सहयोगको लागि समन्वय गर्ने, विपद् व्यवस्थापन समितिले दिएको थप जिम्मेवारी पूरा गर्ने ।
५	सूरक्षा निकाय (नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल)	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	<ul style="list-style-type: none"> मुख्यतः खोज तथा उद्धार कार्यको नेतृत्व साथै उद्धार कार्य गर्ने, अत्यावश्यक पूर्वाधारहरूको अवरोध हटाउने, सूरक्षा व्यवस्था मजबुद बनाउने, क्षेत्रगत समितिमा रही सहयोग गर्ने ।
६	राजनैतिक दलहरू (जिल्लास्थित सम्पूर्ण राजनैतिक दलहरू)	दलका प्रमुखहरू	<ul style="list-style-type: none"> समन्वयात्मक कार्य गर्ने, स्रोत संकलनमा सहयोग गर्ने, द्वन्द्व व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने, स्थानीय अवरोध हटाउने, प्रभावित क्षेत्रमा जन परिचालन गर्ने ।
७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	<ul style="list-style-type: none"> सबै निकायहरूको सहकार्यमा जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न सहयोग गर्ने, प्रवन्धकारी भूमिका निर्वाह गर्ने,

			<ul style="list-style-type: none"> गैरखाद्य सामग्री तथा अस्थायी आवासको व्यवस्थापन गर्ने, सूचना संकलन तथा सम्प्रेषणमा स्वयम्सेवक परिचालन गर्ने, विपद्को समयमा बन्दोबस्ती व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।
८	उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष	<ul style="list-style-type: none"> सुख्खा तथा तयारी खाना जस्तै: चिउरा, भुजा, बिस्कुट जस्ता खाद्य सामग्री संकलन, वितरण र व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।
९	सञ्चार माध्यम	नेपाल पत्रकार महासंघ, एफ.एम. र सञ्चारकर्मीहरू	<ul style="list-style-type: none"> तथ्यपरक सूचना संकलन तथा सम्प्रेषण गर्ने।
१०	पेशागत व्यवसायी (हेभी उपकरण, निर्माण व्यवसायी, कृषक तथा जल उपभोक्ता, सा.व.उ.स. महासंघ	अध्यक्ष	<ul style="list-style-type: none"> उद्धार, राहत तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग गर्ने ।
१०	गै.स.स. महासंघहरू, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	<ul style="list-style-type: none"> मानवस्रोत परिचालन गर्ने, स्रोत संकलन तथा वितरणमा सहयोग गर्ने, गै.स.स. बीच समन्वयात्मक सहयोग गर्ने, क्षमता विकास तथा सहजीकरण कार्य गर्ने, जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयारी गर्न रेडक्रससँग सहकार्य गर्ने, विषयगत क्षेत्रका योजना तर्जुमा गर्न सहजीकरण गर्ने ।

२.९ क्षेत्रगत (Cluster) अगुवाहरूको विवरण

क्र. सं.	क्षेत्र	कार्यालय/संघ/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	मोवाइल	टेलिफोन नम्बर	कैफियत
१	पूर्वसूचना, समन्वय र सर्वेक्षण	जिल्ला समन्वय समिति	समन्वय अधिकारी	९८५४०८७२२२	०४७-५२०१४४	
२	खोजतलास र उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५४०६७७७७	०४७-५२०५३३	
३	आपतकालीन आवास तथा गैरखाद्य	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	९८४४०४०२१४	०४७-५२०१२०	
४	खाद्य	सम्बन्धित नगर/गाउँपालिका	प्रमुख/अध्यक्ष			
५	खानेपानी तथा सरसफाई	सम्बन्धित नगर/गाउँपालिका	प्रमुख/अध्यक्ष			
६	स्वास्थ्य तथा पोषण	जन स्वास्थ्य कार्यालय	प्रमुख	९८४२०२९२०५	०४७-५२१८८	
७	शिक्षा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	प्रमुख		०४७-५२०१७५	
८	संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५४०६७७७७	०४७-५२०५३३	
९	पूननिर्माण	जिल्ला समन्वय समिति	समन्वय अधिकारी	९८५४०८७२२२	०४७-५२०१४४	

नोट: गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको सम्पर्क विवरण अनुसूची १० अन्तर्गत विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरूको विवरणभित्र समावेश गरिएको छ ।

२.१० सहयोगी निकायहरूमा अपुग/अभाव (GAP) देखिएका सामग्री, स्रोत साधन र क्षमता

- जिल्लामा आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा तालिम प्राप्त जनशक्ति नभएको ।
- पूर्वसूचना प्रणालीको प्रयास भए पनि सीमित क्षेत्रहरू मात्र समेटिएको ।
- क्षेत्रगत समुहबीचमा समन्वयको अभाव रहेको ।
- कार्यदल गठन तथा पूर्व सूचना सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्तिको अभाव रहेको ।
- जिल्लास्थित सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरूको सेवा निरन्तरता योजना नरहेको ।
- आकस्मिक तथा बहुक्षेत्रीय द्रुत लेखाजोखाका बारेमा अभिमुखीकरण तथा आवश्यक सामग्री तयारी अवस्थामा नरहेको ।
- सूचना संकलन तथा प्रवाहको संरचना नभएको ।
- प्रभावित परिवारहरूलाई उपलब्ध गराउने खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्रीहरूको मौज्जात अपुग रहेको ।
- सूचना व्यवस्थापनका लागि जनशक्तिको अभाव तथा कुनै किसिमका सञ्चार रणनीति नरहेको ।
- खुला तथा सुरक्षित स्थानहरूको पहिचानमा अपर्याप्तता ।
- बिपी राजमार्ग तथा मध्यपहाडी राजमार्गमा दिनहुँ घट्ने सडक दुर्घटनालाई विपद्मा नसमेटिएको र कुनै पूर्वतयारी योजना नबनेको ।
- वैकल्पिक मार्ग तथा यातायातका साधनहरूको पहिचान तथा नक्सांकन नभएको ।
- खोज तथा उद्धार कार्यका लागि तालिम प्राप्त जनशक्ति अपर्याप्त तथा पूनर्ताजगीको अभाव रहेको ।
- आपतकालीन शिविरहरू निर्माणका लागि स्थान पहिचान तथा दक्ष जनशक्तिको कमी ।
- आपतकालीन शिविर निर्माण सामग्री तथा गोदाम घर नभएको ।
- बन्दोबस्तीका सामग्री तथा अन्य खाद्य सामग्रीहरू संकलन गर्न कोष नभएको तथा क्षेत्रगत बजेट नभएको ।
- खानेपानीको स्रोत पहिचान नभएको तथा स्थानीय स्तरमा स्वयमसेवकहरू तयार नभएको ।
- महामारीको अवस्थामा सुरक्षित बास, लत्ताकपडाको अभाव हुने गरेको ।
- द्रुत प्रतिकार्य दलको स्रोत साधन तथा औषधीका लागि आर्थिक अभाव रहेको ।
- प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्तिको पहुँचमा कमी ।
- बालबालिका, किशोरी, महिला तथा वृद्धवृद्धाको संरक्षणका लागि सहायता डेस्क सञ्चालन तथा मनोवैज्ञानिक परामर्शको प्रवन्ध गर्नुपर्ने ।
- महिला, बालबालिकाको खोजतलास तथा फेला परेकालाई संरक्षणको समस्या ।
- बालबालिकाको शिक्षा सञ्चालन गर्न शैक्षिक सामग्री, पोसाक, पाठ्यपुस्तक लगायतका सामग्रीहरूको अभाव ।
- सबै क्षेत्रका दक्ष जनशक्तिहरूको सूची समयानुकूल अध्यावधिक नभएको ।

२.११ सामान्य प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

विपद्को समयमा आपतकालीन कार्ययोजनालाई उपयुक्त समयमा सहज र सरल तरिकाले सम्बोधन गर्नका लागि आवश्यक कार्यविधि, स्रोतसाधन, उपकरण लगायतको पूर्वतयारी सुनिश्चित गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक तथा कार्यशालाले सहमति निर्माण गरी तालिकामा उल्लेखित पूर्वतयारीका प्राथमिकता कार्यहरू तय गरेको छ । प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य र कार्यान्वयन गर्ने तरिका सहितको योजना निम्नानुसार रहेका छन्:

सि.नं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार तह	कार्यान्वयन गर्ने तरिका	समय सीमा
१.	आधारभूत तथा खण्डीकृत जनगणना तथ्याङ्क संकलन	जिविव्यस	बैठक	फागुन मसान्त
२.	मानवीय सहायतामा संलग्न तहहरूलाई प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा विधि (IRA) तथा क्षेत्र विशेष विस्तृत लेखाजोखा सम्बन्धी तालिम	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	तालिम	चैत्र मसान्त
३.	विषयगत क्षेत्रबीच आन्तरिक र बाह्य समन्वय गर्न संयन्त्र स्थापना	जिविव्यस	कार्यशाला	चैत्र मसान्त
४.	सुरक्षा तह र अन्य संघसंस्थालाई खोज तथा उद्धार तालिम	जिविव्यस, रेडक्रस	तालिम	चैत्र मसान्त
५.	विपद् सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि: महिला, बालबालिका, राजनीतिक पार्टीका कार्यकर्ता, प्रकोप	स्थानीय तह, जिविव्यस, रेडक्रस,	भेला, गोष्ठी तथा तालिम	निरन्तर

	प्रभावित, यूवा, स्थानीयस्तरमा योजना निर्माणमा सहभागी हुने व्यक्तिहरू, सामाजिक अगुवाहरू, शिक्षक र अन्य तहहरू	अ/गैसस		
६.	कार्यान्वयन गर्ने स्थानीय साझेदारी तहको पहिचान र सामूहिक पद्धतिको स्थापना	जिसस, जिविव्यस,	बैठक	फागुन मसान्त
७.	विपद् पूर्वतयारी बारेमा राजनैतिक दल र नागरिक समाजका लागि संयुक्त अभिमुखीकरण	स्थानीय तह, जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	भेला, गोष्ठी तथा तालिम	जेठ
८.	आवधिक पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण पद्धतिको स्थापना	स्थानीय तह, जिविव्यस, रेडक्रस, क्षेत्रगत समूह	बैठक	फागुन मसान्त
९.	कार्यसञ्चालन विधि सहितको आपतकालीन प्रतिकार्य कोषको स्थापना तथा सञ्चालन	स्थानीय तह, जिविव्यस, रेडक्रस	बैठक	निरन्तर
१०.	संभाव्य प्रकोपको नक्सा निर्माण तथा परिमार्जन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस	सर्वेक्षण	चैत्र मसान्त
११.	प्रकोप सम्बन्धी सूचना संकलन र वितरणका लागि जिल्लास्तरमा "प्रकोप व्यवस्थापन सूचना प्रणाली" को स्थापना	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस	बैठक	चैत्र मसान्त
१२.	जोखिम तथा संकटासन्न भवन (अस्पताल, विद्यालय आदि) एवम् पूर्वाधार (विद्युत स्टेशन, पूल, कल्भर्ट आदि) को मापन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, स्थानीय तह	सर्वेक्षण	चैत्र मसान्त
१३.	स्थानीय तह स्तरमा प्रकोप सूचना सञ्जाल तयार	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस	कार्यशाला	चैत्र मसान्त
१४.	शहरी तथा ग्रामीण योजनामा प्रकोप पछिको अस्थायी व्यवस्थापन (बसोबास)का लागि खुल्ला स्थान/क्षेत्र निर्धारण	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, स्थानीय तह	भेला तथा बैठक	फागुन मसान्त
१५.	प्रकोपबाट हुने क्षति र पूर्व सचेतना सम्बन्धी जनचेतना अभियान संचालन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस	भेला तथा तालिम	निरन्तर
१६.	प्रकोपबाट हुने जोखिम तथा संभाव्य क्षतिको आवधिक मापन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, स्थानीय तह	कार्यशाला	फागुन मसान्त
१७.	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रमा काम गर्ने प्रमुख सरोकारवालाहरूको पहिचान	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस	भेला तथा बैठक	चैत्र मसान्त
१८.	आपतकालिन अवस्थाका लागि सामान आपूर्ति गर्ने गोदामको व्यवस्था	जिविव्यस, जिसस, अ/गैसस	भेला तथा बैठक	फागुन मसान्त
१९.	जिल्लास्तरमा खोजी र उद्धारको लागि स्थायी टोलीको गठन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	भेला तथा बैठक	फागुन मसान्त
२०.	स्थानीय क्षेत्रमा आपतकालिन समयमा खाली गर्नुपर्ने संकाटाभिमुख स्थानहरू पहिचान गर्ने	स्थानीय तह	भेला तथा बैठक	फागुन मसान्त
२१.	सत्रै प्रकारका प्रकोपसम्बन्धी विज्ञहरू भएको पूनःस्थापना, पूनःनिर्माण योजना निर्माण समिति गठन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस	भेला तथा बैठक	फागुन मसान्त
२२.	जिल्लामा आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (Emergency Operation Centre) को जनशक्ति तथा स्रोत व्यवस्थापनका लागि विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषदमा पहल प्रयास	जिविव्यस	बैठक तथा समन्वय	निरन्तर

२३	जिल्लामा विपद् सम्बन्धी सामान भण्डारण गर्न भण्डार गृह स्थापनाका लागि विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषदमा पहल गर्ने	जिविव्यस	बैठक तथा समन्वय	
२४	स्थानीयस्तरमा रहेका संगठित र स्थायी सेवा केन्द्र/विद्यालय/सहकारी/क्लब/युवा समूह/आमा समूह आदि संयन्त्रहरूलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि गरी सुरक्षित समुदाय निर्माणमा परिचालन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस, जिशिसइ	भेला तथा बैठक	निरन्तर
२५	विपद् व्यवस्थापन ऐन २०७४ अन्तर्गत हरेक स्थानीय तहमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन भए/नभएको तथा योजनाहरू गाउँयोजनाभिन्न परे/नपरेको यकिन गर्ने	जिविव्यस, जिसस, स्थानीय तह	अनुगमन तथा समन्वय	साउन
२६	सडक दुर्घटनालाई तुरुन्त सम्बोधन गर्न सक्ने गरी राजमार्ग क्षेत्रभिन्न निश्चित दुरीभिन्न हेभी इक्वीपमेन्टको व्यवस्था गर्ने	जिविव्यस, जिसस, स्थानीय तह	बैठक तथा समन्वय	निरन्तर
२७	जिल्लामा रहेका सुरक्षित आवासहरूको सूरक्षा तथा संरक्षण गर्ने	जिविव्यस, जिसस, स्थानीय तह	बैठक तथा समन्वय	निरन्तर
२८	ठूला विपद्को आंकलन गरी सुरक्षित आवासहरू निर्माण गर्नु पर्ने	जिविव्यस, जिसस, स्थानीय तह	बैठक तथा समन्वय	निरन्तर
२९	विपद्का प्रकार अनुसार आपतकालीन योजना बनाउनु पर्ने	जिविव्यस, जिसस, स्थानीय तह	बैठक तथा समन्वय	निरन्तर

भाग ३ : पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी योजना

३.१ विषयगत क्षेत्र: सूचना, सर्वेक्षण तथा समन्वय

नेतृत्व गर्ने निकाय: जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली

Page | 20

३.१.१ विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरूको सूची:

क्र.सं.	क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	पद	टेलिफोन नम्बर	इमेल ठेगाना
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२०१३३	cdosindhuli@gmail.com
२	जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१४४, ९८५४०४१६२२	dccsindhuli@gmail.com
३	कमलामाई नगरपालिका, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०५९६ ९८५४०४६५००	info@kamalamaimun.gov.np
४	दुधौली नगरपालिका, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-४९२०५९ ९८५४०४९८५९	dudhulinp@gmail.com
५	फिक्कल गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४९९४९	phikkalruralmun@gmail.com
६	तिनपाटन गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४२२२५	tinpatanmun@gmail.com
७	गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४२६७५	golanjor.rm7@gmail.com
८	सुनकोशी गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४२००७	sunkoshimunsindhuli@gmail.com
९	घ्याङलेख गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८४४५९५३७९	ito.ghyanglekhmun@gmail.com
१०	मरिण गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८६४०५४६०३	maringapa.sindhuli@gmail.com
११	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४९३९८	hariharpurgadhi@gmail.com
१२	९ नं. बाहिनी अड्डा, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२०१३९	bde09nepalarmy.mil.np
१३	भवानी बक्स गण, ठुलीटार, सिन्धुली	गणपति	९८६५५४८२०९	bn-bhawanibox@nepalarmy.mil.np
१४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली	प्र.उ.	०४७-५२०१९९, ९८५४०६५५५५	dposindhuli@gmail.com
१५	सशस्त्र प्रहरी बल आश्रित गुल्म, सिन्धुली	स.प्र.ना.उ.	०४७-५२११११	apfnepal.sindhuli@gmail.com
१६	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०२३३	
१७	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सिन्धुली	इकाइ प्रमुख	०४७-५२०१७५, ०४७-५२०५७५	deosindhuli047@gmail.com
१८	सिन्धुली अस्पताल, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१४५	shsindhuli132@gmail.com
१९	जन स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१८८	dhosindhuli@gmail.com
२०	कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१६६	aksindhuli@gmail.com
२१	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२११३९	dudbcsindhuli@gmail.com
२२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	सभापति	०४७-५२०२२६, ९८४१५३०८६६	nrcs.sindhuli68@gmail.com
२३	नेपाल पत्रकार महासंघ, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४९००८	
२४	उद्योग वाणिज्य संघ, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०२४९ ९८५४०४४६०९	sindhulicci@gmail.com
२५	नेपाल टेलिकम, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०२२२,	

३.१.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- आवागमन अवरुद्ध भएर प्रभावित क्षेत्रमा पहुँचको कठिनाई हुने,

- सूचना प्रसारण प्रविधिहरू अवरुद्ध वा नष्ट हुने,
- सडक, पुल, विद्युत आपूर्ति, सञ्चार आदि सार्वजनिक पूर्वाधारहरू क्षतिग्रस्त हुने,
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति अस्थायी रूपमा क्षति र बालबालिका, महिला, जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति मुख्य रूपमा प्रभावित हुने,
- ठूलो सङ्ख्यामा मानिस विस्थापित हुने,
- उद्धार, सुरक्षा, राहत वितरणजस्ता मानवीय कार्यका लागि आवश्यक सूचना संकलन गर्न र सबै क्षेत्र तथा सरोकारवालासँग समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्न कठिन हुने ।

३.१.३ क्षेत्रगत उद्देश्य:

समन्वय, सूचना संकलन, विश्लेषण र प्रवाहका वैकल्पिक उपायहरू पहिचान गरी सम्बन्धित क्षेत्र र सरोकारवालालाई सही सूचना उपलब्ध गराई विपद् प्रतिकार्यलाई समन्वयात्मक बनाउन सूनिश्चितता प्रदान गर्नु ।

३.१.४ समष्टिगत उद्देश्य:

- विपद्को समयमा सरकार, दातृ तह, सबै क्षेत्र (Cluster), सहयोगी संस्था तथा नागरिक समाजबीच समन्वय कायम गर्नु,
- निर्धारित समयभित्र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment - IRA), क्षेत्र विशेष विस्तृत लेखाजोखा (Cluster Specific Detail Assessment- CSDA) गर्न आवश्यक समन्वय गर्नु र कार्यदललाई सहयोगको व्यवस्था मिलाउनु,
- सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सूनिश्चित गर्नु,
- नियमित रूपमा अनुगमन गरी क्षेत्रहरूलाई पृष्ठपोषण दिनु,
- प्रतिकार्यका सन्दर्भमा आवश्यकताअनुसार क्षेत्र र केन्द्रमा सम्पर्क र समन्वय गर्नु ।

३.१.५ पूर्वसूचना प्रणाली

प्रकोप प्रभावित समुदायलाई समयमै सम्भावित विपद्को बारेमा सचेत गराउन अपनाइने माध्यम विपद् पूर्वसूचना प्रणाली हो । पूर्वसूचना प्रणालीलाई समन्वय र सूचना व्यवस्थापन अन्तर्गत राख्न सकिन्छ । प्रकोप प्रभावित समुदायलाई समयमै प्रकोपको स्थितिको बारेमा जानकारी प्राप्त भए उनीहरू सोहीअनुरूप पूर्वतयारी हुन सक्षम हुन्छन् जसले गर्दा जनधनको क्षति कम हुन गई विपद् प्रभावितहरूको संख्यामा कमी हुन सक्दछ । तसर्थ जिल्लामा विभिन्न संघ संस्थाहरूको समन्वय र सहकार्यमा विपद् पूर्वसूचनाको प्रणाली स्थापना हुन अत्यावश्यक भइसकेको छ ।

हालसम्म यस जिल्लामा स्थायी पूर्वसूचना प्रणालीका रूपमा कमलामाई नगरपालिका वडा नं. १३, रानीबास मडाहामा रेनगेज स्टेशन प्राक्टिकल एक्सनको सहयोगमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीमार्फत सञ्चालनमा ल्याई कमला नदी बाढी पूर्वसूचना प्रणालीको संरचना निर्माण गरी सम्भावित जोखिम न्यूनिकरण गर्न आपतकालीन अवस्थामा सूचना प्रवाह हुने कार्यको थालनी भएको छ । संरचनागत हिसाबले यस स्टेशनबाट आपतकालीन अवस्थामा जल तथा मौषम विज्ञान विभाग बाढी पूर्वानुमान शाखा, जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र, सिन्धुली, जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली, नेपाली सेना, स.प्रहरी बल, सिन्धुली, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली, नेरेसो हत्पते, सिर्थौली, दुधौली, हर्षाही, टाँडी र रानीबास उपशाखाहरू, जिल्लास्थित एफ.एम. स्टेशनहरू, स्थानीय प्रहरी चौकीहरू, दुधौली नगरपालिका, कमलामाई नगरपालिका तथा आठवटा संकटाभिमुख बस्तीका सङ्मुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति, पूर्व सूचना कार्यदल, स्थानीय तथा वडास्तरीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशील समिति, खोज तथा उद्धार कार्यदल, प्राथमिक उपचार कार्यदल र राहत तथा पूनःस्थापना कार्यदलसम्म एकैपटक सूचना प्रवाह हुने गरी प्रणाली जडान गरिएको छ ।

साथै नेपाल सरकारको जल तथा मौसम पूर्व अनुमान विभागले पछिल्लो समयमा सूचनालाई छिटो भन्दा छिटो जोखिम क्षेत्रमा पुर्याउने लक्ष्यका साथ ल्याएको १९५५ नम्बरलाई स्थानीय तह देखि सरोकारवाला निकायहरूले प्रचार प्रसार गरी व्यापकता दिएको छ ।

पूर्वसूचना प्रणालीको भूमिका:

- पूर्वसूचना प्रणाली अन्तर्गत स्थापना भएको सञ्चारको च्यानल मार्फत प्रभावकारी समन्वय र प्रयोगका लागि,
- समयमै सुरक्षा तहहरूलाई प्रकोपको अवस्थितिको बारेमा जानकारी दिई खोजतलास तथा उद्धार कार्यमा तयारी गर्नका लागि,

- सोही सूचनाका आधारमा सम्बन्धित क्षेत्रमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू प्रयोगमा ल्याउन,
- पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना गरिएका समुदायहरू बाहेकका अन्य समुदायहरूमा छिटो र छरितो रूपमा सेवा गर्नुपर्नेछ।

३.१.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

Page | 22 पूर्व सूचना, समन्वय तथा सर्वेक्षण क्षेत्रले आपतकालीन समयमा गर्ने उल्लिखित कार्यका लागि निम्न अनुसार पूर्वतयारी गर्नुपर्नेछ:

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	समयावधि
१	पूर्वतयारी बैठक र कार्यशालाको आयोजना गर्ने तथा योजना पूनरावलोकन तथा अध्यावधिक गर्ने	जिविव्यस	दातृ निकाय, अ/गैसस	पहिलो बैठक बैसाख दोस्रो हप्ताभित्र र अन्तिम कार्यशाला जेठ मसान्तभित्र
२	गाउँपालिका र जिल्लास्तरमा स्थापित पूर्वसूचना तथा पूर्वचेतावनी प्रणाली समन्वय समितिहरूलाई परिचालन गर्ने स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद्का समयमा सूचना प्रणाली सम्बन्धी तालिम	जिसस	गाउँपालिका दातृ निकाय, अ/गैसस,	नियमित रूपमा
३	साझेदार तथा सहयोगी तहको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	दातृ तह, अ/गैसस	जेठ १५ भित्र
४	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको सञ्चालनको लागि स्रोत व्यवस्थापन	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	आगामी आर्थिक वर्ष
५	सबै गाउँपालिका र विशेष गरी संकटासन्न गाउँपालिकाले सञ्चार सुविधालाई नियमित र व्यवस्थित हुने व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँपालिका, सञ्चार सेवा प्रदायक तह	जेठ महिनाभित्र
६	जोखिमयुक्त गाउँपालिकाहरूमा पूर्व चेतावनी (Early Warning) का लागि माइक तथा साइरन उपलब्ध गराउने वा अघिल्लो वर्षको व्यवस्थालाई अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख, वा तोकिएको सदस्य	जिविव्यस, जिसस, दातृ तह, गाउँपालिका, अ/गैसस	जेठ मसान्तभित्र
७	पूर्वसूचना तथा चेतावनी प्रणालीलाई नियमित रूपमा सञ्चालन गर्न कोषको स्थापना गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, गाउँपालिका,	असार मसान्तसम्म
८	जनचेतना अभिवृद्धिका क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने ○ विपद्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पम्प्लेट, पोष्टर, पर्चा तयार गरी विशेष गरी संकटासन्न गाउँपालिकाहरूमा वितरण गर्ने । ○ एफएम तथा पत्रपत्रिकामार्फत विपद् सम्बन्धी ज्ञान तथा जानकारी प्रचारप्रसार गराउने	क्षेत्र प्रमुख, वा तोकिएको सदस्य	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस, सञ्चार माध्यम	नियमित रूपमा
९	विस्थापितहरूको पहिचानका लागि ५,००० थान परिचय पत्र छुपाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	क्षेत्र प्रमुख, वा तोकिएको सदस्य	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	असारको पहिलो हप्ताभित्र
१०	मसलन्द सामान तयारी अवस्थामा राख्ने	क्षेत्र प्रमुख, वा तोकिएको सदस्य	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	असार दोस्रो हप्ता
११	आधार रेखा सर्वेक्षण गर्ने र सबै क्षेत्रलाई उपलब्ध गराउने	क्षेत्र प्रमुख, वा तोकिएको सदस्य	जिविव्यस, जिसस, स्थानीय तह	श्रावण पहिलो हप्ता
१२	संकटासन्न स्थानीय तहका कर्मचारीहरूलाई विपद्	जिविव्यस, जिसस	रेडक्रस अ/गैसस,	असारभित्र

	सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम दिने			
१३	वाढीपहिरो र यसबाट बच्ने ज्ञान प्रवाह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, सञ्चारकर्मी	वैशाखदेखि श्रावणसम्म
१४	भूकम्प र यसबाट बच्ने ज्ञान प्रवाह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, सञ्चारकर्मी	नियमित
१५	आगलागी र यसबाट बच्ने ज्ञान प्रवाह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, सञ्चारकर्मी	फागुनदेखि जेठसम्म

३.१.७ विपद् पश्चातको प्रतिकार्य योजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय बैठक आयोजना: जानकारी संकलन र परिस्थितिको अध्यावधिक गर्ने सबै क्षेत्रगत समूह (Cluster) लाई कार्य विभाजन गरी जिम्मेवारी सुम्पने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	५० हजार
	रेडियो, टेलिभिजन एवम् एसएमएस (SMS) का माध्यमबाट तथ्यगत पूर्व चेतावनी, भए गरेका उद्धार प्रयासहरू अर्थात् सार्वजनिक आह्वान विषयक सूचनाहरू प्रवाह गर्ने ।	"	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस, सञ्चार माध्यम	४० हजार
	विद्युतीय सञ्चारका सबै माध्यमबाट एकैपटक स्वतः आपतकालिन सन्देश आउने प्रणाली स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याउने ।	"	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस, सञ्चार माध्यम	९० हजार
	घटना सम्बन्धी विवरण तयार गरी सूचना प्रवाह गर्ने	"	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	४० हजार
	क्षेत्रीय तथा केन्द्रीय आपतकालीन केन्द्रमा जानकारी गराउने ।	"	"	१० हजार
	जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई विपद् प्रतिकार्यका लागि मुख्य समन्वय केन्द्रको रूपमा परिचालन गर्ने	"	"	८० हजार
	दोस्रो दिन	विषयगत अगुवा संस्था तथा सहयोगी संस्थाहरूको बैठक (आवश्यकता अनुसार निरन्तर बस्ने)	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, गाउँ/नगरपालिका दातृ तह, अ/गैसस
स्रोतसाधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने)		"	"	८० हजार
स्थानीय, क्षेत्रीय तथा राष्ट्रिय सरोकारवालासँग सम्भाव्य सहयोगका लागि समन्वय गर्ने		"	"	१० हजार
आकस्मिक सञ्चारको प्रवन्ध गर्ने तथा यथाशक्य छिटो दुरसञ्चारको पुनःस्थापना गरी सेवा सञ्चालन गर्ने		"	"	१० हजार
विपद् प्रतिकार्यपश्चात् शीघ्र अवधिमा पुनःस्थापना गर्नका लागि कार्य योजना बनाउने		"	"	५० हजार
पहिलो हप्ता	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (IRA) गरी संकलित तथ्यांक विश्लेषण र सम्प्रेषण गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	६० हजार
	विषयगत समितिका सबै सदस्य र सरोकारवाला	"	"	९० हजार

	निकायलाई जानकारी गराई प्रतिवेदनका आधारमा कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।			
	बिषयगत बैठक र घटनाको विवरण संकलन गर्ने कार्य निरन्तर गर्ने ।	"	"	८० हजार
	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, पीडितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने र तथ्याङ्कको उचित प्रबन्ध र व्यवस्था गर्ने ।	"	"	९० हजार
पहिलो महिना	क्षेत्रगत कार्य समूहका कार्य प्रगति विवरण संकलन र समीक्षा गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	२० हजार
	सवै सूचनाहरु निरन्तर अध्यावधिक गर्दै जाने र सरोकारवाला निकाय एवं सञ्चार माध्यमलाई उपलब्ध गराउने (२४ घण्टाभित्र, पहिलो १ हप्तामा दैनिक, दोश्रो हप्ताबाट हप्तामा १ पटक र आवश्यकता अनुसार)	"	"	२० हजार
दोस्रो महिना	विपद्को चेतावनी दिने महत्वपूर्ण पूर्वाधारहरुको लेखाजोखा गरी निर्माण तथा पुनःनिर्माण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख		१० लाख

३.२ विषयगत क्षेत्र: खोजतलास तथा उद्धार

३.२.१ नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय: जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली

विषयगत क्षेत्र सदस्यहरुको सूची:

क्र. सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	सम्पक व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर,	ई-मेल ठेगाना
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	०४७-५२०१३३, ९८५४०६७७७७	cdosindhuli@gmail.com
२	नं.९ बाहिनी अड्डा, सिन्धुली	बाहिनीपति	०४७-५२०१३१	bde09nepalarmy.mil.np
३	भवानी बक्स गण, ठुलीटार, सिन्धुली	प्रमुख सेनानी	९८६५५४८२०१	bn-bhawanibox@nepalarmy.mil.np
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली	प्रहरी उपरीक्षक	०४७-५२०१९९, ९८५४०६५५५५	dposindhuli@gmail.com
५	सशस्त्र प्रहरी बल आश्रित गुल्म, सिन्धुली	सशस्त्र प्रहरी नायव उपरीक्षक	०४७-५२११११ ९८५१२७२६०२	apfnepal.sindhuli@gmail.com
६	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, सिन्धुली	उप अनुसन्धान निर्देशक	०४७-५२०२३३	nidsindhuli@gmail.com
७	मध्य क्षेत्र प्रहरी तालिम केन्द्र, दुधौली, सिन्धुली	वरिष्ठ प्रहरी उपरीक्षक	९८५४०४१७८९, ९८५४०४०७३३	mrptc_dudhuli@gmail.com
८	वन तथा पर्यावरण सुरक्षा गण, चन्दनपुर, सिन्धुली	प्रमुख सेनानी	०४७-६९१८५७	
९	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	सभापति	०४७-५२०१२०, ९८४४०४०२१४	nracs.sindhuli68@gmail.com
१०	उद्योग वाणिज्य संघ, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०६०९	sindhulicci@gmail.com
११	हेभी इक्वीपमेन्ट व्यवसायी संघ, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४०३२०	
१२	सिड्स नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४१२०६	sidsnepal@yahoo.com
१३	ह्याण्ड्स नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८४४२७२८६०	dudhulihandsnepal@gmail.com
१४	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५१०२२६३४	info@reliefnepal.org.np reliefns@gmail.com

३.२.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्यः

- सार्वजनिक पूर्वाधारहरू (सडक, पुल, विद्युत, आपूर्ति, सञ्चार) क्षति,
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, अस्थायी रूपमा क्षति तथा बालबालिका, महिला, वृद्धवृद्धा तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू मुख्य रूपमा प्रभावित हुने गरी मानिसहरू विस्थापन,
- विद्यालयमा कक्षा कोठा, प्रहरी चौकी र स्वास्थ्य केन्द्र जस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरूमाथि अधिक चाप र नियमित सेवामा अवरोध,
- सामुदायिक संस्थागत ठाउँहरूमा अस्थायी आवासमा बसेको समयमा सामुदायिक स्वास्थ्य सम्बन्धी उपचारमा देखिएका समस्या/चुनौती र वातावरणमा नकारात्मक असरका कारण दीर्घकालीन स्वास्थ्य तथा विकासमा समस्या,
- आवास लगायत अत्यावश्यक मानवीय सहयोग तत्काल आवश्यक हुने गरी विस्थापित परिवार र प्रकोपबाट मानवीय क्षति तथा घाइते,
- प्रतिकार्यका लागि खटिएका स्वयम्सेवकहरूका लागि अत्यावश्यक खाना, खानेपानी तथा सरसफाइको अभाव ।

३.२.३ समष्टिगत उद्देश्यः

विपद्को बेला तत्काल खोज तथा उद्धारको आवश्यकता परेका व्यक्ति, परिवार वा समुदायलाई तत्काल खोज तथा उद्धार गरी मानवीय क्षति तथा भविष्यमा हुन सक्ने अन्य जोखिमहरूको न्यूनिकरण गर्ने ।

३.२.४ विशिष्ट उद्देश्यः

- तयारी अवस्थाको लागि विषयगत क्षेत्रको बैठक नियमित रूपमा बस्ने,
- खोज तथा उद्धार सम्बन्धी टोलीको गठन र आवश्यक पूर्वाभ्यास सञ्चालन गर्ने,
- खोज तथा उद्धारका लागि चाहिने आवश्यक उपकरण तथा औजारहरूको उचित भण्डारण, व्यवस्थापन र परिचालन विधिबारे सम्बन्धित जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि तथा शिघ्र पहुँचको व्यवस्था गर्ने,
- सम्भावित खोज तथा उद्धारको आवश्यकता पर्न सक्ने समुदायको नक्साङ्कन तथा त्यस क्षेत्रमा पहुँच सम्बन्धी वैकल्पिक बाटो, साधन वा अन्य उपायसहितको योजना र त्यसबारे सो क्षेत्रका जिम्मेवार व्यक्ति वा संस्थालाई अभिमूखीकरण गर्ने,
- जिल्लाको समग्र क्षेत्र विपद्बाट प्रभावित हुने हुनाले क्षेत्रगत हिसावले खोज तथा उद्धार र राहत टोलीको जिम्मेवारी, कार्य विभाजन र थप सहयोगका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने,
- विपद्को समयमा हुनसक्ने सम्भावित क्षतिहरू न्यूनिकरण गर्ने ।

३.२.५ मानवीय सहयोगका न्यूनतम मापदण्डः

- विपद् लगत्तै उपकरणसहित खोजी तथा उद्धार (Search and Rescue) टोली खटाउने ।
- सुविधाबाट एकदमै वञ्चित समूह/संकटासन्न अवस्थामा रहेका व्यक्ति लगायत सबैलाई गरिएको उद्धार र वितरण गरिएका सहयोग सम्बन्धी गतिविधिको अनुगमन ।
- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दैनिक र त्यसपछि हरेक दुई हप्तापछि प्रतिवेदन पेस गर्ने ।
- शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन (Camp Coordination & Camp Management) को अनुगमन तथा प्रतिवेदन गर्ने ।
- पहिलो हप्तामा हरेक दिन र प्रकोप भएको २४ घण्टाभित्र समाचार सञ्चार माध्यममा पठाउने ।
- नियन्त्रण तथा मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड कायम गर्ने ।
- सांस्कृतिक, सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा स्वीकार गर्न सकिने सामग्री—दाता/सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय बनाउने (अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र प्रतिवेदन) ।

प्राथमिक उपचारः

घाइतेहरूको खोज तथा उद्धार पश्चात् तत्काल घटनास्थलबाट अस्पताल पुर्याउनु अघि प्राथमिक उपचार प्रदान गर्न आवश्यक हुन्छ । तसर्थ प्रभावित क्षेत्रहरूमा सूरक्षा निकायसँग निकटतम् समन्वय गरी घाइतेहरूलाई प्राथमिक उपचारका लागि नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली जिल्ला शाखाले आफ्ना स्वयम्सेवकहरू खटाउने छ ।

३.२.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	खोज तथा उद्धार सम्बन्धी जनशक्ति तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, रेडक्रस, नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	बैसाख भित्र
२	विपद्मा उद्धारका लागि परिचालन हुने उद्धारकर्मीको चयन गरी कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	जेठ पहिलो साता
३	उद्धारको लागि थप जनशक्ति आवश्यक परेमा थप गर्न सकिने गरी वैकल्पिक उद्धारकर्मीको व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख	नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	जेठ १५ गते सम्म
४	तत्कालीन उद्धारको लागि स्थानीय तहबाट प्राप्तहुने जनशक्ति, उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने साधनको पहिचान र नक्सांकन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस, सूरक्षा तह	जेठ पहिलो साताभित्र
५	उद्धार कार्यदललाई मानवीय सहयोग तथा उद्धारकार्यमा परिचालन हुँदा अपनाउनु पर्ने सतर्कता, उत्तरदायित्वजस्ता विषयमा अनुशिक्षण दिने ।	जिविव्यस	जिसस, दातृ तह, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ मसान्तभित्र
६	खोज तथा उद्धार कार्यदललाई प्रयोगात्मक तालिम दिने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ मसान्तभित्र
७	आपतकालीन आवासको लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान (गाउँपालिका भवन, विद्यालय, सामुदायिक आवास)	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, स्थानीय तह, सूरक्षा निकाय	जेठ मसान्तभित्र
८	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग समन्वय गरी प्राथमिक उपचार सामग्रीको व्यवस्था र स्वास्थ्यकर्मीको पहिचान गरी विपद्मा प्राप्त हुने सेवाबारे सम्झौता गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्वास्थ्य क्षेत्र, स्वास्थ्य कार्यालय	जेठ मसान्तभित्र
९	खोज तथा उद्धार सम्बन्धी कार्यको लागि अनुगमन टोली गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	राजनीतिक दल, नागरिक समाज, रेडक्रस	असार १० सम्म
१०	एफएम रेडियोमार्फत पूर्व चेतावनी तथा पूर्वसूचना सम्बन्धी सन्देश प्रसारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, सञ्चारमाध्यम	जेठको प्रारम्भ देखि असार मसान्तसम्म
११	खोज तथा उद्धारमा सहजताको लागि ड्रोन खरिद गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, स्थानीय तह तथा दातृ निकाय	साउन मसान्तभित्र

३.२.७ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	प्राप्तसूचनाको आधारमा समन्वय गरी संयुक्त टोली परिचालनमार्फत खोज तथा उद्धार गरी प्राथमिक उपचार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, रेडक्रस, नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	१ लाख
	ठूला विपद्हरूको सामना गर्न घटना आदेश प्रणाली (Incident Command System) को लागू गर्ने	”	नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	१० हजार
	Rapid Response Team (RRT) सँग समन्वय गरेर पीडित घाइतेहरूका सम्बन्धमा तत्काल घटनास्थलमै उपचारको व्यवस्था मिलाउने र	”	जिसस, गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य, यातायात समिति	१ लाख

	गम्भीर घाइतेलाई अस्पताल पठाउने			
	एम्बुलेन्स सेवा, आपतकालीन प्राथमिक उपचार र घाइतेको लागि यातायातको व्यवस्था तत्काल मिलाउने	”	जिविव्यस, रेडक्रस, स्वास्थ्य, यातायात समिति	१ लाख
	न्यूनतम सडक सम्पर्क पुनःस्थापना गर्ने	”	जिसस, गाउँ/नगरपालिका, नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	१० लाख
	भीड व्यवस्थापन गरी स्थान खाली गर्ने, प्रभावितहरूलाई नजिकको अस्थाई क्याम्पहरूमा पठाउने	”	नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना र रेडक्रस	१ लाख
दोस्रो दिन	पहिलो दिनको कार्यमूल्यांकनको आधारमा थपघट गरी टोली परिचालन, आवश्यकताको पहिचान गरी सर्वेक्षण, समन्वय, सूचना तथा पूर्व चेतावनी प्रणाली क्षेत्रसँग समन्वय गरी उद्धार कार्यलाई निरन्तरता दिने	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, गाउँ/नगरपालिका, नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	२० हजार
	बिषयगत क्षेत्रले घटनाको वस्तुगत विवरण तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्ने	”	”	५० हजार
	खोज तथा उद्धार र राहतका सामग्रीहरूका ढुवानी सुविधाका लागि यातायातको प्रवन्ध गर्ने	”	जिसस, गाउँ/नगरपालिका, यातायात समिति	१ लाख
	स्थानीय तहमा रहेका स्वयंसेवकहरूको आवश्यकता अनुसार सहयोग लिइने ।	”		१ लाख
पहिलो हप्ता	उद्धार गरिएकाहरूको निरन्तर उपचार तथा पुनःस्थापना स्थलमा पठाउने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, गाउँ/नगरपालिका, नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	१ लाख
पहिलो महिना	विपद् घटनाको, खोज तथा उद्धार प्रयासको विश्लेषण सहित जिविव्यसमा प्रतिवेदन पेश गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	”	४० हजार
दोस्रो महिना	पहिलो महिनाकै कार्यहरूलाई निरन्तरता दिने	क्षेत्र प्रमुख	”	१० हजारक

३.२.८ निकायगत स्रोतसाधनको आंकलन:

सि. नं.	कार्यालय/संघ/संस्थाको नाम	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने				जनशक्ति		कैफियत (उपलब्धता)
		सामग्री/ राहत सामग्रीको नाम	संख्या (परिमाण)	सामग्री अवस्था	सामग्री रहेका स्थान	संख्या	सम्पर्क विवरण (मो. र फो.)	
१	भवानी बक्स गण, सिन्धुली	खोज तथा उद्धार सामग्री र तालिम प्राप्त जनशक्ति	३ सेट	चालू	टूलीटार सिन्धुली	३७ जना	९८६५४८२०१	जिल्लाभरि
२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली	खोज तथा उद्धार सामग्री र तालिम प्राप्त जनशक्ति	१ सेट	चालू	सिन्धुली	२५ जना	०४७-५२०१९९	जिल्लाभरि
३.	सशस्त्र प्रहरी बल आश्रित गुल्म, सिन्धुली	खोज तथा उद्धार सामग्री र तालिम प्राप्त जनशक्ति	१ सेट	चालू	सिन्धुली	१५ जना	०४७-५२११११	जिल्लाभरि
४	सशस्त्र प्रहरी बल बेस क्याम्प खुर्कोट	खोज तथा उद्धार सामग्री र तालिम प्राप्त जनशक्ति	सम्पूर्ण आवश्यक सामग्रीहरू	चालु	खुर्कोट	५ जना गोताखोर	९८५१२७९३९१ ९८५१२७९३९२	सुनकोशी गढतीर क्षेत्र
५	मध्य क्षेत्र प्रहरी तालिम केन्द्र, दुधौली, सिन्धुली	खोज तथा उद्धार सामग्री र तालिम प्राप्त जनशक्ति	१ सेट	चालू	दुधौली	१३	९८५४०४१७८९	जिल्लाभरि
६	वन तथा पर्यावरण सुरक्षा गण, चन्दनपुर, सिन्धुली	खोज तथा उद्धार सामग्री र तालिम प्राप्त जनशक्ति	१ सेट	चालू	चन्दनपुर	१९	०४७-६९१८५७	जिल्लाभरि
७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	उद्धार सामग्री	१ सेट	चालू	सिन्धुली		०४७-५२०१२०	जिल्लाभरि
		एम्बुलेन्स	१८ वटा	चालू	जिल्लाभरि		९८६९८८८७२०	जिल्लाभरि
		शववाहन	१ वटा	चालू	सिन्धुलीमाडी		९८४४०९४५४६	जिल्लाभरि
		खोज तथा उद्धारसम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ति				११ जना	०४७-५२०१२०	जिल्लाभरि

नोट: खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको विवरण अनुसूची ३ मा उल्लेख गरिएको छ ।

३.३ विषयगत क्षेत्र: आपतकालीन आवास तथा गैरखाद्य सामग्री

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय: जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली

३.३.१ क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची:

Page | 29

क्र. सं	क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	पद	टेलिफोन नम्बर	इमेल
१	जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली	समन्वय अधिकारी	०४७-५२०१४९	sindhuliddc@gmail.com
२	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, सिन्धुली	इकाई प्रमुख	०४७-५२०१७५	deosindhuli047@gmail.com
३	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, सिन्धुली	डिभिजन प्रमुख	०४७-५२११३९	dudbcsindhuli@gmail.com
४	डिभिजन वन कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१३५	
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	सभापति	०४७-५२०१२०	nrcs.sindhuli68@gmail.com
६	उद्योग वाणिज्य संघ, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०६०९	sindhulicci@gmail.com
७	नेपाल निर्माण व्यवसायी संघ, सिन्धुली	अध्यक्ष		
८	ठूला उपकरण व्यवसायी संघ, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४०३२०	
९	रिलिफ नेपाल	अध्यक्ष	९८५१०२२६३४	reliefns@gmail.com info@reliefnepal.org.np
१०.	ह्याण्ड्स नेपाल सिन्धुली	अध्यक्ष	९८४४२७२८६०	dudhauhandsnepal@gmail.com

३.३.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- सार्वजनिक पूर्वाधारको क्षति (सडक, पुल, विद्युत आपूर्ति, सञ्चार),
- आवासको अस्थायी क्षति तथा मुख्य रूपमा बालबालिका, महिला, वृद्धवृद्धा र फरक क्षमता भएकाहरूको विस्थापनसहित व्यक्तिगत सामानहरूको क्षति,
- मानवीय सहयोगका लागि लक्षित जनसंख्याको पहिचान गर्न कठिन,
- विद्यालयका कक्षा कोठा, पुलिस चौकी तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरूजस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरूमाथि दबावको सिर्जना,
- सामुदायिक संस्थागत स्थानहरूमा अस्थायी आवासको उपयोग गर्दा सामुदायिक स्वास्थ्य सम्बन्धी व्यवहारमा देखिने चुनौतीहरू,
- तालिम प्राप्त जनशक्तिको उपलब्धतामा कठिनाई ।

३.३.३ समष्टिगत उद्देश्य:

○ आवास:

सुरक्षित तथा न्यूनतम मानवीयस्तरको बस्ने ठाउँको प्राप्तिका लागि भौतिक एवं प्राथमिक सामाजिक आवश्यकताहरूमा व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने। (यथासम्भव यस प्रक्रियामा बढीभन्दा बढी आत्मनिर्भरता तथा आफैं व्यवस्थापन (Self-management) प्रकृत्या अपनाउन जोड दिइने छ ।)

○ शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन (CCCM)

प्राकृतिक विपद्का कारणले घरबारविहीन बनेका परिवारका निमित्त स्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै विस्थापित व्यक्तिहरूलाई मानव अधिकारको उपभोग गर्न सक्षम पार्नका निमित्त जीवन स्तर उठाई शिविरहरूमा जीवन स्तरमा सुधार ल्याउने ।

३.३.४ विशिष्ट उद्देश्यः

- जलवायुका प्रतिकूल असरहरूबाट संरक्षण प्रदान गर्नका लागि मानिसहरूसँग छाना भएका पर्याप्त ठाउँ गर्ने,
- जलवायुबाट संरक्षण प्रदान गर्नका लागि र तिनको मर्यादा, सुरक्षा तथा कल्याण सुनिश्चित गर्नका लागि प्रभावित व्यक्तिहरूसँग पर्याप्त कम्बल एवं लुगा व्यवस्था गर्ने,
- घरायसी भाँडाकुँडा तथा व्यक्तिगत स्वास्थ्यका लागि साबुन एवम् तिनको मर्यादा तथा कल्याणका लागि औजारहरूमा परिवारहरूको पहुँच पुर्याउने,
- महिला, बालबालिका तथा गर्भवती, सुत्केरी, दीर्घ रोगीको लागि सुरक्षित स्थानको व्यवस्था गर्ने ।

३.३.५ मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड (स्फेयर परियोजना)

क्र.सं.	विवरण	मापदण्ड	कैफियत
१	आपतकालीन आवास	- औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५—४.५ मिटरको छानो भएको क्षेत्र - औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४x५ मिटरको डोरीसहितको प्लाष्टिक सेट र सहायता सामग्री	
२	कम्बल	परिवारको सबै सदस्यहरूलाई पुग्ने गरी	
३	लुगा कपडा	- दुई वर्षसम्मका केटाकेटीहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पुरा सेट कपडा - महिला, तथा पुरुषहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा	

गैर खाद्य सामग्री

आशयः विपद्बाट प्रभावितहरूलाई उपलब्ध गराइने लुगाफाटा, कम्बल तथा ओछ्याउने सामग्री जस्ता गैरखाद्य सामग्रीहरू, विपद्को कारण प्रतिकूल भएको हावापानी तथा परिस्थितिबाट बच्नका लागि व्यक्तिगत मानवीय आवश्यकताहरू तथा स्वास्थ्य, गोपनीयता र सम्मान कायम गर्न सहयोग गर्दछ। परिवारहरूलाई व्यक्तिगत स्वास्थ्य सम्बन्धी आवश्यकताहरू पूरा गर्न र खान, न्यानो आराम दिन, आश्रय निर्माण तथा मर्मतसम्भार गर्न सघाउनका लागि आधारभूत गैरखाद्य सामग्री तथा आपूर्तिहरू अत्यावश्यक हुने हुँदा यस सम्बन्धी सञ्चालनको क्षमतामा वृद्धि ल्याउने।

जिम्मेवारीः विपद्बाट प्रभावितहरूलाई गैरखाद्य सामग्रीहरू उपलब्ध गराउने कामको नेतृत्व नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले गर्नेछ। यस कार्यको लागि एकल संस्थाको क्षमताले धान्न नसक्ने हुँदा सबै मानवीय नियोगहरूको सहयोग अनिवार्य हुन्छ। कुनै पनि विपद्को कारण १० भन्दा बढी परिवार एकैपटक प्रभावित भएको अवस्थामा गैरखाद्य सामग्री सहयोगका लागि सक्रिय हुनेछ।

न्यूनतम मापदण्डः विपद् प्रभावितहरूलाई आफ्नो व्यक्तिगत सम्मान, सुरक्षा तथा भलाइ सुनिश्चित गर्नका लागि आवश्यक संस्कृति र हावापानी तथा मौसम सुहाउँदो उमेर र लिंग अनुसारको एक जोर लुगाफाटा तथा ओछ्याउने र घामपानीबाट बच्नका लागि प्रत्येक परिवारलाई त्रिपाल, सामान्य स्वास्थ्य कल्याण हुने कुरा सुनिश्चित गर्न हरेक विपद् प्रभावित क्षेत्रका परिवारलाई शुद्ध पिउने पानी संकलन गर्ने तथा खाना पकाउने भाँडाकुँडा उपलब्ध गराउनु पर्दछ।

न्यूनतम कार्यहरूः

- जिल्लामा कम्तीमा ५० परिवारको लागि गैरखाद्य सामग्रीको भण्डारण गरी राख्ने र कम्तीमा १०० परिवारको लागि पहुँच बनाउने,
- विपद् प्रभावितहरूलाई विपद्को स्तर कम भएको ७२ घण्टाभित्र गैरखाद्य सामग्री आवश्यकता पहिचान गरी वितरण प्रकृया सुरु गर्ने,
- नव सुत्केरी तथा नवजात शिशुहरूको आवश्यकता पूरा गर्ने गरी बेग्लै २५ सेट बाल गैरखाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्था गर्ने,

- सहयोग उपलब्ध गराउँदा उनीहरूलाई जीवन निर्वाह गर्न, संस्कृतिलाई कायम राख्न, प्रतिकूल मौसम हावापानीबाट बच्न, ब्यक्तिगत स्वाभिमान तथा गोपनीयता बचाई राख्न महिला, बालबालिका, सुत्केरी र शिशु उपयुक्त न्यूनतम आवश्यक सामग्रीहरू विपद् प्रभावित क्षेत्रमा गई उपलब्ध गराउनु पर्ने ।

एक घर परिवार (६ जना) का लागि न्यूनतम गैरखाद्य सामग्रीहरू

Page | 31

क्र.सं.	सामग्रीको नाम	परिमाण	विवरण
१	कम्बल	२ थान	५० प्रतिशत उलन
२	त्रिपाल	१ थान	१२X१८ फिट/५ केजी
३	भाँडाकुडा	१ सेट	१. डेक्ची — १ वटा ३. कराई — १ वटा ५. कप — २ वटा ७. पन्यू — १ वटा २. सानो डेक्ची — १ वटा ४. थाली — ३ वटा ६. डाडु — १ वटा ८. गिलास — २ वटा
४	प्लाष्टिक बाल्टिन	१ थान	१५ लिटरको ढक्कनसहित
५	मग	१ थान	१ लिटरको
६	जिन कपडा	५ मिटर	
७	छिट कपडा	५ मिटर	
८	पपलिन कपडा	६ मिटर	
९	जनाना धोती	२ थान	
१०	मर्दाना धोती/लुंगी	१ थान	
११	कालो प्लाष्टिक	१ थान	१०X१२ फिट

३.३.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

क्र.सं.	पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	क्षेत्रमा संलग्न सदस्य संस्थाहरूको विवरण अद्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	वैशाख महिना
२	पूर्वतयारी समन्वय बैठक आयोजना गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, क्षेत्रका सबै सदस्य	जेठको पहिलो साता
३	पूर्वतयारीका लागि कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, रेडक्रस, गाउँ/नगरपालिका, अ/गैसस,	जेठको पहिलो साता
४	सम्भावित सहयोगी तह तथा संस्थाहरूको पहिचान गरी बाँचनका लागि आवश्यक आधारभूत सामग्रीहरूको उपलब्धता सूची तयार गर्ने	कार्यदल	क्षेत्रका सदस्य	जेठको पहिलो साता
५	अस्थायी बसोबासको लागि गाउँ/नगरपालिकाका सुरक्षित सार्वजनिक जग्गा तथा स्थानको पहिचान गरी उपयोग गर्ने सहमति लिने	कार्यदल	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस	जेठको पहिलो साता
६	आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीको आपूर्तिको लागि बजार र बिक्रेताका वैकल्पिक सूची बनाउने, आवश्यकता अनुसार सम्झौता गर्ने	कार्यदल	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिकाका, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ मसान्तभित्र
७	संकटासन्न गाउँ/नगरपालिका र अन्य सुरक्षित गाउँ/नगरपालिकाका सुरक्षित स्थानमा	कार्यदल	जिविव्यस, अ/गैसस, गाउँ/नगरपालिका	वैशाख महिना

	सामुदायिक आश्रयस्थल बनाउने			
८	विस्थापित परिवारको लागि आश्रयस्थल बनाउन आवश्यक पर्ने बाँस, डोरी र खाना बनाउने भाँडावर्तन, इन्धन आदि समयमै उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउने	कार्यदल	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ दोस्रो सातासम्म
९	सामग्री वितरणको लागि यातायात तथा अन्य व्यवस्था मिलाउने	कार्यदल	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ मसान्त
१०	शिविर व्यवस्थापन तथा समन्वय समितिको संरचना र जिम्मेवारीहरू निर्धारण तथा परिभाषित गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख तथा कार्यदल	क्षेत्रका सदस्य	जेठ मसान्त
११	आवास तथा गैर खाद्य सामग्री वितरणको पूरा सूची राख्ने र नियमित रूपमा प्रतिवेदन तयार गरी जिविव्यस तथा अन्य सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका अन्य सदस्य, कार्यदल	शिविर सञ्चालन भएमा नियमित

३.३.७ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	सूचना संकलन तथा परिस्थितिलाई अध्यावधिक गर्ने,	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, स्थाविव्यस	५० हजार
	पहिचान गरिएका विद्यालय, सामुदायिक आवासहरूमा विस्थापितहरूलाई राख्ने			१ लाख
	पहिचान गरिएका सुरक्षित तथा खुल्ला स्थानहरूमा आवश्यक संख्यामा अस्थायी शिविर निर्माण गर्ने			५ लाख
	विस्थापित परिवारहरूलाई अस्थायी शिविरमा राख्ने			१० लाख
	प्राप्त सूचनाका आधारमा स्रोतसाधनहरूको आंकलन र विवरण तयार गर्ने			१० हजार
	आवश्यकता अनुसार थप सामग्रीहरूको संकलनको वातावरण मिलाउने			१० हजार
दोश्रो दिन	सूचना संकलन कार्य तथा बैठकलाई निरन्तरता दिने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	१० हजार
	राहत सामग्रीको ढुवानी र प्राप्तिको कामलाई समन्वय गरी सहज बनाउने			१० हजार
	राहत सामग्रीहरू वितरण गर्ने			२० हजार
	विस्थापित परिवारहरूको संख्या यकिन गरी थप अस्थायी शिविर निर्माण गर्ने			१० लाख
	क्षेत्रगत समन्वय गरी विस्तृत सर्वेक्षणको पूर्वतयारी गर्ने,			२० हजार
पहिलो हप्ता	आधिकारिक विषयगत क्षेत्रबाट आएको विस्तृत सर्वेक्षण प्रतिवेदन अध्ययन गरी अस्थायी शिविरहरूको आवश्यकता अनुसार	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	५ लाख

	थप व्यवस्थापन गर्ने			
पहिलो महिना	विस्थापितहरूको सम्भावित विस्थापन अवधि विश्लेषण गर्ने र थप अस्थायी शिविरहरूको तयारी गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	२ लाख
	विपद् घटना तथा पूनःस्थापनाका प्रयासहरूको समग्र विश्लेषणसहित प्रतिवेदन तयार गर्ने ।			१० हजार
दोश्रो महिना	नियमित अनुगमन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	१० हजार

३.३.८ निकायगत स्रोत साधनको आंकलन:

सि. नं.	कार्यालय/संघ संस्थाको नाम	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने						कैफियत (उपलब्धता)
		सामग्री/ राहत सामग्रीको नाम	संख्या (परिमाण)	सामग्री अवस्था	चालु	सामग्री रहेका स्थान	जनशक्ति (संख्या)	
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली	गैरखाद्य	५० परिवार	चालू	सिन्धुली	२० जना	०४७-५२०१२०	तुरुन्त (आवश्यकता अनुसार थप गर्न सकिने)

३.४ विषयगत क्षेत्र: कृषि तथा खाद्य

नेतृत्व गर्ने निकाय: जिल्लामा नेतृत्व गर्ने निकाय नगरपालिका तथा गाउँपालिका अन्तर्गत रहने भएकोले सम्बन्धी नगरपालिका तथा गाउँपालिका नै यस क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकाय हुनेछ ।

३.४.१ क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची:

Page | 35

क्र.सं	साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क ब्यक्ति	टेलिफोन नम्बर	इमेल ठेगाना
१	कृषि विकास कार्यालय, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२१०४२	akcsindhuli@gmail.com
२	पशु सेवा कार्यालय, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२०१८५	vhalsecsindhuli@gmail.com
३	बागवानी विकास केन्द्र, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२०१२२	kandamulsindhuli@gmail.com
४	उद्योग वाणिज्य संघ, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२०२४९,	sindhulicci@gmail.com
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२०१२०	nrcs.sindhuli68@gmail.com
६	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	प्रतिनिधि	९८५११३४७३४, ०४७-५२०९१५	reliefns@gmail.com
७	सिड्स नेपाल, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२००३६	sidsnepal036@gmail.com
८	सामुदायिक विकास कार्यक्रम, सिन्धुली	प्रतिनिधि	९८४४२३२०७१	cdpsnepal@gmail.com
९	हाम्रो प्रयास नेपाल, सिन्धुली	प्रतिनिधि	९८४१९४३२८४	hamroprayash.sindhuli@gmail.com
१०.	ह्याण्ड्स नेपाल, सिन्धुली	प्रतिनिधि	९८४४०१९५७६	dudhaulihandsnepal@gmail.com

३.४.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- प्रभावित परिवारहरूमा तत्काल आवश्यक नियमित खाना तथा पहुँचमा कमी,
- न्यून खानाका कारण विशेष गरी गर्भवती महिला, वृद्धवृद्धा र बालबालिकामा रोगको संक्रमण तथा संक्रमणको सम्भावनामा वृद्धि र शारीरिक कमजोरी हुने,
- बालबालिकाहरूको शारीरिक तथा मानसिक विकासमा गतिरोध,
- स्थानीय बजारमा उपलब्ध खाद्य सामग्रीहरूको मूल्य वृद्धि,
- यातायातको अभावका कारण खाद्य सामग्रीहरूको ओसार पसारमा कमी आउने,
- परिवारको सम्पत्ति क्षति, जीविकोपार्जन क्षति, बाली नोक्सान, पशुधन क्षतिको सामना गर्ने रणनीतिमा बाधाका कारणहरूले गर्दा मध्यम अवधिको तीव्र खाद्य असुरक्षा।

३.४.३ समष्टिगत उद्देश्य:

विपद्बाट प्रभावित खाद्यान्न अभावमा परेका व्यक्तिहरूलाई जीवन जिउनका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा पहुँच सुनिश्चित गराएर संभावित रोगका संक्रमण र शारीरिक तथा मानसिक विकासको अवरोध कम गरी मानवीय जीवन र स्वाभिमानको रक्षा गर्दै जीवनको रक्षा गर्ने।

३.४.४ विशिष्ट उद्देश्य:

- जीवन जीउनका निमित्त विपद्बाट प्रभावित घरपरिवारलाई प्रति व्यक्ति प्रति दिन आवश्यक न्यूनतम क्यालोरी शक्ति सहितको खाना प्रभावित समुदायको धर्म, संस्कृति र विशेष आवश्यकता/ परिस्थितिका आधारमा उपलब्ध गराउने।
- जोखिममा परेका प्रभावित घरपरिवारको पहुँच तथा उपलब्धतामा वृद्धि भई खाद्यान्नको अभावमा सिर्जना हुन सक्ने शारीरिक अस्वस्थताको जोखिम तथा संरक्षणका चुनौतिहरू कम गर्ने।

३.४.५ मानवीय सहयोगको मापदण्ड:

प्रभावित व्यक्तिहरूको पहुँच निम्न वस्तुमा हुनेछः—

- (१) प्रति व्यक्ति प्रति दिन न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी सामान्य खाद्यान्नको राशन,
- (२) प्रभावित मानिसहरूका लागि हाल विद्यमान तथा उपलब्ध भएका र पहुँचयोग्य खाद्य पदार्थमा परिपूरक (Complementary) को रूपमा एक अथवा दुई खाद्य पदार्थ पूरक रासनको रूपमा उपलब्ध गराउने र,
- (३) निश्चित समूहका व्यक्तिहरूका (साना केटाकेटी, एचआईभी भएका व्यक्ति, कुपोषित व्यक्तिहरू आदि) आवश्यकतालाई पूरा गर्नका लागि सामान्य रासनका अतिरिक्त परिपूरक रासनको व्यवस्था ।

- मापदण्ड बमोजिमको किट (Kit) 'सिफारिस चामल - प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४०० ग्राम, दाल - प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम वनस्पति तेल - प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति २५ मि.लि., नुन - प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ७.५ ग्राम
- स्थानीय परिस्थिति बमोजिम खाद्यान्न वितरणको आकार निर्धारित गरिनुपर्दछ तर पनि शुरुमा घरायसी स्तरमा गरिने वितरण र अन्तिम लेखाजोखाबाट प्राप्ततथ्याङ्कको आधारमा व्यक्तिका आधारमा वितरण गरिनुपर्दछ ।

३.४.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

कृषि तथा खाद्य क्षेत्रले आपतकालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यका लागि निम्न अनुसारको पूर्वतयारी गर्नुपर्दछ।

क्र. सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी तह	समयावधि
१	व्यवस्थापन तथा समन्वय सम्बन्धी बैठकको आयोजना गर्ने र गत वर्षको कार्ययोजनाको पुनरावलोकन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	जेठ पहिलो साता भित्र
२	खाद्यान्न वितरण कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	”
३	तयारी खाद्यान्नको भण्डारण तथा आपतकालीन आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने - २५,००० का लागि १० दिनसम्म आवश्यक पर्ने खाद्यन्न - चिउरा: भुजा १,७५,००० केजी - विस्कट १०० ग्रामको दरले: २५,००० केजी - नुन १०,००० केजी - प्याज जम्मा १०,००० केजी	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
४	तयारी खाद्यान्नको बजार उपलब्धता पहिचान गर्ने र उत्पादक, डिलर, बिक्रेताको सम्पर्क ठेगाना, मौज्जात विवरण संकलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
५	खाद्यान्नको गुणस्तर नियन्त्रण तथा सुनिश्चितताको लागि गुणस्तर तथा नापतौल विभागसँग समन्वय गरी परीक्षण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गुणस्तर नियन्त्रण कार्यालय	
६	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग समन्वय गरी ६ महिनादेखि ५ वर्ष मुनिका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई पोषणयुक्त खाद्यान्नको आवश्यक परिणाम	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र, अ/गैसस	

	मौज्दात राख्ने			
७	खाद्यान्न कार्यक्रममा जनचेतना अभिवृद्धिका लागि प्रचारमूलक तथा ज्ञानवर्द्धक सामग्रीको बन्दोबस्त गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जिसस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
८	तयारी खाद्यान्नका सहयोगी संस्थाहरू उद्योग वाणिज्य संघलगायत अन्य सम्बद्ध तहहरूसँग समन्वय गर्ने	क्षेत्र प्रमुख		असार मसान्त सम्म
९	प्रतिवेदन तयारीका लागि सदस्य तोकने	क्षेत्र प्रमुख	तोकिएको व्यक्ति	

३.४.७ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बैठकमा सहभागी भई सूचना संकलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	
	आवश्यक खाद्य सामग्री, स्रोत तथा साधनको आंकलन र विवरण तयार गर्ने			
	तत्काल सम्बोधन गर्न सक्ने नसक्ने यकिन गर्ने			
	विपद्बाट प्रभावित घरधुरी जिल्लाको स्रोत तथा सामग्री क्षमता भन्दा बढी भएमा केन्द्रीय तहमा समन्वय गरी तत्काल सहयोगका लागि वातावरण मिलाउने			
	सेवा केन्द्रका कर्मचारीहरूलाई घटनाको विवरण सम्प्रेषण गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय संयन्त्रको स्थापना गर्ने			
दोस्रो दिन	विषयगत अगुवा संस्था तथा सहयोगी संस्थाहरूको बैठक आवश्यकता अनुरूप निरन्तर बस्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	
	राहत सामग्रीको ढुवानी र प्राप्तिको कामलाई सहज बनाउने र समन्वय गर्ने			गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस
	तयारी खानेकुरा प्रभावित क्षेत्रमा वितरण (चिउरा, चाउचाउ, चिनी, बिस्कुट, आदि) गर्ने			गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस
	खाद्यवस्तुहरूको न्यूनतम आवश्यकता अनुसार वितरण गर्ने			गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस
पहिलो हप्ता	सर्वेक्षण, समन्वय, सूचना तथा पूर्व चेतावनी विषयगत क्षेत्रबाट आएको विस्तृत सर्वेक्षण प्रतिवेदन अनुसार प्रभावित शिविर सञ्चालन भएका स्थानहरूबाट राहत सामग्री वितरण	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
पहिलो महिना	खाद्य सामग्री वितरण सर्वेक्षण, समन्वय, सूचना तथा पूर्व चेतावनी, विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गरी स्पेयर मापदण्ड अनुसार तत्कालीन	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	

	पूनःस्थापनाको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी बसोबास र जीविकोपार्जन जस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकासका कार्यलाई अघि बढाउने वातावरण तयार गर्ने,			
	अनुगमन समितिले भइरहेको तथा भइसकेका कार्यको अनुगमन गर्ने,		जिविव्यस, क्षेत्रका सदस्य	
	विपद् घटना तथा पूनःस्थापनाका प्रयासहरुको समग्र विश्लेषणसहित प्रतिवेदन तयार गर्ने,		क्षेत्रका सदस्य	
दोस्रो महिना	आवश्यकता अनुरूप जीविकोपार्जनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने (कृषि र पशुपालन)	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	

३.४.८ निकायगत स्रोत साधनको आंकलन:

सि.नं.	कार्यालय/संघसंस्थाको नाम	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने				मानव संसाधन		कैफियत (उपलब्धता)
		सामग्री/राहत सामग्रीको नाम	संख्या (परिमाण)	अवस्था	सामग्री रहेका स्थान	संख्या	सम्पर्क विवरण (मो. र फो.)	
१	कृषि विकास कार्यालय, सिन्धुली	विउ तथा विरुवा सहयोग	आवश्यकता अनुसार	चालू	सिन्धुली		०४७— ५२०९६६, ५२०९४२	जिल्लाभरि
		औजार तथा उपकरण सहयोग	”		सिन्धुली			जिल्लाभरि
२	पशु विकास कार्यालय, सिन्धुली	पशुपन्ड्रीलाई उपचारका लागि औषधि	”		सिन्धुली		९८४६४७७६५५	जिल्लाभरि
३	सिड्स नेपाल, सिन्धुली	खाद्य र गैर खाद्य सामग्री सहयोग	”		सिन्धुली	आवश्यक तानुसार	०४७—५२००३६	सिड्स नेपालको कार्यक्षेत्र तथा आवश्यकता अनुसार
४	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	खाद्य र गैर खाद्य सामग्री सहयोग	”		सिन्धुली	५ जना	९८५९९३४७३४	रिलिफ नेपालको कार्यक्षेत्र तथा आवश्यकता अनुसार
५	सा.वि.का., सिन्धुली	खाद्य र गैर खाद्य सामग्री सहयोग	”		सिन्धुली	१०—१५ जना	९८४४०८२४६८	सा.वि.का सिन्धुली कार्यक्षेत्र तथा आवश्यकता अनुसार

३.५ विषयगत क्षेत्र: खानेपानी तथा सरसफाइ

नेतृत्व गर्ने निकाय: जिल्लामा नेतृत्व गर्ने निकाय नगरपालिका तथा गाउँपालिका अन्तर्गत रहने भएकोले सम्बन्धित नगरपालिका तथा गाउँपालिका नै यस क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकाय हुनेछ ।

३.५.१ क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची:

सि.नं	क्षेत्रगत सदस्यको नाम	पद	सम्पर्क	इमेल ठेगाना
१.	जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली	समन्वय अधिकारी	९८५४०८७२२२	sindhulidc@gmail.com
२.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सिन्धुली	इकाइ प्रमुख	०४७-५२०१७५	deosindhuli047@gmail.com
३.	जन स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली	जन स्वास्थ्य प्रमुख	०४७-५२०१८८	dhosindhuli@gmail.com
४.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	सभापति	०४७-५२०१२०	nrcs.sindhuli68@gmail.com
५.	सिड्स नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८४४०४१२०६	sidsnepal036@gmail.com
६.	सा.वि.का., सिन्धुली	अध्यक्ष	९८४४०८२४६८	cdpsnepal@gmail.com
७.	ग्रामिण महिला चेतना केन्द्र, सिन्धुली	अध्यक्ष	९७४१०६८७२०	wcc51@gmail.com
८.	नेपाल स्वास्थ्यको लागि पानी (नेवा)	सामाजिक विकास अधिकृत	९८५११३०५८५	cwro@newah.org.np
९.	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५११३४७३४	reliefns@gmail.com
१०.	सहकार्य नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८४४५३९०६९	sahakarya2061@gmail.com
११.	हाम्रो प्रयास नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४११६४	hamroprayash.sindhuli@gmail.com
१२.	हयाण्ड्स नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८४४२७२८६०	dudhaulihandsnepal@gmail.com
१३.	शिद्धेश्वर खानेपानी उपभोक्ता संस्था, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८४४०८२५४८ ०४७-५२०५७२	siddeshworkhanepani851@gmail.com

३.५.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- खानेपानीका संरचनाहरू (इन्टेक, ट्याङ्की, पाइपलाइन) तथा शौचालयहरू क्षतिग्रस्त भएको हुनेछ ।
- खानेपानीका मुहानहरू प्रदुषित भएको हुनेछ ।
- शुद्ध खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको कमीका कारण रोगको प्रकोप फैलिई विपद्को जोखिम बढेको हुनेछ ।

३.५.३ समष्टिगत उद्देश्य:

प्रकोपबाट प्रभावित घर परिवारहरूलाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरू उपलब्ध गराई पानी र सरसफाइजन्य रोगहरू फैलन नदिई तिनको रोकथाम गर्ने ।

३.५.४ विशिष्ट उद्देश्य

- विस्थापित समुदायका लागि, खास गरी शिविरमा बस्ने मानिसहरूका लागि सुरक्षित खानेपानी, स्वास्थ्य शिक्षा तथा अस्थायी रूपमा सरसफाइ एवं नुहाउने सुविधाहरूमा पहुँच उपलब्ध छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- विस्थापित मानिसहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्य सम्बन्धी सामग्री उपलब्ध गराइएको छ र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित व्यावहारिक प्रचलनहरूका बारेमा उचित रूपमा जानकारी उपलब्ध गराइएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।

- सम्पूर्ण उपकरण तथा सुविधा उपलब्ध गराइएका छन् र विस्थापित मानिसहरू बस्ने शिविरहरूमा सुगन्ध (Cleanliness) कायम गर्न तिनको सशक्तीकरण गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।

३.५.५ मानवीय सहयोगको न्यूनतम मापदण्ड (स्फेयर परियोजना)

सुरक्षित पानी

- पिउने पानी २.५-३ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन, आधारभूत स्वच्छताका लागि २-६ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रति दिन, आधारभूत खाना तयार गर्नका लागि ३-६ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन गरी जम्मा ७.५ देखि १५ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन,
- पानी संकलन गर्न जाने स्थान ५०० मिटर भन्दा टाढा हुन नहुने र पानी ल्याउन ३० मिनेटभन्दा बढी समय नलाग्ने, सार्वजनिक धारामा प्रतिधारा ७.५ लिटर प्रतिमिनेट प्रति २५० जनाको लागि पानी उपलब्ध गराउने,
- शिविरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू तथा घर तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट भएका व्यक्तिहरूका लागि पानी सङ्कलन तथा भण्डारण गर्नका लागि १० देखि २० लिटरसम्मको २ वटा बाल्टिन र पानी शुद्ध गर्नका लागि ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्ध गर्ने ट्याब्लेट (Tablets) अथवा वाटर गार्ड (Waterguard) उपलब्ध गराउने ।

चर्पी

- अधिकतम २० जनाका लागि १ पारिवारिक शौचालय हुनुपर्दछ,
- यी पूर्वाधार तयार गर्दा खानेपानीका श्रोतहरू प्रदुषित नहुने गरी गर्नुपर्ने र महिला, बालबालिका तथा फरक क्षमता भएकाहरूलाई सहज हुने गरी गरिनु पर्नेछ ।

नुहाउने स्थान

- विपद् आइलागेको पहिलो ३ दिन ४० महिलाका लागि १ स्नान गृह तयार गर्ने, त्यसपछि २० जनाको लागि १ स्नान गृह तयार गर्ने ।

हाइजिन किट

- १ सेट प्रति परिवार
- प्रत्येक चर्पीमा साबुन, हार्पिक, ब्रस, फिनेल, बाल्टिन र मग राख्ने ।
- प्रतिव्यक्ति प्रतिमहिना २५० ग्राम नुहाउने र २०० ग्राम कपडा धुने साबुन उपलब्ध गराउने ।
- ठोस फोहोर व्यवस्थापनको लागि प्रति १० घरको लागि १०० लिटर क्षमताको १ कन्टेनर १०० मिटर ।

३.५.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

क्र. सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समय
१	खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान गरी सदस्य तह वा संस्था र तिनका प्रतिनिधिको पुनरावलोकन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य क्षेत्र,	जेठको दोस्रो हप्ता
२	समुदाय स्थानान्तरण भएको वा शिविरमा तथा प्रभावित गाउँ/नगरपालिकामा स्वास्थ्य प्रबर्द्धनसँग सम्बन्धित संरचना निर्माण र खानेपानी सरसफाइको अवस्था अध्ययन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य क्षेत्र, अ/गैसस	आवश्यकतानुसार
३	विभिन्न संस्थाहरूसँग भएको सरसफाइ सामग्रीहरूको मौज्जात विवरण संकलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य क्षेत्र, अ/गैसस	जेठ मसान्तसम्म
४	मिराको तालिममा सहभागी हुन सदस्य तोकने	क्षेत्र प्रमुख		जिविव्यसले

				तोके अनुसार
५	पानी शुद्धिकरण र हाइजनि किट, साबुन पानीले हात धुने सम्बन्धी सरसफाइ अभियान । घरदैलो कार्यक्रम महिला स्वास्थ्य कार्यकर्ता परिचालन	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य क्षेत्र, अ/गैसस	जेठ मसान्तभित्र
६	क्षेत्रगत पुनरावलोकन बैठक आयोजना गरी सरसफाइ सम्बन्धी अनुशिक्षण सञ्चालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	गाउँ/नगरपालिका, अ/गैसस	जेठ मसान्त
७	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि विभिन्न सङ्घ संस्थासँग भएका सूचना तथा सञ्चारका सामानहरू संकलन, पुनरावलोकन र परिमार्जन गरी प्रकाशन गरी वितरण गर्ने र मौज्जात राख्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	गाउँ/नगरपालिका, अ/गैसस	रेडियोबाट जेठ २० गतेदेखि भदौसम्म
८	खानेपानी तथा सरसफाइ संरचनाहरूको (चर्पी, स्नान घर आदि) र तालिमका नमूनाहरू स्तरीकरण गरी लागत निकाल्ने र क्षेत्रको बैठकबाट अनुमोदन गराई प्राविधिकहरूलाई अभिमुखीकरण गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख र क्षेत्रका सदस्य ,	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य क्षेत्र, अ/गैसस	जेठ मसान्त
९	खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन सम्बन्धी तालिम प्राप्तव्यक्तिको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	गाउँ/नगरपालिका,	जेठ मसान्त
१०	आपतकालीन स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सम्बन्धी स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिम दिने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	गाउँ/नगरपालिका, अ/गैसस	चैत मसान्तभित्र
११	सार्वजनिक स्थलहरूमा हात धुनका लागि Foot operated धारा भएको खानेपानी स्टेशनहरू निर्माण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	गाउँ/नगरपालिका, अ/गैसस	बैसाख मसान्तभित्र

३.५.७ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागी हुने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	५० हजार
	सूचनाहरू संकलन र विश्लेषण गर्ने	"	"	२० हजार
	क्षेत्रगत समूहको बैठक	"	"	४० हजार
दोस्रो दिन	प्राप्तसूचना विश्लेषण ।	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	१० हजार
	उपलब्ध श्रोतको आधारमा प्रथम चरणको प्रतिकार्यको थालनी	"	गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	१० हजार
	स्थानीय श्रोतको परिचालन गरी शुद्ध खानेपानीको वितरण	"	"	८० हजार
	पानी शुद्धिकरण गर्ने औषधीहरू वितरण	"	"	७० हजार
	शुद्ध खानेपानीको वितरण	"	"	९० हजार
	हाइजिन किट बक्स उपलब्ध गराउने	"	"	२ लाख
	अस्थायी चर्पीहरूको निर्माण तथा पानी प्रयोग गर्ने भाँडाहरू वितरण	"	"	५ लाख

पहिलो हप्ता	वास्तविक क्षतिको आधारमा खानेपानी व्यवस्थापनको योजना तयार पार्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	स्थलगत अध्ययन अनुसार
	पानी शुद्धिकरण गर्ने थप सामग्री वितरण	"	"	वितरण पश्चात्
	वैकल्पिक श्रोतबाट खानेपानीको व्यवस्था	"	"	स्थलगत अध्ययन अनुसार
	साधारण मर्मत गर्न सकिने खा.पा. श्रोतहरूको मर्मत तथा पून सञ्चालन गर्ने	"	"	स्थलगत अध्ययन अनुसार
	क्षतिको वास्तविक तथ्यांक संकलन तथा विश्लेषण	"	"	
	अस्थायी शौचालयको विस्तार	"	"	
	बाल्टिन, साबुन, जग आदि सामग्रीहरूको व्यवस्थापन र वितरण	"	"	
	स्वास्थ्य सम्बन्धी जानकारी व्यक्तिबाट परामर्श दिने	"	"	
	ठोस र तरल फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने	"	"	
पहिलो महिना	अनुगमन टोली गठन तथा परिचालन	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	रु.२ लाख
	स्वास्थ्य तथा सरसफाई प्रवर्द्धनका लागि स्थानीय स्वयम्सेवक र महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेवकहरूलाई अभिमुखीकरण	"	गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
	स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यहरू	"	"	
दोस्रो महिना	अन्य क्षेत्रसँग समन्वय गरी ढक्कज् का पूर्वाधारहरूको पुनर्निमाण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	स्थलगत अध्ययन अनुसार

३.५.८ निकायगत स्रोतको आंकलन:

सि.नं.	कार्यालय/संघ/संस्थाको नाम	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने			मानव संसाधन			कैफियत (उपलब्धता)
		सामग्रीको र राहत सामग्रीको नाम	संख्या (परिमाण)	सामग्री चालु अवस्था	सामग्री रहेका स्थान	संख्या	सम्पर्क विवरण (मो. र फो.)	
१	स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली							
२	नेपाल स्वास्थ्यको लागि पानी (नेवा)	HDPE पाइप	३१०० मिटर	चालु	सिन्धुली	४ जना	०५६ ५२४०९३, ९८५५०५०९५४,	उपलब्ध हुने
		पियुस	४०० थान					
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	खानेपानी ट्यांकी ५ हजार लि.को	१ वटा	चालू	सिन्धुली	१० जना	०४७-५२०१२०	
		हाइजिन किट	२० सेट					
		आपतकालीन शौचालय निर्माण सामग्री	१० सेट					
४	प्लान इन्टरनेशनल नेपाल/ हयाण्ड्स नेपाल, सिन्धुली, सिड्स नेपाल, जनजाती समाज विकास, सिन्धुली	पाइप फिटिङ	१ लाख		सिन्धुली	५ जना	९८०७७७८९३५	
		पोली ट्यांकी ५०० लि	१० वटा					
		ब्लिचिङ पाउडर	१०० केजी					
		पानी शुद्धिकरण सामग्री	५० थान					
		आपतकालीन शौचालय	५० थान					
		शौचालय सरसफाइ सामग्री	५० थान					
		IEC सामग्री	१०० थान					
		हाइजिन किट	५० वटा					
५	जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली	पानी ट्यांकी	१० वटा					आवश्यकता अनुसार
		आपतकालीन शौचालय	५० वटा					
६	सिद्धेश्वर खानेपानी उ. समिति, सिन्धुली	खानेपानी तथा सामग्रीहरू	फिटिङ आवश्यकतानुसार	चालु	सिन्धुली	८ जना	०४७-५२०५७२	

७	सहकार्य नेपाल, सिन्धुली	ट्यांकी ५०० लि	१० वटा	चालु	सिन्धुली	४४५३९०९६	आवश्यकता
		आपतकालीन शौालय	५० वटा				अनुसार
		वास किट	५०० वटा				

३.६ विषयगत क्षेत्र: स्वास्थ्य तथा पोषण
नेतृत्व गर्ने निकाय: जन स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली

३.६.१ क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची:

Page | 46

क्र.सं.	क्षेत्रगत सदस्यहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर	इमेल
१	जन स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१८८	dhosindhuli@gmail.com
२	जिल्ला अस्पताल, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१४५	shsindhuli132@gmail.com
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	सभापति	०४७-५२०१२०	nrcs.sindhuli68@gmail.com
४	सहकार्य नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८४४५३९०६९	sahakarya2061@gmail.com
५	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५११३४७३४	reliefns@gmail.com
६	सिड्स नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२००३६	sidsnepal036@gmail.com
७	सामुदायिक विकास कार्यक्रम, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०९९५	cdpsnepal@gmail.com
८	ग्रामिण महिला चेतना केन्द्र, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०४६२	vwcc51@gmail.com
९	मानव तथा राष्ट्रिय विकास समाज (ह्याण्डस्) नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०९६७	dudhaulihands@gmail.com
१०	सामुहिक सरोकार समाज, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४१४८५	ccsindhuli@gmail.com
११	सिद्धेश्वर खानेपानी संस्था, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०५७२	siddeshworkhanepani851@gmail.com

३.६.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- व्यक्तिको मृत्यु हुने,
- घाइते हुनु चोटपटक लाग्ने,
- भौतिक संरचनाहरू भत्किएर च्यापिने वा पुरिने,
- सडक अवरुद्ध भई आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको अभाव,
- स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सेवाको अपर्याप्तता,
- खानेकुराको अभाव तथा असुरक्षा,
- सुत्केरी, बालबालिका तथा वृद्धवृद्धाका स्वास्थ्यमा असर,
- झाडापखाला, हैजा तथा महामारीको खतरा।

३.६.३ समष्टिगत उद्देश्य:

विपद्पछिको अवस्थामा आकस्मिक उद्धारपश्चात् विभिन्न महामारी रोगको प्रकोप हुनसक्ने जोखिमलाई न्यूनिकरण गरी बालबालिकाको नियमित खोप सेवालालाई निरन्तरता दिने, कुपोषण हुनबाट बचाउन पोषणको प्रबर्द्धन गर्ने तथा आकस्मिक पोषण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, गर्भवती, प्रसुति तथा सुत्केरी सम्बन्धी सेवाको सुनिश्चितता गर्ने एवम् अन्य स्वास्थ्य सेवालालाई नियमित सञ्चालन गर्ने ।

३.६.४ विशिष्ट उद्देश्य:

स्वास्थ्य

- झाडापखाला, हैजा, औलो तथा अन्य पानीजन्य एवं कीटजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गर्ने,
- महामारीजन्य रोगहरूको पहिचान, रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गर्ने,

- अरू प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment) सँग एकीकृत गरी स्वास्थ्य तथा पोषण (अवस्था सेवाहरू) को द्रुत सर्वेक्षण क्षमतालाई सुदृढ पार्ने,
- रोग फैलन गएका खण्डमा सहयोग तथा लेखाजोखाका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्ने र अर्को निकायमा पठाउने संयन्त्र (Referral Mechanism) को विकास गर्ने,
- पर्याप्त आपतकालीन आपूर्ति र मानव स्रोतलगायतका विषयमा शीघ्र क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहयोग गर्ने
- आपतकालीन अवस्थामा आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सहज वितरण गर्ने तथा आकस्मिक यातायात सेवा सूचारु गर्ने।

पोषण

- विस्थापित मानिसहरूका लागि पूरक खाना खुवाउने कार्यक्रम (Supplementary Feeding Programme -SFP) मा पहुँचको माध्यमबाट गर्भवती तथा दूध खुवाउने महिला एवं पाँच वर्षमुनिका केटाकेटीहरूमा गम्भीर कुपोषणको वृद्धिलाई रोकथाम गर्न स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने,
- गम्भीर कुपोषण (Severe Acute Malnutrition -SAM) को उपचार तथा सेवामा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने,
- निरन्तर स्तनपान सुनिश्चित गर्न र अवाञ्छित स्तनपानका विकल्पहरूको वितरणमा रोक लगाउन स्वास्थ्य कार्यालयलाई मद्दत गर्ने,
- भिटामिन ए को वितरण/जुका मार्ने औषधि तथा प्रभावित बालबालिकाहरूका लागि खोप सम्बन्धी गतिविधिहरू सुनिश्चित गर्नका निमित्त स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।

३.६.५ मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड:

- प्रारम्भिक लेखाजोखा सञ्चालन गरिएको समयमा स्वास्थ्य सम्बन्धी निगरानी (Health surveillance) शुरु हुन्छ।
- समुदायको तहमा रोग तथा चोटपटकको उपचार विद्यमान प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको प्रणालीको माध्यमबाट, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा केही उपचार एवं थोरै संख्यामा गम्भीर बिरामीहरूलाई सिफारिश गरी अन्य केन्द्रहरू (Referral Centres) मा पठाई आपतकालीन स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सिफारिस गरी पठाइने अन्य केन्द्रहरू (Referral Centres) मा पुग्नका निमित्त बिरामीहरूका लागि उपयुक्त यातायातको प्रबन्ध गरिनेछ ।

३.६.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

क्र.स.	पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	क्षेत्रको बैठक आयोजना गरी सदस्यबीच कार्यविभाजन गर्ने र आपतकालीन स्वास्थ्य कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, स्वास्थ्य स्वयंसेवक	वैशाख
२	जिल्लाका सरकारी, सामुदायिक तथा निजी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक र उनीहरूसँग भएको स्रोतको सूची तयार गर्ने	कार्यदल	क्षेत्रका सदस्य, अ/गैसस,	वैशाख महिना
३	जिल्लास्थित सरोकारवाला वा सहयोगी तह वा संस्थाको सूची र सहयोगको खाका तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ पहिलो साता
४	आपतकालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने औषधि (ORS, IV fluids, metronidazole, ciprofloxacin) लगायत अनुसूचीमा उल्लेखित औषधीहरू ७ दिनको लागि पुग्ने गरी भण्डारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस,	जेठ

५	आपतकालीन अवस्थाको लागि संकटासन्न गाउँ/नगरपालिकाको हरेक वडाहरूमा प्राथमिक उपचार बाकस (First Aid Kit) व्यवस्था गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस,	जेट
६	हरेक संकटासन्न गाउँ/नगरपालिकामा पोषण सम्बन्धी अनुशिक्षण तालिम उपलब्ध गराउने	कार्यदल	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	वैशाख
७	बच्चालाई दूध खुवाउने आमा, सुत्केरी र गर्भवती महिला, कुपोषित बालबालिका र जेष्ठनागरिकको लागि एक महिनालाई पुग्ने पोषणयुक्त खाना भण्डारण गर्ने	कार्यदल	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ
८	आवश्यक सबै सामान खरिद गरेर वा माथिल्लो तहबाट निकासालिएर भण्डारणको लागि बन्दोबस्ती क्षेत्रलाई आग्रह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस,	जेठ
९	स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनका लागि स्वास्थ्यकर्मीको सूची तयार गर्ने	कार्यदल	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस,	वैशाख
१०	करिब ३,००० थान झुलको बन्दोवस्त गर्ने	कार्यदल	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ दोस्रो साता
११	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि सूचना प्रचारप्रसार गर्ने र पाठ्यसामग्री तयार गरी स्वयम्सेवक परिचालन गर्ने	कार्यदल	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस,	
१२	एम्बुलेन्सको सहज परिचालनको बन्दोवस्त मिलाउने जिल्लाभित्र रहेका एम्बुलेन्सहरूको सम्पर्क नम्बरसहित सूची तयार पार्ने	कार्यदल	गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस तथा अन्य सेवा प्रदायक संस्थाहरू	जेठको दोस्रो
१३	अनुगमन र प्रतिवेदनको लागि सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	जेठ मसान्त
१४	आपतकालीन अवस्थामा औषधी तथा उपकरणहरू खरिद गर्न स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	असार मसान्त
१५	प्रत्येक गाउँपालिका/नगरपालिकामा आइसोलेसन सेन्टर व्यवस्थापन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य तथा स्थानीय तह	जेठ मसान्त
१६	महामारी पहिचान गरी सूचना सामाग्रीहरू प्रसारण	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य तथा स्थानीय तह	जेठ मसान्त
१७	गुणस्तरीय मास्क, सेनिटाइजर, पञ्जा लगायत व्यक्तिगत सुरक्षाका सामग्रीहरूको व्यवस्था गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह, अ/गैसस	निरन्तर
१८	आपतकालीन सेवा प्रवाह तथा लकडाउनको अवस्थाका मापदण्डहरू तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह, अ/गैसस	निरन्तर
१९	स्थानीय शव व्यवस्थापन मापदण्ड तयार गरी दह संस्कार स्थलको व्यवस्थापन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह, अ/गैसस	निरन्तर

३.६.७ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागी भई सूचना आदान प्रदान गर्ने, विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरूले	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस	५ हजार

	सर्वेक्षण, समन्वय, सूचना तथा पूर्वचिन्तावनी विषयगत क्षेत्रसँग निरन्तर सूचना र निर्देशनका लागि समन्वयमा रही रहने र प्रगति विवरणको जानकारी गराउने ।		तथा संघसंस्थाहरु	
	विषयगत अगुवा संस्था तथा सहयोगी संस्थाहरुको बैठक गरी प्रकोपको जानकारी संकलनको लागि community Rapid Response Team (CRRT) को बैठक संचालन र आवश्यक श्रोत सहित परिचालन गर्ने	"	Epidemiology and Disease Control division (EDCD)	१ लाख
	जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि मुख्य प्रकोपको जानकारी प्राप्तभएपछि Rapid Response Team (RRT) को बैठक गर्ने	"	RRT सदस्य	१० हजार
	विषयगत अगुवा संस्था तथा सहयोगी संस्थाहरुको बैठक गरी प्रकोपको जानकारी संकलनको लागि CRRT लाई निर्देशन दिने	"	EDCD	१० हजार
	प्रकोपको रोकथाम, नियन्त्रणका लागि स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको बैठक गर्ने	"	क्षेत्र सदस्य	५ हजार
	जिल्लाको विपद् प्रभावित क्षेत्रमा CRRT/RRT को परिचालन गर्ने	"	गाउँ/नगरपालिका, EDCCD	१ लाख
	घाइतेहरुको आपतकालिन व्यवस्थापन	"	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस	१ लाख
	सञ्चार माध्यम वाट सूचना सन्देश प्रसारण गर्ने	"	गाउँ/नगरपालिका र सञ्चार गृह	२० हजार
	प्रेषण गर्नुपर्ने Case हरुको लागि एम्बुलेन्स तथा अन्य यातायात साधनको व्यवस्था गर्ने	"	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस र यातायात कम्पनीहरु	५० हजार
	गर्भवती, सुत्केरी र बालबालिकाको लागि पोषणयुक्त खानाको व्यवस्था गर्न खाद्य र संरक्षण क्षेत्र लगायत अन्य गैसससँग समन्वय गरी उपलब्ध गराउने	"	जिसस, गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस र अ/गैसस	२ लाख
दोस्रो दिन	प्रकोप प्रभावित क्षेत्रमा शीघ्र स्वास्थ्य सर्वेक्षण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्र सदस्य, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस र अ/गैसस	५ हजार
	सम्बन्धित क्षेत्रमा स्वास्थ्य कार्यकर्ता खटाई स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने		जिसस, गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस र अ/गैसस	५० हजार
	स्वास्थ्य कार्यकर्ताको टोलीलाई आवश्यक औषधीहरु आपूर्ति गर्ने			२ लाख
	Contact Tracing को लागि समूह परिचालन गरी अति आवश्यकीय सूचनाहरु संकलन गर्ने			१ लाख
	सुरक्षा निकायसँग समन्वय गरी प्रभावित परिवारलाई सुरक्षा दिने			२० हजार
पहिलो	अन्य विषयगत क्षेत्रसँग मिली बहुक्षेत्रीय प्रारम्भिक द्रुत	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्र सदस्य	२० हजार

हप्ता	लेखाजोखा (MIRA) संचालन गर्ने,			
	द्रुत लेखाजोखाको सूचनालाई विश्लेषण गर्ने	"	क्षेत्र सदस्य	
	प्रतिवेदन तयार गर्ने तथा वितरण गर्ने	"	क्षेत्र सदस्य	५ हजार
	अनुगमनबाट प्राप्तनतिजालाई जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति र अन्य क्षेत्रका सदस्यलाई जानकारी गराउने र आवश्यक परेमा तत्काल कार्य योजना बनाई कार्य गर्ने	"	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस र अ/गैसस	१० हजार
	नगरपालिका र गाउँपालिका स्तरमा मृतक शरिरको पहिचान गरी सम्बन्धित आफन्त मिलि शवको अन्त्येष्टि	"	क्षेत्र सदस्य, गाउँ/नगरपालिका	१ लाख
	प्रभावित क्षेत्रमा गर्भवती/प्रसुती सेवा संचालन गर्ने (Minimum Essential Service Package)	"	"	२ लाख
	प्रभावित परिवारलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको प्रवन्ध गर्ने	"	"	५० हजार
पहिलो महिना	प्रभावित क्षेत्रमा अति जोखिमपूर्ण समूहको पहिचान गर्ने र पहिचान गरिएका अति जोखिम पूर्ण समूहलाई विशेष निगरानी तथा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने ।	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस र अ/गैसस	१० हजार
	परिवार नियोजन, यौनरोग तथा एच.आई.भि.एड्स का वारेमा जनचेतना कार्यक्रम संचालन तथा अस्थायी साधन वितरण ।	"	"	१० हजार
	खोप (Immunization) सेवा कार्यक्रम संचालन गर्ने	"	"	१ लाख
दोस्रो महिना	कुपोषणमा परेका बालबालिकाहरुको पहिचान	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस र अ/गैसस	१ लाख
	प्रभावित क्षेत्रमा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमहरु संचालन गरी चेतना अभिवृद्धि गर्ने	"	"	२ लाख
	संरक्षण क्षेत्रसँग समन्वय गरी मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने,	"	"	१ लाख
	प्रभावित क्षेत्रका अस्थायी स्वास्थ्य शिविरमा शुद्ध खानेपानी, शौचालय, सरसफाईको व्यवस्थापन गर्न खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रसँग समन्वय गरी उपलब्ध गराउने	"	"	२ लाख
	नियमित अनुगमन गर्ने	"	"	२० हजार

३.६.८ निकायगत स्रोतको आंकलन:

सि. नं.	कार्यालय/संघ/संस्थाको नाम	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने				मानव संसाधन		कैफियत (उपलब्धता)
		सामग्रीको र सामग्रीको नाम	राहत संख्या (परिमाण)	सामाग्रको अवस्था	सामग्री रहेको स्थान	संख्या	सम्पर्क विवरण (मो. र फो.)	
१	जन स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली	आवश्यकता अनुसार औषधी		चालू	जन स्वास्थ्य कार्यालय		९८४२०२९२०५	
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	स्ट्रेचर तथा एम्बुलेन्स सेवा हाइजिन किट, डिग्निटी किट तथा सरसफाइ सामग्री	आवश्यकतानुसार	चालू	सिन्धुली	३० जना	०४७-५२०१२०	जिल्लाभरि
३	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	सेवा सञ्चालनका लागि अत्यावश्यक सामग्री	आवश्यकताअनुसार	माग बमोजिम	सिन्धुली	१२ जना	९८५११३४७३४	जिल्लाभरि
४	सहकार्य नेपाल, सिन्धुली	सेवा सञ्चालनका लागि अत्यावश्यक सामग्री	आवश्यकताअनुसार	माग बमोजिम	सिन्धुली	७ जना	९८४४५३९०६९	जिल्लाभरि
५	सामुहिक सरोकार समाज, सिन्धुली	हाइजिन किट सहयोग	१००	चालू	सिन्धुली	३ जना	९८५४०४१४८५	कार्यक्षेत्रभित्र

३.७ विषयगत क्षेत्र: शिक्षा

नेतृत्व गर्ने निकाय: शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सिन्धुली

३.७.१ क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची:

सि.नं.	क्षेत्रगत सदस्यहरूको नाम	पद	टेलिफोन नम्बर	इमेल
१	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सिन्धुली	इकाइ प्रमुख	०४७-५२०१७५, ०४७-५२०५७५	deosindhuli047@gmail.com
२	सिड्स नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२००३६	sidsnepal036@gmail.com
३	सहकार्य नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०८६३	sahakarya2061@gmail.com
४	सामुहिक सरोकार समाज, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४१४८५	ccssindhuli@gmail.com
५	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०९१५	reliefns@gmail.com
६	मानव तथा राष्ट्रिय विकास समाज (HANDS) नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०९६७	dudhaulihands@gmail.com

३.७.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- शिक्षक विद्यार्थीहरू हताहत तथा जनको क्षति,
- विद्यालयमा रहेका शैक्षिक सामग्री नष्ट हुन सक्ने,
- विद्यालय भवन अस्थायी बास स्थानका रूपमा प्रयोग हुने,
- विद्यालय भवन कटान/डुबानमा पर्न सक्ने,
- अस्थायी शिविरहरूमा बालबालिकाहरू मानसिक, शारीरिक रूपले प्रताडित हुन सक्ने,
- विद्यार्थीको घर कटान/डुबानमा पर्दा पाठ्यपुस्तक तथा अन्य शैक्षिक सामग्री नष्ट हुन सक्ने,
- बाढी पश्चात् झाडापखालाजस्ता महामारी हुनसक्ने ।

३.७.३ समष्टिगत उद्देश्य:

विपद् प्रभावित बालबालिकाहरू र आश्रय दिएर बसेका समुदायको बालबालिकाहरूको शिक्षा प्राप्तगरी सुरक्षित भविष्य निर्माण गर्ने अधिकार अस्थायी वा स्थायी आवास स्थलहरूमा अल्पकालीन वा दीर्घकालीन रूपमा अथवा औपचारिक वा अनौपचारिक रूपमा कक्षा संचालन गरी शिक्षा सेवालाई निरन्तरता दिने ।

३.७.४ विशिष्ट उद्देश्य:

- विपद्बाट हुने क्षति न्यूनिकरण गर्न अल्पीकरण तथा पूर्वतयारीमा ध्यान दिने,
- विपद् आउनसक्ने सम्भावित स्थानको पहिचान तथा सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी क्षति न्यूनिकरण गर्न सहयोग गर्ने,
- विपद्लाई अल्पिकरण गर्न विभिन्न तरिका अपनाउन सहयोग गर्ने,
- विपद् पश्चात तत्काल तथ्याङ्क संकलन गरी शिक्षा व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने,
- विपद्का क्रममा सुरक्षित भएर बस्न सिकाउने,
- विपद्मा सहयोग गर्ने समूह पहिचान गर्ने,
- विपद् पश्चातको शिक्षा व्यवस्थापनमा सबै सरोकारवालाको क्षमता संकलन गरी समयमै सबै सहयोगी संस्थाहरूको सहयोग एकद्वार प्रणालीमार्फत अगाडि वढाउने,
- विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा आवश्यक सबै क्रियाकलाप नियमानुसार गर्न र समग्र शिक्षा समूहको समन्वयात्मक व्यवस्थापन गर्ने ।

३.७.५ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

क्र. सं.	पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	शिक्षा क्षेत्रको बैठक गरी विभिन्न क्षेत्रको विश्लेषण गरी आपतकालीन शैक्षिक कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	शैक्षिक सत्रको शुरुमा
२	जोखिमपूर्ण क्षेत्रका विद्यालय तथा विद्यार्थी र शिक्षकको तथ्याङ्क संकलन र विश्लेषण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिक्सिड, क्षेत्रका सदस्य	जेठ मसान्त
३	मिरा (MIRA) अभिमुखिकरण कार्यमा सहभागी हुने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, क्षेत्रका सदस्य	जिविव्यसले आह्वान गरेपछि
४	सुरक्षित स्थानको लागि	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, शिक्सिड, अ/गैसस, आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्र	आवश्यकता अनुसार
	त्रिपालको व्यवस्थापन (२०० थान १२×१८)			
	चकटी २००० थान वा म्याट्रेक्स र कार्पेटको व्यवस्था गर्ने			
	शैक्षिक सामग्री वितरण (३ देखि ५ वर्ष उमेर समूहका लागि)			
गतवर्ष तालिम दिएका स.का./ सुपरभाइजरहरूको तथ्याङ्क संकलन गरी परिचालन गर्ने				
५	सिकाई केन्द्र (Learning Center) का लागि निम्न सामग्रीको बन्दोबस्त गर्ने	शैक्षिक कार्यदल	गाउँ/नगरपालिका, शिक्सिड, शिक्षक महासंघ, अ/गैसस, शिक्षा विभाग	जेठभित्र
	त्रिपाल २०० थान			
	शिक्षकको रोष्टर तयार गर्ने			
	विद्यालय किट १०० थान			
	विद्यार्थी कीट २००० थान (पोशाक र स्टेशनरी)			
पाठ्य पुस्तक १ देखि ५ कक्षा				
६	कक्षा ६ देखि १० सम्मको लागि पाठ्यपुस्तक तथा विद्यार्थी किट (१००० थान)	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिक्सिड, अ/गैसस	
७	अनौपचारिक शिक्षा (८ देखि १४ वर्ष उमेर समूहका विद्यालय नगएका बालबालिकाहरूका लागि) १५ वटा कक्षा सञ्चालनको लागि तयारी गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिक्सिड, अ/गैसस	आवश्यकता अनुसार
८	अनुगमनको लागि अनुगमन कार्यदल निर्माण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्र सदस्य तथा गाउँ/नगरपालिका, शिक्सिड	आवश्यकता अनुसार
९	विपद् प्रभावित विद्यालयहरूलाई विद्यालय किटको (School kit) व्यवस्थापन गर्ने (५० थान)	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, शिक्सिड, अ/गैसस	आवश्यकता अनुसार

१०	जोखिममा परेका विद्यालयहरूलाई जोखिम अल्पिकरण (Mitigation) कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अनुरोध गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, क्षेत्रका सदस्य	अनुगमन प्राप्तभएपछि
११	विद्यालयका विद्यार्थी, शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ, तथा विद्यालय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद्सम्बन्धी प्रशिक्षण दिने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, अ/गैसस	नियमित कार्यक्रम अन्तर्गत राख्ने

३.७.६ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक मा सहभागि भई जानकारी लिने दिने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य	१० हजार
	क्षेत्र बैठक र सम्पर्क व्यक्तिहरूलाई सूचना संकलनका लागि निर्देशन दिने	"	क्षेत्रगत सदस्य	१० हजार
	शिक्षक, विद्यार्थी र कर्मचारी, भौतिक अवस्थाहरूको यथार्थ जानकारी/सूचना समयमै जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा उपलब्ध गराउने	"	क्षेत्रगत सदस्य	१० हजार
	घाइते भएका विद्यार्थीहरू र शिक्षकहरू (विद्यालय समयमा विपद् भएको अवस्थामा) सम्बन्धमा तत्काल घटनास्थलमै प्राथमिक उपचारको व्यवस्था मिलाउने र सिक्किस्त घाइतेलाई अस्पताल पठाउने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, विद्यालय, जुरेस, शिअसं	८० हजार
दोस्रो दिन	स्रोत साधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने) बिषयगत क्षेत्रले घटनाको वस्तुगत विवरण तयार पार्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	क्षेत्रगत सदस्य	१० हजार
पहिलो हप्ता	MIRA तथ्यांक विश्लेषण र सम्बन्धित निकायहरूलाई जानकारी गराई सम्भावित श्रोत (सहयोग) आंकलन गर्ने	"	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, शिक्षक महासंघ, अ/गैसस	१० हजार
	विस्तृत शिक्षा सर्भेक्षण र प्रतिवेदन तयारी गर्ने	"	"	१० हजार
	विद्यालय सुचारु गर्नका लागि तत्कालका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू उपलब्ध गराउने	"	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, शिक्षक महासंघ, अ/गैसस, शिक्षा विभाग	९० हजार
पहिलो महिना	प्राप्त तथ्यांक प्रतिवेदनबाट औल्याएका समस्याहरूको आधारमा सहयोग प्रदान गर्ने जस्तै: मनोविमर्श सहयोग, School Kit Box तथा Temporary Learning Center (TLC) निर्माण	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, शिक्षक महासंघ, अ/गैसस,	१० लाख
	आपतकालीन आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रसँग समन्वय गरी अस्थायी पठनपाठन ECED, Basic Education, Adult Education, Adolescent	"	"	२० लाख

	Education) का लागि सुरक्षित स्थान निर्धारण गर्ने			
	विद्यालय पुनः संचालन गर्ने र सबै विद्यार्थीलाई विद्यालयमा पुनः ल्याउने वातावरण तयार गरी उनीहरूको दैनिक जीवनलाई सामान्य बनाउन सहयोग गर्ने	"	"	१ लाख
दोस्रो महिना	पहिलाको जस्तै नियमित अवस्थामा आउनका लागि नियमित रूपमा प्रतिकार्यका कार्यहरू तथा अवस्था विश्लेषण गरी थप कार्यहरू सञ्चालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिविसङ्घ, शिक्षक महासंघ, अ/गैसस,	१० हजार
	शिक्षा क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्था र कार्यालयहरूले भईरहेका कार्यहरूको अनुगमन गर्ने	"	"	१० हजार
	विपद् जोखिम न्यूनिकरणको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आर्थिक स्रोत व्यवस्थापन गर्ने एकद्वार संयन्त्रको कार्यान्वयन गर्ने	"	"	१० हजार

३.८ विषयगत क्षेत्र: संरक्षण

नेतृत्व गर्ने निकाय: जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली

३.८.१ क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची:

Page | 56

सि. नं.	साझेदार संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नम्बर	इमेल
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली	चिरन्जिवि गिरी	सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५४०४०२५६	cdosindhuli@gmail.com
२.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र, सिन्धुली		प्रहरी नायव निरीक्षक, सेवा केन्द्र प्रमुख	०४७-५२०१९९ ०४७-५२११९९	dposindhuli@gmail.com
३.	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	दुर्गराज पौडेल	अध्यक्ष	९८५११३४७३४	reliefns@gmail.com
४	महिला पूनःस्थापना केन्द्र (ओरेक)		जिल्ला संयोजक	९८४७८२११९२	sapana@worecnepal.org
५	जनजाती समाज विकास कार्यक्रम (JSDP), सिन्धुली	प्रदिप लुंगेली	उपाध्यक्ष	९८४११९१०५२ ०४७-५२१२९३	jsdpsindhuli@gmail.com
६	सामूहिक सरोकर समाज (CCS), सिन्धुली	नबराज पहाडी	अध्यक्ष	९८५४०४१४८५	ccsinhuli@gmail.com
७	सिन्धुली एकिकृत विकास सेवा (सिड्स नेपाल), सिन्धुली	दीपक कुमार घिमिरे	अध्यक्ष	९८५४०४१२०६	sidsnepal@yahoo.com
९	सामुदायिक विकास कार्यक्रम (CDPs), सिन्धुली	मिलन श्रेष्ठ	अध्यक्ष	९८५१०९३५६७	cdpsindhuli@gmail.com
१०.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	अशोक श्रेष्ठ	सभापति	०४७-५२०१२० ९८४४०४०२१४	nrcs.sindhuli68@gmail.com
११.	मानव विकास तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र (हुडेक), सिन्धुली	कृष्णहरि घिमिरे	अध्यक्ष	९८५४०४१००८	khgsindhuli@gmail.com
१२.	जिल्ला कानूनी सहायता समिति, सिन्धुली	प्रविण हायू	अधिवक्ता	९८४४१९७९९९	
१३.	सामुदायिक सेवा केन्द्र, सिन्धुली	रामबहादुर हायू	अध्यक्ष	९८४४१३९५५५	

३.८.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- प्रभावितहरूमा पारिवारिक बिछोड तथा बालबालिकाहरूमा अभिभावक विहीनता,
- मानसिक तनाव, मनोवैज्ञानिक असर,
- बालअधिकार तथा श्रम शोषणको अवस्थामा वृद्धि,
- शारीरिक तथा लैंगिक हिंसामा वृद्धि,
- मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारको जोखिममा वृद्धि,
- घाइते, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दीर्घ रोगीहरू तथा ज्येष्ठ नागरिकहरूको अवस्था झन् जटिल हुने,
- विद्यालय बन्द, शैक्षिक अवसरहरूमा अवरोध,
- बालबालिका तथा महिलाहरूको बढ्दो अनुचित प्रयोग, श्रम तथा यौन शोषण,

- सामना गर्ने संयन्त्रमा अवरोध,
- भेदभाव तथा लान्छानाको अवस्थामा वृद्धि,
- शान्ति सुरक्षाको अभाव तथा असुरक्षित वातावरण,
- सुरक्षित सुत्केरी हुने तथा स्वास्थ्य उपचार गर्ने ठाउँको अभाव,
- किशोरी तथा महिलाको प्रजनन स्वास्थ्यमा नकारात्मक असर,
- मानवीय सहयोगमा पहुँच नहुनु अथवा पहुँच अपर्याप्त हुनु ।

३.८.३ समष्टिगत उद्देश्य:

संरक्षणको जोखिममा रहेका समूहहरूले आपतकालिन परिस्थितिको कारणबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा लान्छानाबाट संरक्षण प्राप्त गर्ने ।

३.८.४ विशिष्ट उद्देश्य:

- नेपालका प्राकृतिक विपद् तथा अन्य आपतकालिन परिस्थितिहरूमा उपलब्ध गराइने सहयोग कार्यक्रमहरूमा जोखिममा रहेका समूहहरूका लागि मानव अधिकार सम्बन्धी कानून, अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानून तथा राष्ट्रिय कानूनले प्रत्याभुत गरेका (Guaranteed) मौलिक अधिकारहरूको संरक्षण गर्दछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित हुने,
- जोखिममा रहेका समूहहरूको संरक्षण सुनिश्चित गरी आपतकालिन सहयोगको न्यायोचित वितरण प्रणाली स्थापित गर्ने,
- आपतकालिन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा लान्छानाका जोखिमहरूलाई सम्बोधन गरी विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरूको संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुर्व्यवहारबाट प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि सेवा तथा संरक्षण प्रदान गर्ने,
- बालमैत्री, किशोरकिशोरीमैत्री, महिलामैत्री, अपाङ्गतामैत्री तथा ज्येष्ठ नागरिकलगायत अन्य संरक्षण आवश्यक व्यक्तिहरूलाई सुरक्षित आवास, सुरक्षित सुत्केरी गृह तथा मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धी सहयोग पुऱ्याउने,
- विछोड भएका बालबालिका तथा किशोरकिशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी जाँचका बारेमा सहयोग र त्यस्तो सहयोगपछि उपयुक्त सेवा तथा संरक्षणका सुविधासहित परिवारको खोजी तथा पुनर्मिलन गर्ने कार्य सुनिश्चित गर्ने,
- यौन दुर्व्यवहार तथा हिंसा विरुद्धका घटनाको अनुगमन, प्रतिवेदन तथा पैरवी गर्ने प्रणालीको स्थापना गरि बालबालिका तथा महिलाहरूको यौन दुर्व्यवहार तथा शोषणको रोकथाम गर्ने ।

३.८.५ मानवीय सहयोगको न्यूनतम मापदण्ड:

- प्रभावित जनसमुदायको अधिकारको उल्लङ्घन, दुर्व्यवहार तथा शोषण अथवा भेदभावको अनुगमन गर्ने र प्रतिवेदन पेश गर्ने संयन्त्रको स्थापना गर्ने र स्थापित संयन्त्रलाई प्रयोगमा ल्याउने,
- विभिन्न समुदायका सदस्यहरूबाट, विशेषतः अति गरीब तथा पछाडि पारिएका समूहले मानवीय सहयोग तथा आधारभूत सेवा सुविधामा समान पहुँच र सहयोग पाए नपाएको अनुगमन गर्ने,
- साझेदारहरूबीच अभिलेख राख्ने तथा दर्ता गर्ने प्रणालीमा एकरूपता सुनिश्चित गर्ने,
- बालमैत्री तथा महिलामैत्री स्थलको स्थापना गर्ने,
- शिक्षा, स्वास्थ्य तथा संरक्षण सम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनोसामाजिक सहयोगलाई एकीकरण गर्ने,
- संरक्षण गर्ने व्यक्तिहरूबाट बालबालिकाहरू विछोडिने कार्यको रोकथाममा सहयोग गर्ने,
- विछोडिएका तथा परिवार साथ नभएका बालबालिकाहरू, खास गरी पाँच वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिका तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाँचको सहजीकरण गर्ने र खोजी तथा पुनर्मिलनमा संलग्न साझेदारहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने,
- परिवारबाट विछोडिएका तथा साथ नभएका बालबालिका, महिला, किशोरकिशोरी र अन्य जोखिममा परेका समूह जस्तै: परिवार नभएका, वृद्ध, अपाङ्गता भएका तथा दीर्घ रोगबाट पीडित समूहका मानिसहरूलाई हेरचाह तथा संरक्षण प्रदान गर्ने,

- मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई नियमित रूपमा सूचनाको प्रवाह भइरहेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने,
- फिर्ता हुने कार्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमा गर्ने कार्यमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई संलग्न बनाउन प्रयास गर्ने,
- लैङ्गिक हिंसामा परेका महिला, बालबालिका तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकहरूलाई सेवा, सुरक्षा, संरक्षण प्रदान गरी सम्बन्धित सेवा केन्द्रसम्म पुर्याउने निकायको क्षमता अभिवृद्धि गरी परिचालन गर्ने ।

३.८.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समय
१	समन्वय बैठक गरी सदस्यहरूको विवरण अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	रिलिफ नेपाल, SIDS	वैशाख मसान्त
२	सामुदायिक मनोसामाजिक कार्यकर्ता, मनोविमर्शकर्ता, सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको रेकर्ड तथा सूचना अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	सिन्धुली अस्पताल, OCMC	वैशाख मसान्त
३	बालअधिकार संरक्षण सम्बन्धमा सरोकारवालाहरू (राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरू, प्रहरी, सेना लगायत) लाई तालिम	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	रिलिफ नेपाल र साझेदार संस्थाहरू	आवश्यकताअनुसार
४	GBVMIS अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	सबै साझेदार निकायहरू	जेष्ठ पहिलो हप्ता
५	लेखाजोखा गर्ने जिम्मेवारी बाँडफाँड र संरक्षण सम्बन्धी आधाररेखा तयार गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	सबै साझेदार निकायहरू	जेष्ठ पहिलो हप्ता
६	गर्भवती तथा सुत्केरी आमाको लागि सुरक्षित स्थानको व्यवस्थापन गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय	क्षेत्रगत प्रमुख	स्थानीय तह, स्वास्थ्य कार्यालय, विभिन्न साझेदार निकायहरू	नियमित
७	प्रभावितका लागि सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको रेखदेख, मनोसामाजिक सेवाको लागि कार्यदल गठन	क्षेत्रगत प्रमुख	स्थानीय तह, रिलिफ नेपाल र सामूहिक सरोकार समाज, विभिन्न साझेदार निकायहरू	आषाढ पहिलो हप्ता
८	सञ्चालित कार्यक्रममा बाल संरक्षणको विषय समावेश गर्न समन्वय गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	स्थानीय तह, रिलिफ नेपाल, CDPS, SIDS Nepal	आषाढ पहिलो हप्ता
९	विभिन्न सूचना सामग्रीहरू प्रकाशन/ अध्यावधिक गरी परिमार्जन गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	साविका/विभिन्न साझेदार निकायहरू	बैशाखभित्र
१०	सरोकारवाला एवं सुरक्षाकर्मीहरू करिब १५० जनालाई आचारसंहितासहित संरक्षण सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	सामूहिक सरोकार समाज सिन्धुली	आषाढ मसान्त
११	अनुगमन मूल्याङ्कन समिति गठन गरी अनुगमन विधिको विकास गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	विभिन्न साझेदार निकायहरू	आषाढ पहिलो हप्ता
१२	सिफारिस संयन्त्र स्थापनामा समन्वय: पुनःस्थापना केन्द्र, कानूनी उपचार सेवा, स्वास्थ्य	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको	OCMC, कानूनी सहायता समिति	निरन्तर

	उपचार सेवाबारे पूर्वतयारी गर्ने	सदस्य		
१३	ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका तथा जोखिममा पर्नसक्ने समूहलाई सचेतना अभिवृद्धि गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता कल्याण सघ, सबै सरोकार वालाहरु	आ.अ
१४	लैङ्गिक हिंसामा परेका महिला तथा बालबालिकाहरुलाई सेवा प्रदान गर्न सुरक्षित आवास गृह र OCMC को व्यवस्थापन गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	अस्पताल, स्थानीय तह	निरन्तर
१५	विपद्को अवस्थामा बालबालिकाको मनोबल उच्च राख्न गरिने गतिविधिको अभ्यास	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	रिलिफ नेपाल	निरन्तर
१६	बाल संरक्षण प्रणालीको नक्सांकन	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	CDPS	निरन्तर

३.८.७ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना

समय अवधि	क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागी भई जानकारी लिने दिने	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य	१० हजार
	सम्पर्क व्यक्तिहरुलाई सूचना संकलनका लागि निर्देशन दिने	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य	२० हजार
	बन्दोबस्ती व्यवस्थापन गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य	८० हजार
दोस्रो दिन	अन्य विषयगत क्षेत्रहरूसँग समन्वय गरी बहुक्षेत्रीय लेखाजोखा संचालन गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य तथा साझेदार निकायहरु	५० हजार
	संरक्षणको लेखाजोखा	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य तथा साझेदार निकायहरु	२० हजार
पहिलो हप्ता	मिरा, MISP, GBVMIS बाट प्राप्तजानकारीको विश्लेषण गरी प्रारम्भिक मानवीय सहयोगको योजनासहित अवस्थाको प्रतिवेदन तयार पार्ने	क्षेत्रगत प्रमुख र अनुगमन तथा मुल्यङ्गन समिति	जिविव्यसले तोकिका सदस्यहरु/ अन्य क्षेत्रगत समितिका सदस्यहरु	५० हजार
	तत्काल उपलब्ध गराइएका मानवीय सेवाहरुमा महिला बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, किशोरकिशोरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, वृद्धवृद्धाहरुको पहुँच भए नभएको सुनिश्चित गर्ने	क्षेत्रगत सदस्यहरु	साझेदार निकायहरु	४० हजार
	मानवीय सहयोगको आवश्यकता देखिएका प्रभावित समुदायमा सेवा उपलब्धताको लागि पैरवी गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य/साझेदार निकायहरु	२० हजार
	स्रोतहरुको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजनाको समक्षा गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	रेडक्रस /साझेदार निकायहरु	४० हजार
	संरक्षणका विभिन्न क्रियाकलापका लागि विभिन्न निकायहरुबाट प्राप्तसहयोगका लागि गरिएका प्रतिवद्धताको कार्यान्वयन गर्न समन्वय गर्ने गराउने	क्षेत्रगत प्रमुख	रेडक्रस/क्षेत्रगत सदस्य	२० हजार

	मानवीय सहयोगको प्रयासताको समिक्षा, अनुगमन र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउने	क्षेत्रगत प्रमुख र अनुगमन तथा मुल्यङ्गन समिति	क्षेत्रगत सदस्य/साझेदार निकायहरू	
पहिलो महिना	जोखिममा रहेका समूहहरूलाई पहिलो १५ दिन भित्र तत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्यहरू/ रेडक्रस/ साझेदार निकायहरू	१ लाख
	सुत्केरी र ६ महिना सम्मका बच्चाका आमाहरूका लागि आवश्यक सामग्रीहरू वितरण गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	स्थानिय तह र साझेदार निकायहरू	५० हजार
	परिवारबाट विछोडिएका बालबालिकाहरूको खोजी तथा बाल पुनःस्थापना र पुनःएकिकरणको व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	रिलिफ नेपाल	२० हजार
	लैंगिकतामा आधारित हिंसामा परेका महिला तथा बालबालिकाहरूलाई आवश्यक सेवा तथा सहयोगको व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	OCMC, सुरक्षित आवास, साझेदार निकायहरू	४० हजार
	पीडित महिला तथा बालबालिकाहरूलाई सुरक्षित आवास एवं मनोसामाजिक परामर्श उपलब्ध गराउने	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	OCMC र रेडक्रस	६० हजार
	संरक्षणको आवश्यकता भएका वृद्धवृद्धा, अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई पुनःस्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने			८० हजार
	OCMC र सुरक्षित आवास: लैङ्गिक हिंसाका घटनाको व्यवस्थापन, मनोपरामर्श, स्वास्थ्य तथा कानुनी सेवासम्म पहुँच बढाउने र आवश्यकता अनुसार सुरक्षित आवासको थप व्यवस्था गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	सिन्धुली अस्पताल, OCMC, सुरक्षित आवास	९० हजार
	सामुदायिक मनोसामाजिक कार्यकर्ता र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका परिचालन गरी समुदायस्तरमा लैङ्गिक तथा घरेलु हिंसाको रोकथाम, निगरानी, आधारभूत मनोपरामर्श र हिंसा प्रभावितलाई सेवा केन्द्रसम्म प्रेषण गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	स्थानीय तह, CMC-Nepal, साझेदार निकायहरू	४० हजार
दोस्रो महिना	संरक्षण क्षेत्रगत सदस्यसँग समीक्षात्मक बैठक गर्ने,	क्षेत्रगत प्रमुख	सबै क्षेत्रगत सदस्यहरू	१० हजार
	जिल्ला स्तरिय संरक्षण विषयगत क्षेत्र समन्वय समितिसँग बैठक गर्ने,	क्षेत्रगत प्रमुख	रिलिफ नेपाल, अन्य साझेदार निकायहरू	१० हजार
	सूचक निर्धारण गरी तथ्यमा आधारित प्रभावकारी अनुगमन गर्ने,	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	अनुगमा तथा मुल्यङ्गन समिति	३० हजार
	अन्य क्षेत्रहरूसँग समन्वय गरी विस्तृत लेखाजोखा तथा समीक्षा गर्ने,	क्षेत्र प्रमुख	विभिन्न क्षेत्रगत सदस्यर साझेदार निकायहरू	१० हजार
	विस्तृत लेखाजोखाबाट प्राप्ततथ्यांकको विश्लेषण र प्रतिवेदन तयारी,	तोकिएको सदस्य	विभिन्न क्षेत्रगत सदस्यर साझेदार निकायहरू	२० हजार
	पुनस्थापनाका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सिफारिस गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	विभिन्न क्षेत्रगत सदस्यर साझेदार निकायहरू	१० हजार

OCMC व्यवस्थापन समन्वय समितिसँग बैठक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	सिन्धुली अस्पताल
लैङ्गिक हिंसा जिल्ला सल्लाहकार समितिसँग बैठक गर्ने	जि.स.स.	साझेदार निकायहरु

३.८.८ निकायगत स्रोत साधनको आंकलन:

सि. नं.	कार्यालय/संघ/संस्थाको नाम	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने			जनशक्ति व्यवस्थापन		कैफियत (उपलब्धता)	
		सामग्री/सेवा/ राहत सामग्रीको नाम	संख्या (परिमाण)	सामग्रीको अवस्था	सामग्री/सेवा रहेका स्थान	संख्या		सम्पर्क विवरण (मो. र फो.)
१.	रिलिफ सिन्धुली नेपाल,	जोखिमपूर्ण अवस्थाका बालबालिकाको उद्धार, राहत र पूनःस्थापना गर्न र घटना व्यवस्थापनमार्फत पहिचान भएको समस्या समाधान सहयोग कोष	कुल रकम १ लाखवाट आवश्यकता अनुसार	चालू	बालबालिका मुस्कान कोष रिलिफ नेपाल सिन्धुली		९८५११३४७३४, ९८५१२३८५३१, ९८५४०४१४४२	जिल्लाभरि
		बालबालिकाले घरमै वसी अध्ययन गर्न सक्ने बैकल्पिक पाठ्यक्रम सम्बन्धमा अभिभावक र बालबालिकालाई बालमैत्री शिक्षण परामर्श सेवा	आवश्यकता अनुसार		रिलिफ नेपाल		९८५११३४७३४,	आवश्यकता अनुसार जिल्लाभरि
		बैकल्पिक शिक्षा (दुरी कायम गरी) सञ्चालनका लागि दक्ष शिक्षक	१० वटा समुदाय		रिलिफ नेपाल			
		पीडित बालबालिकाको संरक्षणको लागि प्राविधिक सहयोग			रिलिफ नेपाल सिन्धुली	५ जना	९८५११३४७३४,	जिल्लाभरि
२.	जनजाति समाज विकास कार्यक्रम (JSDP), सिन्धुली	मनोसामाजिक विमर्शकर्ता				३२	०४७-५२१२९३ ९८५४०४२०४२	कार्यक्षेत्रभित्र
३.	सामूहिक सरोकार समाज, सिन्धुली	मनोसामाजिक विमर्शकर्ता	आवश्यकता अनुसार			५	९८५४०४१४८५	कार्यक्षेत्रभित्र
		बालमैत्री कक्षा सञ्चालन सहयोग				३	९८५४०४१४८५	कार्यक्षेत्रभित्र
४.	SIDS/Nepal, Sindhuli	सवारी साधन	१	चालू	सिन्धुली		९८४१६७६५५०	जिल्लाभरि
		मनोसामाजिक विमर्शकर्ता				१५		"
		विपद् सम्बन्धी सूचनाहरु	१५००	चालू				"
७.	कानूनी सहायता समिति, सिन्धुली	कानूनी सहयोग	आवश्यकता अनुसार		सिन्धुली	३	९८४४१९७९९९	जिल्लाभरि
८.	सामुदायिक विकास	आपतकालीन बालहित कोष			स्थानीय तह		९८४४०८२४६८	कार्यक्षेत्रभित्र

कार्यक्रम, सिन्धुली	बालसरक्षणका लागि घटना ब्यवस्थापन सेवा	आवश्यकता अनुसार			१६ जना	९८४४०८२४६८	"
	रूपान्तरण साथी शिक्षक				३६ जना		"
	बालमैत्री स्थान तथा कक्षा निर्माणका लागि आवश्यक सामग्री सहयोग	स्थानीय तह ६ लाख बराबरको सामग्री	चालू	"			"

३.९ विषयगत क्षेत्र: पूनःनिर्माण

क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकाय: जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली

३.९.१ विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरूको विवरण:

क्र. सं.	क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	ईमेल
१	जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली	समन्वय अधिकारी	०४७-५२०१४९	sindhuliddc@gmail.com
२	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, सिन्धुली	डिभिजन प्रमुख	०४७-५२११३९ ९८५४०४७६०३	dudbcsindhuli@gmail.com
३	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सिन्धुली	इकाइ प्रमुख	०४७-५२०१७५	deosindhuli047@gmail.com
४	डिभिजन वन कार्यालय, सिन्धुली	जिल्ला वन अधिकृत	०४७-५२०१३५	sindhulidfo@gmail.com
५	जन स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली	जन स्वास्थ्य प्रमुख	०४७-५२०१४५	dhosindhuli@gmail.com
६	मालपोत कार्यालय, सिन्धुली	कार्यालय प्रमुख	०४७-५२०१२५	
७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	सभापति	०४७-५२०१२० ९८४४०४०२१४	nracs.sindhuli68@gmail.com
८	राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक, सिन्धुली	शाखा प्रबन्धक	०४७-५२०१५५	sindhuli@rbb.com.np

Page | 64

३.९.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- ३०० (सबै पूर्वाधारहरू सानो ठूलो क्षति)
- ३४,००० घरधुरी प्रभावित,

३.९.३ समष्टिगत उद्देश्य:

क्षतिग्रस्त संरचना तथा सेवाहरू मर्मतसम्भार तथा पूननिर्माण गरी प्रभावित परिवारको दैनिकी पूर्ववत् अवस्थामा लैजाने तथा पूनःस्थापित संरचना तथा सेवाहरूको क्षमतामा वृद्धि गर्ने ।

३.९.४ विषयगत उद्देश्य

- क्षतिग्रस्त भौतिक पूर्वाधारका संरचनाहरू मर्मत संभार गर्ने,
- अवरुद्ध सेवा तत्कालका लागि बहाल गर्ने,
- पूनःस्थापना तथा पूननिर्माणका क्रियाकलाप सम्पादन गर्न पहुँच सुधार गर्ने,
- प्रभावित समुदाय तथा व्यक्तिहरूको दीर्घकालीन पुनःस्थापना गर्ने ।

३.९.५ न्यूनतम मापदण्ड

पूनःनिर्माणको मापदण्ड सरकारले बेला बेलामा तोकेबमोजिम हुनेछ ।

३.९.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समय
१	समन्वय बैठक गरी सदस्यहरूको विवरण अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, क्षेत्रका सदस्य	बैसाख मसान्तभित्र
२	क्षेत्रगत योजना निर्माण तथा अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य,	जेठ १५ सम्म
३	विद्यमान भौतिक संरचनाहरूको अवस्था विश्लेषण	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य,	बैसाख मसान्त

४	भवन निर्माण सम्बन्धी २०० जनालाई मिस्त्री तालिम	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, दातृ तह, अ/गैसस	बैसाख
५	भवन आचारसंहिता सम्बन्धी स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूलाई तालिम	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जिविव्यस, दातृ तह, अ/गैसस	बैसाख मसान्त

३.९.७ विपद् प्रतिकार्य योजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	आवश्यक सूचना संकलन गर्ने तथा सम्पर्क व्यक्तिहरूलाई सूचना संकलनका लागि निर्देशन दिने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्र सदस्य	१० हजार
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बैठकमा सहभागी भई आवश्यक सूचनाहरूको आदान प्रदान	"	क्षेत्र सदस्य	१० हजार
	अति आवश्यक सेवा प्रदायक निकाय र संरचनाको न्यूनतम पुनस्थापना गर्ने	"	क्षेत्र सदस्य, सेवा प्रदायक संस्था	४० हजार
	भिड व्यवस्थापन गरी स्थान खाली गर्ने प्रभावितहरूलाई नजिकको क्याम्पहरूमा पठाउने	"	नेपाल प्रहरी, सप्रब, नेपाल सेना	५० हजार
दोस्रो दिन	प्राविधिक टोलीलाई स्थलगत अध्ययनका लागि अभिमुखिकरण तथा प्रभावित स्थानमा परिचालन ।	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्र सदस्य	८० हजार
	स्रोत साधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने) र समन्वय, स्रोत पहिचान र पुनः निर्माणको कार्ययोजना बनाउने	"	क्षेत्र सदस्य	१० हजार
	सहज पहुँचका लागि अस्थायी रुपमा पुल, सडक तथा गोरेटो वाटो निर्माण गर्ने	"	जिविव्यस, जिसस, ठूला उपकरण समिति, स्थानीय निकाय	१ लाख
	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभूत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराउने	"	क्षेत्र सदस्य, सम्बन्धित क्षेत्र, सेवा प्रदायक संस्था	१ लाख
पहिलो हप्ता	विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात प्रभावितहरूको तथ्याङ्क विश्लेषण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्र सदस्य, तोकिएको व्यक्ति	१० हजार
	बिषयगत बैठक र घटनाको विवरण संकलन गर्ने कार्य निरन्तर गर्ने (कार्य क्षेत्र पहिचान गरी कार्य गर्ने)	"	क्षेत्र सदस्य, रेडक्रस, अ/गैसस	१० हजार
	मौजुदा अवस्थामा अस्पताल, विद्यालय, स्वास्थ्यसेवा प्रदायकका साथै सडक, पुल र अन्य संरचनाको क्षतिको लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने । कटान, डुवान र पटानको विस्तृत सर्वेक्षण गर्ने,	"	जिविव्यस, अन्य क्षेत्र समूह, रेडक्रस, अ/गैसस	१० हजार
	आवासको लागी सामुदायिक वनहरूबाट सहूलियत वा निशुल्क काठहरू उपलब्ध गराउने	"	जिविव्यस, जिबका, गाउँ/नगरपालिका, सावउस,	१ लाख
	सार्वजनिक सेवाहरू सुचारु गर्ने	"	सेवा प्रदायक संस्थाहरू	१० हजार

पहिलो महिना	अस्थायी शिविरको स्थापना गर्ने र विस्थापितलाई व्यवस्थित बनाउन सुरक्षित र खुला ठाउँमा लैजाने प्रबन्ध मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, जिसस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	१० हजार
	क्षति भएका पूर्वाधारहरूको विस्तृत विवरण तयार गर्ने	"	"	१० हजार
	पूर्वाधारहरू पुनः निर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेन्ट गर्ने र सम्बन्धित कार्यालयमा प्रतिवेदन पठाउने	"	"	१ लाख
दोस्रो महिना	उपलब्ध बजेटको आधारमा पूर्वाधारहरू निर्माण प्रक्रियालाई प्रारम्भ गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, जिसस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	१० हजार
	बिपद पश्चात भत्किएका अस्पताल, विद्यालयहरू लगायतका अन्य संरचनाहरू मापदण्डअनुसार दक्ष प्राविधिकको निरीक्षणमा निर्माण गर्ने ।	"	"	५० हजार

अनुसूचीहरू

अनुसूची: १ गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको संकटाभिमुखता विश्लेषण

गापा/नपाको नाम	क्षति Damage			Hazard			जोखिम Risk		
	अति धेरै क्षति	धेरै क्षति	मध्यम क्षति	अति धेरै Hazard	धेरै Hazard	न्यून Hazard	अति जोखिम	धेरै जोखिम	न्यून जोखिम
कमलामाई नपा	☹				☹		☹		
दुधौली नपा	☹				☺		☹		
तीनपाटन गापा	☹			☹			☹		
फिक्कल गापा	☹				☺			☹	
गोलन्जोर गापा	☹			☹			☹		
सुनकोशी गापा	☹				☹		☹		
घ्याङ्लेख गापा	☹				☹			☹	
मरिण गापा	☹				☹		☹		
हरिहरपुरगढी गापा	☹				☹		☹		

अनुसूची: २ प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment, IRA)

१. घटनास्थलको जानकारी

प्रदेशको नाम:	जिल्लाको नाम:	गाउँ/नगरपालिकाको नाम:
वडा नम्बर:	सूचना संकलन मिति (गते/महिना/साल) :	

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपद्को प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय

मृतक	बेपत्ता	घाइते	विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :	प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :
महिला संख्या:	महिला संख्या:	महिला संख्या:		
पुरुष संख्या:	पुरुष संख्या:	पुरुष संख्या:		
वालवालिका संख्या:	वालवालिका संख्या:	वालवालिका संख्या:		
अन्य संख्या:	अन्य संख्या:	अन्य संख्या:		
जम्मा:	जम्मा:	जम्मा:		

विस्थापितहरू हाल बसिरहेको ठाँउ/संरचना	☐ विद्यालय: संख्या ..... ☐ सार्वजनिक भवन संख्या ..... ☐ सडक छेउ संख्या ..... ☐ वन क्षेत्र: संख्या ..... ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने) संख्या .....
---------------------------------------	---

अहिले प्रभावित स्थानसम्म आवत—जावतको अवस्था	☐ ठिक छ ☐ कठिन छ ☐ वन्द छ	सवारीसाधन/यातायात सेवा	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
---	--	------------------------	---

सञ्चारको अवस्था	☐ अवरुद्ध भएको	☐ अवरुद्ध नभएको
विधुत	☐ अवरुद्ध भएको	☐ अवरुद्ध नभएको
संचित खाद्य सामग्री	☐ क्षति भएको	☐ क्षति नभएको
स्वास्थ्य सेवा	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या.....)	☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या.....) तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएमा, संख्या: .....
संचालनमा भएमा स्वास्थ्य सेवामा अत्यावश्यक प्राथमिक उपचारको लागि आवश्यक औषधी	☐ उपलब्ध छ	☐ उपलब्ध छैन
विद्यालय	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या.....)	☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या.....) प्रभावित विद्यार्थीहरूको संख्या: .....
खानेपानीको आपूर्ति	☐ सुचारु (अवरुद्ध नभएको) (संख्या: .....))	☐ अवरुद्ध भएको (संख्या: ...) प्रभावित घरधुरी संख्या: ...

भौतिक संरचना

निजी घर	☐ पूर्ण क्षति (संख्या .....) ☐ आंशिक क्षति (संख्या .....)
---------	---

सरकारी कार्यालय /भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या .....) ☐ आंशिक क्षति (संख्या .....)
कृषि बालीको क्षति	☐ क्षति (अनुमानित क्षेत्रफल ..... (विघा । रोपनी)

पशु क्षति	☐ (अनुमानित संख्या.....)
अन्य क्षति	☐ पूर्ण क्षति (संख्या .....) ☐ आंशिक क्षति (संख्या .....)

फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य छ ☐ महामारीको संभावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्छ (घरघुरी संख्या .....

विशेष आवश्यकता (Special Requirement) भएका प्रभावितहरूको अनुमानित संख्या		
गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूको लागि आवश्यक सामग्रीहरू (डिगनिटी) किट	☐ आवश्यक भएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....	☐ आवश्यक नभएको
५ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामग्रीहरू	☐ आवश्यक भएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....	☐ आवश्यक नभएको
५ वर्षभन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरू — जस्तै शैक्षिक तथा बालमैत्री स्थल (Child friendly space)	☐ आवश्यक भएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....	☐ आवश्यक नभएको
ज्येष्ठ नागरिकहरूका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....	☐ आवश्यक नभएको
अपांगता भएकाहरूका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....	☐ आवश्यक नभएको
असहाय/विरामीको संख्या		
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य	☐ प्रतिकूल

३. हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह/संघ—संस्था/निकायको नाम:	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरूको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	
नगद/राहत वितरण गर्ने तह/संघ—संस्था/निकायको नाम:	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्या:	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या:	

४. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरण गर्न	☐ आवश्यक पर्ने संख्या ..... ☐ आवश्यक नपर्ने	
आवश्यक पर्ने खाद्यान्न तथा गैर खाद्यान्न सामग्री	☐ टेन्ट संख्या..... ☐ त्रिपाल संख्या..... ☐ म्याट्रिक्स संख्या..... ☐ कम्बल संख्या.....	☐ खाद्यान्न (दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण.....कति जना ☐ पिउने पानी.....

	☐ कपडा संख्या..... ☐ भाडाकुँडा संख्या..... ☐ तयारी खाना (दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ, विस्कुट कतिजना)	☐ अन्य.....
प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि (लैङ्गिक हिंसा, यौन हिंसा, चोरी, लुटपाट)		☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या
राहतका लागि नगद सहयोग गर्न सकिने अवस्था छ छैन		☐ छ ☐ छैन

५. घटनाको सूचना संकलन कार्यमा खटिएकाको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर:	पद /संस्था:	सम्पर्क नम्बर:	टोली नेताको नाम:	सूचना संकलन गरेको समयावधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.						
२.						
३.						

६. फारम भर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

- १ एउटा घटना/वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ ।
- २ विपद् भएको २४ घण्टा भित्र गाउँ तथा नगरपालिका, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रसका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा) टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ ।
- ३ टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी सकेसम्म प्राथमिक सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ । द्वितीय सूचनाका लागि घटनाका जानकारीसँग अन्तरवार्ता लिइ सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ ।
- ४ प्राप्त सूचनामा द्विविधा भएमा टोलीले छलफल गरी अवस्थाका आधारमा अनुमानित विवरण फारममा भर्नुपर्ने छ ।
- ५ माथि उल्लिखित विकल्प बाहेक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ ।

अनुसूची: ३ आपतकालीन अवस्थामा परिचालनका लागि आवश्यक सामग्रीहरू

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीको बैठकको निर्णय अनुसार सिन्धुली जिल्लामा विपद्बाट हुने क्षति न्यूनीकरण गर्न अभिप्रायले सिन्धुली जिल्लामा निम्न निकायहरूमा आकस्मिक विपद् उद्धार सामग्रीहरू व्यवस्थापन गरिएको छ ।

• जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुलीमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको विवरण:

क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण	क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण
१	पिक	२२	२	गल	२
३	सावेल	६	४	बन्चरो	५
५	स्टेचर	१६	६	रेस्क्यू न्यापिड रोप	५०० मि
७	लाइफ ज्याकेट	२९	८	बाल्टिन	२५
९	ट्युब	५			

• भवानी बक्स गण, ठूलीटार व्यारेकमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको विवरण:

क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण	क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण
१	बन्चरो	३	२	क्याराबिना	३५
३	प्लाष्टिक हेलमेट	२३	४	रेस्क्यू रोप	१३० मि
५	प्राथमिक उपचार बाकस	३	६	फायर एक्स्टिङ्गुइसर	२५
७	फायर ग्लोब्स	४ जोर	८	थ्रो ब्याग	३
९	माक्स	८	१०	फायर सुट	१ सेट
११	ट्राफिक कोन	६	१२	कौसन टेप	२
१३	सर्च लाइट	१	१४	प्लाष्टिक ट्युब	२
१५	फायर रिटर्डेन्ट कभरअल	४	१६	पुल्ली ११ एमएम घिर्नी	१
१७	डबल पुल्ली घिर्नी	१	१८	सेफ्टी बेल्ट	४
१९	इयर प्लग	७	२०	साइरन	१
२१	फायर ब्लाङ्केट	१	२२	सावेल	१५
२३	पिक	४	२४	लाइफ ज्याकेट	२२
२५	रबर ट्युब	३	२६	हेड लाइट	३
२७	स्ट्रेचर	२	२८	रबर बुट	३ जोर
२९	छालाको पन्जा	६ जोर	३०	टर्च लाइट	४
३१	कम्पास सिट्टी	६	३२	नाइलन रोप	१०
३३	गल	२	३४	आरा	१
३५	जर्किन	२	३६	हाते आरा	६
३७	बाल्टिन	२	३८	ह्याम्मर	३
३९	सेफ्टी बेल्ट	२	४०	क्याराबिना हुक	१०
४१	प्रौसिक रोप	१	४२	हार्नेस	४
४३	न्यापलिड रोप	२	४४	पर्सनल रोप	१७
४५	Hand concrete cutting Machine	१	४६	Drill Machine	१

• यस स.प्र.बल, नेपाल आश्रित गुल्म सिन्धुली तथा यस गुल्म मातहत कार्यालयहरूमा भएको विपद् व्यवस्थापन सामग्रीहरूको विवरण

सि.नं.	सामानको विवरण	परिमाण	साबुत	वेसाबुत	कैफियत
--------	---------------	--------	-------	---------	--------

१.	सर्च लाईट	३ वटा	३ वटा		जिल्ला प्रशासन कार्यालय सिन्धुली
२.	टयुव	२ थान	२ थान		
३.	लाईफ ज्याकेट	२ थान	२ थान		
४.	सावेल	८ थान	५ थान	३	
५.	पिक	८ थान	५ थान	३	
६.	ट्यूव	२ थान	२ थान		
७.	ह्याक्सु ब्लेट (फ्रेम सहित)	५/१०	५	फ्रेम मात्र साबुत	
८.	लाईफ ज्याकेट	१५ थान	१५ थान		नेपाल रेडक्रस सोसाईटी (४ थान लाईफ ज्याकेट र २ रोल उद्धार डोरी सु. बेश मरिनमा)
९.	स्ट्रेचर	१ थान	१ थान		
१०.	उद्धार डोरी	१ रोल	-	१	
११.	सावेल	६ थान	४ थान	२	
१२.	फरुवा	३ थान	३ थान		
१३.	पिक	३ थान	३ थान		
१४.	फलामे बाल्टिन	३ वटा	३ वटा		
१५.	गल	३ वटा	३ वटा		
१६.	रबर बुट	१४ जोर	५ जोर	५ जोर	
१७.	पन्जा	१० जोर	५ जोर	५ जोर	
१८.	हम्बर	३ थान	३ थान		
१९.	Petrol Chain shaw	१ थान	१ थान	मर्मत गर्नुपर्ने	
२०.	ह्याक्सु ब्लेट (फ्रेम सहित)	५/१०	५	फ्रेम मात्र साबुत	
२१.	फरुवा	१ थान	१ थान		आन्तरिक स्रोतबाट खरिद गरिइको
२२.	उद्धार डोरी	१ रोल	-	१ रोल	
२३.	सावेल	४ थान	४ थान		
२४.	पिक	१ थान	१ थान		
२५.	फरुवा	२ थान	२ थान		नं.३ बाहिनी मकवानपुरबाट आएको पछि फिर्ता गर्नु पर्ने
२६.	सावेल	३ थान	३ थान		
२७.	पिक	२ थान	२ थान		
२८.	हम्बर	१ वटा	१ वटा		
२९.	Dynamic Rope	१ रोल	१ रोल	-	मजकुर नं.३ गढीमाई बाहिनी मुख्यालयको प.सं.(०७९/०८०)/४७ मिति २०७९।०४।१० गतेको पत्र साथ मजकुर बाहिनीको बालगिरिमा रहने गरि पठाईएको विपद् सामाग्रीहरु
३०.	Seat Harness	१ थान	१ थान	-	
३१.	Carabineer	१ थान	१ थान	-	
३२.	Rescue Throw bag	१ थान	१ थान	-	
३३.	Bolt Cutter	१ थान	१ थान	-	
३४.	Bucket	३ थान	३ थान	-	
३५.	Water Filter	१ थान	१ थान	-	

३६.	डोम टेन्ट	२ थान	२ थान	-	कार्य विभाग (बिपद् व्यवस्थापन शाखा)
३७.	Electric chain saw	१ सेट	१ सेट		मजकुर नं.३ गढीमाई बाहिनी मुख्यालयको प.सं.(०८०/०८१)/१०५ मिति २०८०।०४।२७ गतेको पत्र साथ प्राप्त भई मजकुर बाहिनीको आम्दानिमा रहि यस गुल्ममा बालगिरिमा रहने गरि स.प्र.बल, नेपाल विपद् उद्धार बेश खुर्कोटमा रहेको
३८.	Electric chain saw को chain	२ सेट	२ सेट		
३९.	Electric chain saw को Filter	२ पिस	२ पिस		
४०.	Electric chain saw को spark plug	२ पिस	२ पिस		
४१.	Petrol chain saw	१ सेट	१ सेट		
४२.	Petrol chain saw को chain	२ सेट	२ सेट		
४३.	Petrol chain saw को Filter	२ पिस	२ पिस		
४४.	Petrol chain saw को spark plug	२ पिस	२ पिस		
४५.	Reciprocating saw	१ सेट	१ सेट		
४६.	Demolition Hammer with blade	१ सेट	१ सेट		
४७.	Rotary Rescue saw (power cutter)	१ सेट	१ सेट		
४८.	Metal cutting blade (Diamond wheel blade)	२ गोटा	२ गोटा		
४९.	Concrete cutting blade	१ गोटा	१ गोटा		
५०.	Bull point bit	१ पिस	१ पिस		
५१.	500 mm Bloer ventilation duct	१ सेट	१ सेट		
५२.	Fire boot	५ जोर	५ जोर		
५३.	Fire suit	३ जोर	३ जोर		
५४.	Fire Helmet	१ थान	१ थान		
५५.	Fire Gloves	१ जोर	१ जोर		
५६.	Crow Bar	३ गोटा	३ गोटा		
५७.	Bolt cutter	१ थान	१ थान		
५८.	Working Gloves	५ जोर	५ जोर		
५९.	Safty Gloves	३ जोर	३ जोर		
६०.	BA set	१ सेट	१ सेट		
६१.	Combine Harness	१ सेट	१ सेट		
६२.	Pully	२ थान	२ थान		
६३.	Folding stretcher	१ थान	१ थान		
६४.	Back board	१ थान	१ थान		
६५.	Dead body bag	५ थान	५ थान		

६६.	Water boot	५ जोर	५ जोर		
६७.	Rock Helmet	४ थान	४ थान		
६८.	Safty Helmet	३ थान	३ थान		
६९.	Life jacket	१० थान	१० थान		
७०.	Static Rope	१ रोल	१ रोल		
७१.	12"wood cutting blade	१० पिस	१० पिस		
७२.	9" metal cutting blade				
७३.	6" metal cutting blade				
७४.	Hack saw blade	२ थान	२ थान		
७५.	Foruwa	४ थान	४ थान		
७६.	Shavel	५ थान	५ थान		
७७.	Bucket	५ थान	५ थान		
७८.	Pick	४ थान	४ थान		
७९.	SEA HARRNESS	१ थान	१ थान		स.प्र.बल, नेपाल नं. १५ गण हे.क्वाको प.सं.(०८०/०८१)/१२८ मिति २०८०।०४।२६ गतेको पत्र साथ प्राप्त भई मजमुर स.प्र.बल, नेपाल नं.१५ गण काभ्रेको आम्दानिमा रहि यस गुल्ममा बालगिरिमा रहने गरि स.प्र.बल, नेपाल विपद उद्धार बेश खुर्कोटमा रहेको
८०.	CHEST HARRNESS	१ थान	१ थान		
८१.	FIGURE OF 8 CARABINEER	१ थान	१ थान		
८२.	CARABINEER	१ थान	१ थान		स.प्र.बल, नेपाल नं. १६ गण हे.क्वाको प.सं.(०८०/०८१)/८६ मिति २०८०।०४।२६ गतेको पत्र साथ प्राप्त भई मजमुर स.प्र.बल, नेपाल नं.१६ गण सिन्धुपाल्चोकको आम्दानिमा रहि यस गुल्ममा बालगिरिमा रहने गरि स.प्र.बल, नेपाल विपद उद्धार बेश खुर्कोटमा रहेको
८३.	CHEST HARRNESS	१ थान	१ थान		
८४.	FIGURE OF 8 CARABINEER	१ थान	१ थान		
८५.	CARABINEER	१ थान	१ थान		स.प्र.बल, नेपालप्र.का भण्डार महाशाखाको प.सं.(०८०/०८१)/१२२ मिति २०८०।०४।३१ गतेको पत्र साथ
८६.	PRUSSIC ROPE /TAPE CALLING	३ थान	३ थान		
८७.	Raft Boat	१ थान	१ थान		
८८.	Barrel Pump	१ थान	१ थान		
८९.	Command Paddle	२ थान	२ थान		
९०.	Out Fider Paddle	१०	१०		

९१.	Repair Kit	२ थान	२ थान		प्राप्त भई मजमुर स.प्र.बल, नेपाल नं.१५ गण काभ्रेको आम्दानिमा यस गुल्ममा बालगिरिमा रहने गरि स.प्र.बल, नेपाल विपद उद्धार बेश खुर्कोटमा रहेको
९२.	Helmet	३ थान	३ थान		
९३.	Mitten/Gloves	३ जोर	३ जोर		
९४.	36 inch Bolt Cutter	२ थान	२ थान		
९५.	Fire Axe	१ थान	१ थान		
९६.	Rope	१ रोल	१ रोल		
९७.	Rotary rescue saw Battry	१ थान	१ थान		स.प्र.बल, नेपालप्र.का भण्डार महाशाखाको प.सं.(०८०/०८१)/५१९ मिति २०८०।०९।२९ गतेको पत्र साथ सप्रबल नेपाल विपद उद्धार बेस खुर्कोटको लागी मिति २०८०/१०/०१ गते प्राप्त भएको
९८.	Rotary rescue saw Petrol	१ थान	१ थान		
९९.	Spare Dimond Cutting	५ थान	५ थान		
१००.	Spare Wood Cutting	५ थान	५ थान		
१०१.	Spare Med Cutting Blade	५ थान	५ थान		
१०२.	Reciprocating saw	१ थान	१ थान		
१०३.	Spare Blade 6"	३०	३०		
१०४.	Spare Blade 9"	३०	३०		
१०५.	Spare Blade 12"	३०	३०		
१०६.	Eletric Chain Saw	१ थान	१ थान		
१०७.	Spare Chain	४ थान	४ थान		
१०८.	Rotary Hammer Drill	१ थान	१ थान		
१०९.	Spare Bit Small	६ थान	६ थान		
११०.	Spare Bit Large	४ थान	४ थान		
१११.	Hydraulic Hand Operated Combitool	१ थान	१ थान		
११२.	Bold Cutter	१ थान	१ थान		
११३.	Folding Stretcher	२ थान	२ थान		
११४.	Life detector Racon III	१ थान	१ थान		
११५.	life Jacket	३ थान	३ थान		
११६.	Rafting Helmet	२ थान	२ थान		
११७.	Breathing Apparatus With sylinder	२ थान	२ थान		
११८.	Fire Blanket	२ थान	२ थान		
११९.	Back Fire Pump	१ थान	१ थान		
१२०.	Fire Boot	२ जोर	२ जोर		
१२१.	Fire Helmet	२ थान	२ थान		
१२२.	Fire Gloves	२ जोर	२ जोर		
१२३.	Breathing Mask With	२ थान	२ थान		
१२४.	Fire Suit	२ थान	२ थान		
१२५.	Fireextinguisher	२ थान	२ थान		
१२६.	Air Compressor	१ थान	१ थान		
१२७.	Dry Suit	३ थान	३ थान		
१२८.	Gloves For Dry Suit	३ जोर	३		

१२९.	Wet Suit	३ थान	३ थान	
१३०.	Gloves For Wet Suit	३ थान	३ थान	
१३१.	Boot For Wet Suit	३ जोर	३ जोर	
१३२.	Weight Belt With weight	३ थान	३ थान	
१३३.	Scuba Tank	३ थान	३ थान	
१३४.	Fins	३ थान	३ थान	
१३५.	Regulator For Scuba Tank	३ थान	३ थान	
१३६.	Pressure Guage For	३ थान	३ थान	
१३७.	Back Inflatable Diving	३ थान	३ थान	
१३८.	Face Mask /Dive Mask For Diving	३ थान	३ थान	
१३९.	Diving Knife	२ थान	२ थान	
१४०.	Communication Chnnel With Full Face Mask	१ थान	१ थान	
१४१.	Duffle Bag	१ थान	१ थान	
१४२.	Life line	२ थान	२ थान	
१४३.	Generator	१ थान	१ थान	
१४४.	Rescue Raft	१ थान	१ थान	दुधौली नगरपालिकाको पं.सं. २०८०/०८१/ च.नं. २०१० मिति २०८०।१२।२१ गते दुधौली नगरपालिकाले आश्रीत गुल्म सिन्धुलीलाई हस्तान्तरण गरी यस गुल्ममा रहेको ।
१४५.	Command Paddle	२ थान	२ थान	
१४६.	Outfitter Paddle	१०	१०	
१४७.	Barrel Pump	२ थान	२ थान	
१४८.	Helmet	१०	१०	
१४९.	Caribineer-Auto Luck	५ थान	५ थान	
१५०.	Plain Carribineer	५ थान	५ थान	
१५१.	Rescue Rope Dynamic	२००	२००	
१५२.	Rescue Rope Static	२००	२००	
१५३.	Rope Assender Jummer	१०	१०	
१५४.	Tape Calling /पुस्कप	१२	१२	
१५५.	Pully	१०	१०	
१५६.	Rotary Rescue Saw	१ थान	१ थान	
१५७.	Electric Rescue SAW	१ थान	१ थान	
१५८.	Come Alone	१ थान	१ थान	
१५९.	Figure 8Caribineer	१०	१०	
१६०.	Mitton	१०	१० जोर	
१६१.	Seat Harness	३ थान	३ थान	

१६२.	Combine Harness	१ थान	१ थान	
१६३.	Life Jacket	५ थान	५ थान	
१६४.	Back Boad	२ थान	२ थान	
१६५.	Working Ligh	५ थान	५ थान	
१६६.	Aluminium Ladder	२ थान	२ थान	
१६७.	DroneCamera	१ थान	१ थान	

• नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुलीमा रहेका खोज तथा उद्धारका सामग्रीहरूको विवरणः

क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण	क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण
१	हाते माइक	२	२	बन्चरो	२
३	गल	२	४	हम्मर	२
५	पिक	२	६	सावेल	२
७	आरा	२	८	जर्किन	१०
९	टर्च लाइट	२	१०	प्लाष्टिक ट्यांकी	१
११	रबर ट्युब	१	१२	हाते आरा	२
१३	बाल्टिन	१०	१४	स्ट्रेचर	१०
१५	लाइफ ज्याकेट	५	१६	हेल्मेट	१०
१७	प्राथमिक उपचार बाकस	२	१८	एम्बुलेन्स	१८
१९	शववाहन	१	२०	शव व्यवस्थापन झोला	२०

- नेपाली सेना, ९ नम्बर बाहिनी, बुद्धनगरमा रात्रीको समयमा पनि सेवा दिन सक्ने गरी हेलिप्याडको निर्माण गरी सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।

अनुसूची: ४ महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

क्र.सं.	निकाय	सम्पर्क नम्बर	क्षेत्र
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२०१३३	सुरक्षा, उद्धार
२	कमलामाई नगरपालिका, सिन्धुली	०४७-५२०५९६ ९८५४०४६५००	दमकल, राहत, उद्धार
३	दुधौली नगरपालिका, सिन्धुली	०४७-४१२०५१ ९८५४०४१८५१	दमकल, राहत, उद्धार
४	फिककल गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४१९४१	राहत, उद्धार
५	तिनपाटन गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४२२२५	राहत, उद्धार
६	गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४२६७५	राहत, उद्धार
७	सुनकोशी गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४२००७	राहत, उद्धार
८	घ्याङलेक गाउँपालिका, सिन्धुली	९८४४५९५३७९	राहत, उद्धार
९	मरिण गाउँपालिका, सिन्धुली	९८६४०५४६०३	राहत, उद्धार
१०	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४१३९८	राहत, उद्धार
११	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली	१०० ०४७-५२०१९९	सुरक्षा, खोज तथा उद्धार
१२	सिन्धुली अस्पताल, सिन्धुली	०४७-५२०१४५	स्वास्थ्य उपचार/एम्बुलेन्स

१३	आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र, सिन्धुली	०४७-५२१३०९	सूचना
१४	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, सिन्धुली	०४७-५२०१५०, ०४७-५२०५५०	विद्युत
१५	द्रुत प्रतिकार्य समूह (RRT), सिन्धुली	०४७-५२०१८८	प्रतिकार्य
१६	नेपाल टेलिकम, सिन्धुली	०४७-५२०१११ ०४७-५२०२२२	सञ्चार
१७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	११३० ०४७-५२०१२०	प्राथमिक उपचार, राहत तथा एम्बुलेन्स, उद्धार, शव वहान, आँखा उपचार
१८	रक्तसञ्चार केन्द्र, नेरेसो सिन्धुली	९८४४४०३६७५ ०४७-५२०२२६	आकस्मिक रक्त सञ्चार सेवा

अनुसूची: ५ सिन्धुली जिल्लामा रहेको एम्बुलेन्स तथा शववाहन सेवा विवरण

क्र. सं.	गापा/नपाको नाम	संस्थाको नाम	सम्पर्क नम्बर (सवारीचालक)	गाडी नं.	कम्पनी	संख्या	कैफियत
१	कमलामाई नपा	सिन्धुली जिल्ला अस्पताल	०४७-५२०१४५	ज १ झ ३७९, बा २ झ १७४४	टाटा फोर्स	२	सिन्धुलीमाडी
२		नेरेसो सिन्धुली जिल्ला शाखा	९८६९८८८७२०	बागमती प्र ०१-०२५ च ८९०१	टाटा	१	सिन्धुलीमाडी
३		नेरेसो डाडीगुराँसे उपशाखा	९८४४५९५१२०	ज १ च १६२५	टाटा सुमो	१	डाडी
४		नेरेसो रानीचुरी उपशाखा	९८१५८२१६१६	बा २१ च ७५२२	टाटा सुमो	१	जरायोटार
५		नेरेसो माडीबजार उपशाखा	९८६९१६८३३५	बा २१ च ७५२३	टाटा सुमो	१	सिन्धुलीमाडी
६		नेरेसो करकरे उपशाखा	९८४०७०४६८९	बा २१ च ७५२३	टाटा सुमो	१	करकरे
७		जनहित समाज, भीमान	९८४४२००१२०	ज १ च ६९२	टाटा सुमो	१	भीमान
८		भीमान पोलिक्लिनिक	९८४४४२९७४०	ज १ च १११३	टाटा सुमो	१	भीमान
९		काजीमान स्मृति प्रतिष्ठान	९८१२०७६१६९	ज १ च १६२२	टाटा सुमो	१	सिन्धुलीमाडी
१०		तिलकुमारी स्मृति प्रतिष्ठान	९८१२१५४६२७	बा १९ च १८१५	टाटा सुमो	१	सिन्धुलीमाडी
११		तिर्थमाया स्मृति प्रतिष्ठान	९८२५८११४०३	बा २१ च २८१५	महिन्द्रा	१	सिन्धुलीमाडी
१२		नेरेसो जलकन्या उपशाखा	९७४२५५३६८८	प्र ३-०१-००-२ झ ५३९८	महिन्द्रा	१	चपौली
१३		दुधौली नपा	प्रा स्वा के, सिथौली	९८४०७३२६४३	बा २ झ ४३६०	महिन्द्रा	१
१४	नेरेसो दुधौली उपशाखा		९८०७७७४५५८	ज १ च १७४४	टाटा सुमो	१	दुधौली
१५	नेरेसो टाँडी उपशाखा		९८१४८३७३१८	ज १ च १७४३	टाटा सुमो	१	टाँडी
१६	नेरेसो हत्पते उपशाखा		९८६०९८४१२२	बा २१ च ७५२१	टाटा सुमो	१	हत्पते
१७	अरुणठाकुर स्वास्थ्य चौकी		९८२३८७१६५८	बा २ झ ४३६१	महिन्द्रा	१	अरुणठाकुर
१८	नेपाल आमा मेमोरियल पोलिक्लिनिक, डकाहा		९८४४०५२९९५	बा २१ च २१०४	टाटा सुमो	१	डकाहा
१९	सिन्धु सामुदायिक संस्था		९८२५८७९०६१	प्र३-२३-०१च४७१५	महिन्द्रा	१	लदाभीर
२०	तीनपाटन		नेरेसो लाम्पनटार उपशाखा	९८१२०५४२२६	बा १९ च ८९५७	टाटा सुमो	१
२१	गापा	प्रा स्वा के, बेलघारी	९८६४२०८६८५	बा २ झ ३९७१	टाटा सुमो	१	बेलघारी
२२	फिक्कल	पोखरी स्वास्थ्य चौकी	९८४४१९७१९४	बा २ च ३८५५	टाटा सुमो	१	खाड्साड्

	गापा						
२३	गोलन्जोर	गोलन्जोर गाँउपालिका	९८४४१४१७१८	ज १ झ ४१८	टाटा सुमो	१	
२४	गापा	सुनकोशी सामुदायिक अस्पताल	९८६४१९५२८२	ज १ च १७०५	टाटा सुमो	१	खुकोट
२५		शुभजीवन हस्पिटल प्रालि	९८६१३७४४८५	बा ६ च ४१२	टाटा सुमो	१	खुकोट
२६	सुनकोशी	नेरेसो सुनकोशी उपशाखा	९८६४०२९१६४	बा ६ च ३४४४	टाटा सुमो	१	झा. रातमाटा
२७	गापा	नेरेसो पु. झा. उपशाखा					
२८		नेरेसो कु. दुम्जा उपशाखा	९८१७८७८७५९	ज १ च १७६६	टाटा सुमो	१	दुम्जा
२९		नेरेसो सित्तलपाटी उपशाखा	९८४१०५९६६४	ज १ च १७६४	टाटा सुमो	१	खाल्डे
३०		नेरेसो मझुवा उपशाखा	९८६२५५७०६३	बा २१ च १८३०	टाटा सुमो	१	मझुवा
३१		आत्मीय अस्पताल, खाल्डे	९८४३००६४४६	बा २१ च ८०१२	टाटा सुमो	१	खाल्डे
३२	घ्याङ्लेक गापा	घ्याङ्लेक गाउँपालिका, स्वास्थ्य केन्द्र, रेडक्रस तामाजोर	९८६४१४२६६१	बा २० च ६५९३	टाटा सुमो	१	हायूटार
३३	मरिण गापा	प्रा स्वा के कपिलाकोट	९८१७८०६७२८	बा २ झ ४०२५	टाटा सुमो	१	कपिलाकोट
३४		नेरेसो कल्पवृक्ष उपशाखा	९८०३६८९३४५	बा १९ च ८४३०	टाटा सुमो	१	मथौली
३५		नेरेसो महादेवस्थान उपशाखा	९८१७८४३१२८	बा २२ च २२२९	टाटा सुमो	१	जयमंगल
३६		महादेवस्थान स्वास्थ्य चौकी	९८१५८८१६८३	बा १ झ ८३२४	महिन्द्रा	१	बडीमुहान
३७	हरिहरपुरगढी	पिपलमाडी स्वास्थ्य चौकी	९८४३१०५६७६		महिन्द्रा	१	पिपलमाडी
३८	गापा	नेरेसो महेन्द्रझ्याडी उपशाखा	९८६३३७००३९	बा १४ च १२३७	टाटा, सुमो	१	झ्याडी
३९		क्यानेश्वर स्वास्थ्य चौकी	९८६४१९६३३६	ज १ झ ४०८	टाटा सुमो	१	क्यानेश्वर

■ जिल्लामा रहेको शववहान सेवा विवरण:

क्र. सं.	गापा/नपाको नाम	संस्थाको नाम	सम्पर्क नम्बर	गाडी नं.	कम्पनी	संख्या	कैफियत
१	कमलामाई नपा	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली जिल्ला शाखा	०४७-५२०१२० ९८४४०९४५४६	ज १ च १७६५	टाटा, सुमो	१	सिन्धुली
२	कमलामाई नपा	सिन्धुली अस्पताल	९८४४२९६४०८	बा ०१ ००२ भ ६६८९	टाटा योद्धा	१	सिन्धुली

अनुसूची: ६ संघिय, प्रदेश, स्थानीय तहअन्तर्गतका पदाधिकारी तथा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको सम्पर्क विवरण

■ संघिया तथा प्रदेश माननीयहरुको विवरण

क्र.सं.	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर	इमेल
१.	संघिय माननीय	श्याम कुमार घिमिरे	९८५१०७४४३५	
२.	संघिय माननीय	लेखनाथ दाहाल राजन	९८५४०४१२०२	
३.	संघिय माननीय समानुपातिक	रण कुमारी बलाम्पाकी मगर	९८४९९६१०५९	
४.	संघिय माननीय समानुपातिक	सुशिला थिङ्ग	९८५४०४१९९९	
५.	प्रदेश माननीय	मातृका भट्टराई	९८५२८३२४४८	
६.	प्रदेश माननीय	राम कुमार पहाडी	९८४१४६२६०७	
७.	प्रदेश माननीय	छेत्र बहादुर बम्जन	९८५४०४११४५	
८.	प्रदेश माननीय	गंगा नारायण श्रेष्ठ	९८५११३९६६१	
९.	प्रदेश माननीय	सुकुमाया तामाङ्ग	९८५२८३२४४८	
१०	प्रदेश माननीय	सुस्पा भुजेल	९८१६७९३७६३	

■ जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारीहरुको विवरण

क्र.सं.	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर	इमेल
१	प्रमुख	श्री कारसाङ्ग लामा	९८४४०४२६८१	
२	उप प्रमुख	श्री शान्ता कार्की	९८४४४२२३००	
३	सदस्य			
४	"	श्री सूर्य बहादुर तामाङ्ग	९८४३०११७१२	
५	"	श्री दान बहादुर तामाङ्ग	९८६५१४३२७७	
६	"	श्री पुष्पा कुमारी धामी	९८२६८४७८३१	
७	"	श्री बाल कुमारी मगर	९८४८९४८४४८	
८	"	श्री गोकर्ण सार्की	९८४४३१६२५६	
९	"	श्री सुनिता थापा मगर	९८४०१४०००८	

■ नगरपालिका/गाउँपालिका कार्यपालिकाको विवरण

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर	इमेल
१	कमलामाई नगरपालिका	नगर प्रमुख	उपेन्द्र कुमार पोखरेल	९८५४०४१५००	
		उप-प्रमुख	मन्जु देवकोटा	९८४४०४५८३०	
		वडा अध्यक्ष १	नरेश गोले	९८६४१३७३३७	
		वडा अध्यक्ष २	इन्द्र वाईबा	९८६४२७१६६२	
		वडा अध्यक्ष ३	खड्ग प्रसाद चौलागाईं	९८४४२५२२९१	
		वडा अध्यक्ष ४	महेन्द्र प्रसाद ढकाल	९८४४०४५३३३	
		वडा अध्यक्ष ५	पुर्ण बहादुर खड्का	९८४१७३९२५१	
		वडा अध्यक्ष ६	उज्ज्वल कुमार थापा	९८५१२२१११५	
		वडा अध्यक्ष ७	कर्ण घिसिङ्ग	९८५१२३०६८१	
		वडा अध्यक्ष ८	कोमल कुमार श्रेष्ठ	९८५४०७७५३७	
		वडा अध्यक्ष ९	विनोद प्रधान	९८४४१७७९११	
		वडा अध्यक्ष १०	दिप बहादुर कार्की	९८४४०९४८७३	
		वडा अध्यक्ष ११	राम बहादुर थिङ्ग	९८१७६०४७०३	
		वडा अध्यक्ष १२	भिम बहादुर गुर्मछान	९८१५८८७७०७	
		वडा अध्यक्ष १३	केशर बहादुर कार्की	९८४४१९८०९७	
		वडा अध्यक्ष १४	राजन न्यौपाने	९८१७८८४८६३	
		सदस्य	जमुना कुमारी श्रेष्ठ	९८६५१९८८०८	
		"	देवी देवकोटा	९८२४९१२२७४	
		"	धन कुमारी श्रेष्ठ	९८२७६६९५६४	
		"	शिव कुमारी रायमाझी	९८४४०४२५२६	
"	भद्री माया हायु	९८४४१२५२३८			
"	मान बहादुर दमै	९८४२६२१५३०			
"	राजन बहादुर भुजेल	९८४४०१९८६७			
"	जमुना कुमारी श्रेष्ठ	९८६५१९८८०८			
२	दुधौली नगरपालिका	नगर प्रमुख	दिनेश अधिकारी	९८५४०४१८५१, ९८१७६९८९९३	mayor.dudhauri mun@gmail.co m
		उप-प्रमुख	चन्द्र किशोर थारु	९८५४०४१८५२	dudhaurivicema yor@gmail.com
		वडा अध्यक्ष १	जय बहादुर पौडेल	९८५४०४२००१	

		वडा अध्यक्ष २	रितेश राउत	९८५४०४२००२	
		वडा अध्यक्ष ३	भद्र कुमारी माभी	९८५४०४२००३	
		वडा अध्यक्ष ४	रित बहादुर विश्वकर्मा	९८५४०४२००४	
		वडा अध्यक्ष ५	यदु प्रसाद काफ़ले	९८५४०४२००५	
		वडा अध्यक्ष ६	कमान सिं आलेमगर	९८५४०४२००६	
		वडा अध्यक्ष ७	राजन दहाल	९८५४०४२००७	
		वडा अध्यक्ष ८	केशव बराल	९८५४०४२००८	
		वडा अध्यक्ष ९	देव प्रसाद अधिकारी	९८५४०४२००९	
		वडा अध्यक्ष १०	कुमार शर्मा	९८५४०४२०१०	
		वडा अध्यक्ष ११	पवन कार्की	९८५४०४२०११	
		वडा अध्यक्ष १२	दिनेश कुमार भट्टाराइ	९८५४०४२०१२	
		वडा अध्यक्ष १३	दिपक खड्का	९८५४०४२०१३	
		वडा अध्यक्ष १४	भैर बहादुर पुलामी मगर	९८५४०४२०१४	
		सदस्य	तुलसा कुमारी बैजू	९८२५८१२७७४	
		"	संगीता देवी सिंह	९८२४८५१२२३	
		"	टेक कुमारी बुढाथोकी	९८४३३३९५११	
		"	सिता कुमारी विश्वकर्मा	९८४३४८८४१९	
		"	अतीमाया मोक्तान	९८२२०३६४०१	
		"	कमला विश्वकर्मा	९८१६२३२८५९	
		"	जित बहादुर भुजेल	९८१८२८३७६४	
		"	हिरण माभी	९८१८०१८०१८	
३	फिक्कल गाउँपालिका	अध्यक्ष	पार्वती सुनुवार	९८५४०४१९४१	
		उपाध्यक्ष	राजु बराल	९८५११२१९५९	
		वडा अध्यक्ष १	होम ब. सुनुवार	९८६६५५६४४२	
		वडा अध्यक्ष २	शंकर बहादुर भण्डारी	९८४४१८३४२२	
		वडा अध्यक्ष ३	टेक बहादुर रजन मगर	९८५११९७३५	
		वडा अध्यक्ष ४	मोहन बहादुर मगर	९८५११९९८३०	
		वडा अध्यक्ष ५	बैकुण्ठलाल पहाडी	९८१७८१७३०४	
		वडा अध्यक्ष ६	कुलेन्द्र बहादुर मगर	९८४२९४४४६४	
		सदस्य	लिल बहादुर सुनुवार	९७४१६६६०३३	
		"	पुर्ण माया थापा मगर	९८६८२९६८७७	
		"	टिका माया विश्वकर्मा	९७४१६५५०६४	
		"	तारा विश्वकर्मा	९८४३१०४२१०	
		"	सावित्रा कुमारी थापामगर	९८०५९९९९८५	
		"	मंगला देवी तामाङ्ग	९८४४४६३२२०	
४	तीनपाटन गाउँपालिका	अध्यक्ष	कर्ण बहादुर मगर	९८५४०४२२२५ ९८५४०४१५२५ ९८१५८८०१२५	
		उपाध्यक्ष	धन बहादुर पुलामी अशोक	९८५४०४२२२१	
		वडा अध्यक्ष १	गोविन्द राउत	९८५४०४२२३१	

		वडा अध्यक्ष २	मुकुन्द प्रसाद पौडेल	९८६५११९६२०	
		वडा अध्यक्ष ३	लाल बहादुर स्याङ्गतान	९८५४०४२२३३	
		वडा अध्यक्ष ४	खड्ग बहादुर भुजेल	९८५४०४२२३४	
		वडा अध्यक्ष ५	भुपाल सिंह तामाङ्ग		
		वडा अध्यक्ष ६	विर बहादुर पुलामी	९८६३२०४४११	
		वडा अध्यक्ष ७	युवराज पहाडी	९८४४२५३९१०	
		वडा अध्यक्ष ८	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८४४०८१४२५	
		वडा अध्यक्ष ९	मोहन बहादुर गौतम	९८२४८५०२९५	
		वडा अध्यक्ष १०	पुण्यहरि भुजेल	९८५४०४२२३०	
		वडा अध्यक्ष ११	तिलक बहादुर बस्नेत क्षेत्री	९८००८०१८०८	
		सदस्य	तारा माया श्रेष्ठ	९८४४५४३१४२	
		"	गंगा माया तामाङ्ग	९८१८२६७८५६	
		"	सिम कुमारी आले	९८२५८१५८५	
		"	युवमाया मश्राङ्गी	९८६६३६२४०५	
		"	कमल बहादुर दमै	९८१५८१०३४४	
		"	लोक बहादुर वि.क.	९८४०५८३३११	
५	गोलन्जोर गाउँपालिका	अध्यक्ष	शंकर राज बराल	९८४४०४२७६५	mayor@golanjo rmun.gov.np
		उपाध्यक्ष	ज्वाला प्रसाद न्यौपाने पुकार	९८४४०७५४१०	deputymayor@ golanjormun.go v.np
		वडा अध्यक्ष १	सोम प्रसाद बराल	९८५४०४१३०७	
		वडा अध्यक्ष २	दौलत कार्की	९८४४२०६७८३	
		वडा अध्यक्ष ३	कृष्ण प्रसाद पोखरेल - केपी	९८६०४४६०८५	
		वडा अध्यक्ष ४	भक्त बहादुर भुजेल	९८४४३१६३३६	
		वडा अध्यक्ष ५	गोविन्द बहादुर लुङ्गेली	९८४४१९७७२१	
		वडा अध्यक्ष ६	रविन कुमार श्रेष्ठ	९८४०५८२११६	
		वडा अध्यक्ष ७	रेगनराज थापा	९८४५१८३७६०	
		सदस्य	सम्भना पोखरेल	९८४४००६८१८	
		"	उर्वशी कुमारी ढुंगेल	९८४२४१३०५५	
		"	खरी माया आले पूर्वछाने	९८६२७०८६७२	
		"	शान्ता कामी	९८४५७४७१९८	
		"	अम्बरदीप वि.क.	९८४१९६१४९३	
		"	सम्बर बहादुर माभी	९८४९५२५७८९	
६	सुनकोशी गाउँपालिका	अध्यक्ष	दिपा बोहोरा दाहाल	९८४४०८२०१४	
		उपाध्यक्ष	कपिल कुमार कोइराला	९८४१४०७८५५	
		वडा अध्यक्ष १	राम कुमार श्रेष्ठ	९८६२३७६५६०	
		वडा अध्यक्ष २	जिवन बुर्जा	९८१३५१४०९५	
		वडा अध्यक्ष ३	चन्द्र बहादुर श्रेष्ठ	९८५३३४५८६६	
		वडा अध्यक्ष ४	यम बहादुर जर्गा मगर	९८६९८००९३५	

		वडा अध्यक्ष ५	सुरथ कुमार बसेल	९८४३१२०१७३	
		वडा अध्यक्ष ६	महिन्द्र बहादुर थापा	९८४४२५७४७५	
		वडा अध्यक्ष ७	लोक बहादुर कार्की	९८४४००९३८३	
		सदस्य	संगीता लामा योन्जन	९८१३३७६४४६	
		"	टीकामाया देबकोटा	९८४४१९४८७४	
		"	रमा बि.क.	९८६२५३९२६२	
		"	प्रकाश राई हायु	९८६१३३३२६७	
		"	कृष्ण बहादुर साकी	९८४०५८२४१९	
		"	डेना कोइराला	९८६४०२९३८०	
७	घ्याङलेख गाउँपालिका	अध्यक्ष	जगत बहादुर भोलन	९७४४०३५६९९ ९८४४५९५३७९	
		उपाध्यक्ष	शंकरमान घलान	९८४२७८०९२२	
		वडा अध्यक्ष १	सोम बहादुर भोलन	९८४२६१३२४७	
		वडा अध्यक्ष २	रोशन कुमार भ्लोन	९८६१८२५७७५	
		वडा अध्यक्ष ३	निश्चल सुनुवार	९८४१९३४३२४	
		वडा अध्यक्ष ४	अमृत वाईबा	९८८०८४०७८८	
		वडा अध्यक्ष ५	ज्ञान बहादुर सिंजाली	९६१११०५१९९	
		सदस्य	श्री गंगा माया कामी	९८११४०८०८६	
		"	श्री सान्नानी नेपाली	९८४४९४९९८४	
		"	श्री निम बहादुर थामी	९८४०१०२३५५	
		"	श्री साल माया लो	९८८६६४७४३०	
		"	श्री रमा कुमार ज्याङ्मी	९८८५०५९६७१	
		"	श्री मिठु कुमारी विश्वकर्मा	९८६३५५३८६६	
८	मरिण गाउँपालिका	अध्यक्ष	विमर्स मुक्तान	९८६४०५४६०३	
		उपाध्यक्ष	विमला माफी	९८२४२५५५००	
		वडा अध्यक्ष १	हिरा बहादुर गुर्मछान	९८१७८०५४५३	
		वडा अध्यक्ष २	कमल बहादुर आले मगर	९८६५८८९५८८	
		वडा अध्यक्ष ३	जित बहादुर श्रेष्ठ	९८६४०५४९१०	
		वडा अध्यक्ष ४	जीत बहादुर काल्तन	९७४५६९५२४३	
		वडा अध्यक्ष ५	दिपक माफी	९८१७६५२९४२	
		वडा अध्यक्ष ६	हर्क बहादुर माफी	९८०४८०८५७४	
		वडा अध्यक्ष ७	चन्द्र बहादुर थिङ्ग	९८१७८९०९८०	
		सदस्य	सर्मिला माफी	९८२६८७९४४०	
		"	सिता विश्वकर्मा	९८०४८०८५७४	
		"	निरु कुमारी मोक्तान	९७४२९२२७०७	
		"	आइती माया घोले घलान	९८०९६५८०५०	
		"	शुसिला नेपाली	९८६२७८२८५७	
			चन्द्र बहादुर माफी	९८१८५४४९०९७	

९	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	अध्यक्ष	बज्र ध्वज बाईबा	९८५४०४१३९८	bajradhojra@gmail.com
		उपाध्यक्ष	चेक बहादुर थिङ्ग	९८४४०७८४१३	
		वडा अध्यक्ष १	जित बहादुर थिङ्ग	९४५४५६७२३	
		वडा अध्यक्ष २	विश्व राई	९८४५८४२३४१	
		वडा अध्यक्ष ३	कुल बहादुर भोलन	९७४२८७३१३६	
		वडा अध्यक्ष ४	कमल कुमार राई	९८६४०२७८०७	
		वडा अध्यक्ष ५	साईला लामा	९८४८९५०३२०	
		वडा अध्यक्ष ६	यक बहादुर मुक्तान	९८६९१८७१९१	
		वडा अध्यक्ष ७	विच बहादुर मोक्तान	९८६४१९६३१३	
		वडा अध्यक्ष ८	धन बहादुर मोक्तान	९८४४२४५३०७	
		सदस्य	सन्तली राई दनुवार	९८४४२४५१५५	
		"	मोहनकाजी वि.क.	९८४५५६०५६९	
		"	छलिमाया मुक्तान	९७४६६४६२५४	
		"	दुर्गा माया वि.क.	९८६९३६९५५२	
"	सोनी माया रानामगर	९८४५४०१८१८			
"	दिल कुमारी कामी	९८६४०८०२५०			

• गाउँपालिका/नगरपालिका अन्तर्गतका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतहरुको सम्पर्क विवरण:

क्र.सं.	गापा/नपाको नाम	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको नाम	सम्पर्क विवरण
१	कमलामाई नगरपालिका	सुमन कुमार कार्की	९८५४०५०१११
२	दुधौली नगरपालिका	विष्णु प्रसाद सुवेदी	९८५४०५२१११
३	फिक्कल गाउँपालिका	डम्बर बहादुर रजनमगर	९८५४०४५४६२
४	तीनपाटन गाउँपालिका	पदम बहादुर बस्नेत	९८५४०४२२२०
५	गोलन्जोर गाउँपालिका	ठाकुर प्रसाद दाहाल	९८५४०४२६२०
६	सुनकोशी गाउँपालिका	अर्जुन दर्जी	९८५१२९२६५५
७	घ्याङ्लेख गाउँपालिका	दाताराम प्याकुरेल	९८५४०८७८८८
८	मरिण गाउँपालिका	ओम बहादुर दर्जी	९८५४०४४१३०
९	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	दिपक कुमार पैकार	९८५४०४२८८१

• जिल्ला स्थित राष्ट्रिय संचार संस्थाहरुमा कार्यरत पत्राकारहरुको संस्थागत सम्पर्क विवरण:

क्र.सं.	संचार संस्थाहरु	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क विवरण
१	कान्तिपुर राष्ट्रिय दैनिक	राज कुमार कार्की	९८४४०१९५००
२	गोरखा पत्र राष्ट्रिय दैनिक	बाबुराम नेपाली	९८६९८८८८९१
३	नेपाल टेलिभिजन, नागरीक दैनिक	अनिल भण्डारी	९८४४०८६०९९
४	एभिन्युज टेलिभिजन	संकर सौगात	९८४४०४०४५५
५	नयाँ पत्रिका राष्ट्रिय दैनिक	विधुर पौडेल	९८५४०४०५८०
६	राजधानी राष्ट्रिय दैनिक	विमला पाण्डे	९८५४०४४२५०
७	अन्नपूर्ण राष्ट्रिय दैनिक	राजन गाउँले	९८४४०४५७५८
८	राष्ट्रिय समाचार समिति, हिमालय टाइम्स	राधिका बुढाथोकी	९८४४४४२५४८
९	हिमालय टेलिभिजन	रोहित गुरुङ्ग	९८४०६६६३४४
१०	न्यूज २४ टेलिभिजन	रविन्द्र भट्टाराई	९८६४०२९४८४
११	ग्यालेक्सी फोर के टेलिभिजन	उर्मिला भट्टाराई	९८६४०२९४८४
१२	रेडियो नेपाल	कमल सरला सुनुवार	९८४४०८२४६९

१३	उज्याले १० नेटवर्क	कल्पना भुजेल	९८४४२१७९६४
१४	नेपाल समाचार पत्र, थाहा संचार	बुद्ध नेपाली	९८४०७३२४८६
१५	नेपाल नेटवर्क टेलिभिजन	संगीता डिम्डोङ्ग	९८१२११११९६

• जिल्ला स्थित संचालनमा रहेका एफ एम रेडियोहरुको सम्पर्क विवरण:

क्र.सं.	संचार संस्थाहरु	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क विवरण
१	रेडियो सिद्धबाबा, सुनकोशी एफ एम	टिकाजंग थापा	९८५४०४९३००
२	रेडियो सिन्धुली गढी एफ.एम.	प्रेम नाथ मैनाली	९८५४०४९१९१
३	रेडियो विजय किल्ला, रेडियो मरिण	बुद्ध नेपाली	९८४०७३२४८६
४	विट्स एफ.एम.	बरुण लामिछाने	९८४४०४०८६८
५	रेडियो महाभारत	मिन कुमार दाहाल	९८५११५७८६५
६	दुधौली एफ.एम.	रोहित गुरुङ्ग	९८४०६६६३४४
७	रेडियो जनअवाज	राजन गाउँले	९८४४०४५७५८
८	रेडियो मधुगंगा	दिप शाह संकर	९८४१४०३१९५

• जिल्ला स्थित संचालनमा रहेका दैनिक पत्रिकाका सम्पर्क विवरण:

क्र.सं.	संचार संस्थाहरु	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क विवरण
१	सिन्धुली सौगत दैनिक	विनोद रायमाभी	९८५४०५३६३६
२	प्रभात समाचर दैनिक	द्वारिका काफ्ले	९८५१०६८९०२

• जिल्ला स्थित संचालनमा रहेका अनलाइन संचार संस्थाको सम्पर्क विवरण:

क्र.सं.	संचार संस्थाहरु	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क विवरण
१	सिन्धुली सौगत	सौगात रायमाभी	९८४०४८३६५५
२	अंकपत्र	पुस्कर थापा	९८५१०३१४६९
३	जनबोली एक्सप्रेस	श्यामहरी अधिकारी	९८४४०४५६३८
४	ई प्रदेश खबर	प्रेम दाहाल	९८५१२६७७२९
५	सरोकार टाईम्स	नविनबाबु अधिकारी	९८४४०८५६४९
६	पालिका आवाज	जि.वि. श्रेष्ठ	९८४४२५१२६४
७	शितलपाटी पोष्ट	मिन कुमार दाहाल	९८५११८७८६५
८	सिन्धुली खबर	नविन श्रेष्ठ	९८४४०८४८४४
९	विजयकिल्ला डटकम	बुद्ध कुमार आछामी	९८६४०१७४८६
१०	दुधौली न्यूज	रविन्द्र भट्टाराई	९८६०८१७६११
११	गढी पोष्ट	अनिल भण्डारी	९८४४०८६०९९
१२	जनअवाज न्यूज	राजन गाउँले	९८४४०४५७५८
१३	न्यूज तरंग	बरुण लामिछाने	९८४४०४०८६८
१४	माइखोला शिर डटकम	बलविर भुजेल	९८५४०४२६७७

• गाउँपालिका/नगरपालिका / तथा सरोकारवाला निकाय अन्तर्गतका विपद्को फोकल व्यक्तिहरुको सम्पर्क विवरण:

क्र.सं.	गापा/नपाको नाम	विपद् सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क विवरण
१	कमलामाई नगरपालिका	सागर कुमार ढकाल	९८५४०४९२७३
२	दुधौली नगरपालिका	नारायण प्रसाद भट्टाराई	९८५४०४२०१६
३	फिक्कल गाउँपालिका	सन्दिप उपाध्याय	९८४१९००८५०
४	तीनपाटन गाउँपालिका	इन्द्रजीत मण्डल	९८६९७९७८३५
५	गोलन्जोर गाउँपालिका	हरि बहादुर कार्की	९८४४२४५९८९

६	सुनकोशी गाउँपालिका	रमेश प्रसाई	९७४५७०३८८७
७	ध्याङ्लेख गाउँपालिका	भरतजंग थापा	९८५४०३९४१०
८	मरिण गाउँपालिका	सुदिप केसी	९८४४०८०१७७
९	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	यादव आचार्य	९८५४०४१८८२
१०	भवानी बक्स गण	रामचन्द्र खड्का	९८४१५०५०३०
११	नेपाल प्रहरी	सुनिल प्रसाद चौरासिय	९८६३५३२१०१
१२	सशस्त्र प्रहरी बल	सुमन सुवेदी	९८५४०४४१६३
१३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	पवन पाख्रिन	९८४४०९५३३६

अनुसूची: ७ शैक्षिक संस्थाहरु सम्बन्धी विवरण

यस जिल्लामा १५ वटा क्याम्पस, ११३ वटा माध्यमिक विद्यालयहरु, ४६४ वटा आधारभूत विद्यालयहरु गरी ५९२ वटा शैक्षिक संस्थाहरु रहेका छन् । विद्यालयमा बालबालिका हुने भएकाले जोखिमको हिसावले अति संकटासन्न क्षेत्रभित्र पर्दछ भने विपद् पश्चात् विस्थापित परिवारहरुका लागि आपतकालीन आवासको रुपमा पनि विद्यालयलाई प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

सि.नं.	क्षेत्र	शैक्षिक संस्था	संख्या	कैफियत
१	कमलामाई नगरपालिका	क्याम्पस	५	
		मा./ उ. मा. विद्यालय	२०/२३	
		बा.वि.के./प्रा./निमावि	११०/४७/१२	
२	दुधौली नगरपालिका	क्याम्पस	२	
		मा./ उ. मा. विद्यालय	१३/१२	
		बा.वि.के./प्रा./निमावि	८८/५१/१५	
३	फिक्कल गाउँपालिका	क्याम्पस	०	
		मा./ उ. मा. विद्यालय	६/७	
		बा.वि.के./प्रा./निमावि	६४/३५/६५	
४	तीनपाटन गाउँपालिका	क्याम्पस	२	
		मा./ उ. मा. विद्यालय	१२/१०	
		बा.वि.के./प्रा./निमावि	९०/५९/९	
५	गोलन्जोर गाउँपालिका	क्याम्पस	१	
		मा./ उ. मा. विद्यालय	४/६	
		बा.वि.के./प्रा./निमावि	५३/४७/६	
६	सुनकोशी गाउँपालिका	क्याम्पस	२	
		मा./ उ. मा. विद्यालय	४/७	
		बा.वि.के./प्रा./निमावि	४७/१९/१४	
७	ध्याङ्लेख गाउँपालिका	क्याम्पस	०	
		मा./ उ. मा. विद्यालय	२/४	
		बा.वि.के./प्रा./निमावि	२५/२६/५	
८	मरिण गाउँपालिका	क्याम्पस	२	
		मा./ उ. मा. विद्यालय	१०/२	
		बा.वि.के./प्रा./निमावि	५६/२९/११	
९	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	क्याम्पस	०	
		मा./ उ. मा. विद्यालय	५/३	
		बा.वि.के./प्रा./निमावि	५४/३९/७	

(उल्लेखित शैक्षिक संस्थाहरुमा क्याम्पस, उच्च मावि र मावि, निमावि, प्रावि र बालबिकास केन्द्रलाई समावेश गरिएको छ ।
 स्रोत : जिल्ला बस्तुगत विवरण, २०८०

अनुसूची: ८ स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण

यस जिल्लामा सिन्धुली अस्पताल १ वटा, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र ४ वटा, स्वास्थ्य चौकी ५१ वटा, शहरी स्वास्थ्य क्लिनिक १२ वटा र सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ २० वटा रहेका छन् । त्यसैगरी १० वटा निजी अस्पतालहरुमार्फत पनि स्वास्थ्य सेवा वितरण भइरहेको छ ।

Page | 86

सि.नं.	क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्था	संख्या	कैफियत
१	कमलामाई नगरपालिका	सिन्धुली अस्पताल	१	सिन्धुलीमाडी
		स्वास्थ्य चौकी	७	वडा कार्यालय आसपास
		शहरी स्वास्थ्य क्लिनिक	९	विभिन्न समुदाय
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	३	स्टल बजार र भीमान
		सामुदायिक आँखा उपचार केन्द्र	१	सिन्धुली अस्पताल गेट
२	दुधौली नगरपालिका	नगर अस्पताल	१	सिर्थौली
		स्वास्थ्य चौकी	९	वडा कार्यालय आसपास
		सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र	४	विभिन्न समुदाय
		शहरी स्वास्थ्य क्लिनिक	२	विभिन्न समुदाय
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	२	दुधौली र डकाहा
३	फिक्कल गाउँपालिका	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	०	
		स्वास्थ्य चौकी	६	वडा कार्यालय आसपास
		सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	९	
		गाउँघर क्लिनिक	१८	
४	तीनपाटन गाउँपालिका	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२	बेलघारी र लाम्पनटार
		स्वास्थ्य चौकी	६	वडा कार्यालय आसपास
		आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	३	
		सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	१०	
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	१	
५	गोलन्जोर गाउँपालिका	स्वास्थ्य चौकी	७	वडा कार्यालय आसपास
		सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	६	
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	३	खुर्कोट
		प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	०	
६	सुनकोशी गाउँपालिका	स्वास्थ्य चौकी	५	वडा कार्यालय आसपास
		सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	६	
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	२	सित्तलपाटी र झागाझोली रातमाटा
		गाउँघर क्लिनिक	२३	
७	घ्याडलेख गाउँपालिका	स्वास्थ्य चौकी	५	वडा कार्यालय आसपास
		सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	५	बस्तीपुर
		गाउँघर क्लिनिक	२०	
		प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र		
८	मरिण गाउँपालिका	स्वास्थ्य चौकी	१	वडा कार्यालय आसपास
		सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	६	वडा कार्यालय आसपास
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	१	
		प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	१	
९	हरिहरपुरगढी	स्वास्थ्य चौकी	४	वडा कार्यालय आसपास

गाउँपालिका	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	९	
	निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	०	

स्रोत : जल्ला वस्तुगत विवरण, २०८०

अनुसूची: ९ : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीका सदस्यहरुका नामवली

Page | 87

पद	सदस्यको नाम थर	पद	कार्यालय/निकाय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
अध्यक्ष	श्री भरत खनाल	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२०९३३, ९८५४०६७७७७
सदस्य	श्री कारसाङ्ग लामा	प्रमुख	जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली	०४७-५२०९४४, ९८४४०४२६८९
"	श्री उपेन्द्र कुमार पोखरेल	नगर प्रमुख	कमलामाई नगरपालिका, सिन्धुली	०४७-५२०२४५, ९८५४०४६५००
"	श्री दिनेश अधिकारी दुनवार	नगर प्रमुख	दुधौली नगरपालिका, सिन्धुली	०४७-४९२०५९, ९८५४०४९८५९
"	श्री पार्वती सुनुवार	अध्यक्ष	फिक्कल गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४९९४९
"	श्री कर्ण बहादुर थापा	अध्यक्ष	तिनपाटन गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४२२२५
"	श्री शंकरराज बराल	अध्यक्ष	गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४९७७५
"	श्री दिपा बोहोरा दाहाल	अध्यक्ष	सुनकोशी गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४२००७
"	श्री जगत बहादुर भोलन	अध्यक्ष	घ्याङलेक गाउँपालिका, सिन्धुली	९७४४०३५६९९
"	श्री विमर्श मुक्तान प्रख्यात	अध्यक्ष	मरिण गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४२२००
"	श्री बज्रध्वज लामा	अध्यक्ष	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४९८८९
"	श्री उपेन्द्र कुमार पोखरेल	सभापति	नेपाली कांग्रेस, सिन्धुली	९८४४०४०५००
"	श्री महेन्द्रदेव श्रेष्ठ	अध्यक्ष	नेकपा एमाले, सिन्धुली	९८४४०८६३२६
"	श्री पानीराज बम्जन	संयोजक	नेकपा माओवादी केन्द्र, सिन्धुली	९८९५८९३२००
"	रमेश घिमिरे	संयोजक	राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी, सिन्धुली	९८५९९५९०८४
"	श्री सुरद ब स्याङ्तान	अध्यक्ष	जनता समाजवादी पार्टी, सिन्धुली	९८६९३०३९९५
"	श्री भिष्मराज श्रेष्ठ	अध्यक्ष	राप्रपा सिन्धुली	९८४४०४९९९८
"	श्री विमल कुमार वाग्ले	प्रमुख सेनानी	भवानी बक्स गण, ठुलीटार, सिन्धुली	९८६५५४८२०९
"	श्री गोविन्द राज काफ्ले	प्रहरी उपरीक्षक	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२०९९९, ९८५४०६५५५५
"	श्री सुवास कार्की	उपअनुसन्धान निर्देशक	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२०२३३ ९८५४०४९२३२
"	श्री बलराम प्रसाई	स. प्र. ना.उ.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल आ. गुल्म, सिन्धुली	९८४९६९९७०९
"	डा. अभिषेक थपलिय	मे.सु.	सिन्धुली अस्पताल, सिन्धुली	०४७-५२०९४५, ९८५४०४२३४२
"	श्री राजन पोखरेल	प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२०९८८, ९८४२०२९२०५
"	श्री कृष्ण बहादुर पाण्डे	प्रमुख	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन, सिन्धुली	०४७-५२०९०५ ९८५४०४२९०५
"	श्री बच्चुराम सुवेदी	नि. प्रमुख	डिभिजन वन कार्यालय, सिन्धुली	९८५४०४२९३५

"	श्री शिशिर लम्साल	प्रमुख	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, सिन्धुली	९८५४०४७८०
"	श्री दुर्गा प्रसाद घिमिरे	प्रमुख	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२११३३ ९८५४०४७८०
"	श्री निर्मल घिमिरे	प्रमुख	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सिन्धुली	०४७-५२०३२२ ९८५४०४९३२४
"	श्री प्रभुनाथ प्याकुरेल	प्रमुख	कृषि विकास कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२०९६६
"	डा. प्रभात न्यौपाने	प्रमुख	पशु सेवा कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२०९८५ ९८५४०४९७८५
"	श्री अशोक श्रेष्ठ	सभापति	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	०४७-५२०९२० ९८४४०४०२९४
"	श्री अर्जुन कुमार श्रेष्ठ	अध्यक्ष	उद्योग वाणिज्य संघ, सिन्धुली	९८५४०४४६०९
"	श्री खेटराज अधिकारी	अध्यक्ष	गैर सरकारी संस्था महासंघ, सिन्धुली	९८५४०४९९६३
"	श्री कृष्णहरी घिमिरे	अध्यक्ष	नेपाल पत्रकार महासंघ, सिन्धुली	९८५४०४९००८
सदस्य सचिव		सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली	

अनुसूची: १० : विपद् व्यवस्थापन समितिको अन्तिम बैठक/कार्यशालामा सहभागीहरूको विवरण
मिति २०८० असार १४ गते शुक्रवार बसेको विपद् व्यवस्थापन समिति बैठक/कार्यशालामा सहभागीहरूको विवरण :

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक

मिति: २०८१/०३/१४ शुक्रबार

समय: दिनको ११:००वजे

स्थान: जिल्ला प्रशासन कार्यालय सिन्धुलीको सभाहल

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १६ बमोजिम गठित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीको बैठक आज मिति २०८१/०३/१४ गते शुक्रबारका दिन समितिका अध्यक्ष तथा प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री भरत खनालको अध्यक्षतामा देहायको उपस्थितिमा बसी देहाय बमोजिमको निर्णय गरियो।

उपस्थिति

क्र.स	नामथर	पद	कार्यालय/संघसस्था/दल	मोबाइल नं	हस्ताक्षर
१.	श्री भरत खनाल	प्र.जि.अ.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	९८५९३२६९३	
२.	कृष्ण शर्मा	प्रमुख	जिल्ला समन्वय समिति	९८४०८९८९	
३.	शान्ता काकी	उप प्रमुख	जिल्ला समन्वय समिति	९८५५५५२२३०७	
४.	उपेन्द्र शर्मा पोखरेल	प्रमुख	कमलामाई नगरपालिका	९८५००४३५००	
५.	दिनेश अधिकारी	प्रमुख	दुधौली नगरपालिका	९८५०४९८५९	
६.	दिपा खोसरा	उप प्रमुख	सुनकोशी गाउँपालिका	९८४४०८२०९५	
७.	जयलाल शर्मा	उप प्रमुख	गोलन्जोर गाउँपालिका	९८५०४०९९९	
८.	बुद्ध शर्मा	उप प्रमुख	तीनपाटन गाउँपालिका	९८५०४९८५९	
९.			फिक्कल गाउँपालिका		
१०.	विमल शर्मा	उप प्रमुख	मरिण गाउँपालिका	९८५०४९८५९	
११.	जयलाल शर्मा	उप प्रमुख	ध्याङलेख गाउँपालिका	९८५०४९८५९	
१२.			हरिहरपुराढी गाउँपालिका		
१३.	महेन्द्र शर्मा	उप प्रमुख	नेवपा शर्मा	९८५०४९८५९	
१४.	धनराज शर्मा	उप प्रमुख	नेवपा शर्मा	९८५०४९८५९	
१५.	सुनिल शर्मा	उप प्रमुख	फिक्कल गाउँपालिका	९८५०४९८५९	
१६.	सुनिल शर्मा	उप प्रमुख	फिक्कल गाउँपालिका	९८५०४९८५९	
१७.	सुनिल शर्मा	उप प्रमुख	फिक्कल गाउँपालिका	९८५०४९८५९	
१८.	श्रीदीप उपपाध्याय	उप प्रमुख	फिक्कल गाउँपालिका	९८५०४९८५९	

क्र.सं	नामथर	पद	कार्यालय/संघसस्था/दल	मोबाइल नं	हस्ताक्षर
१९.	कुल बहादुर राय	कैलाशमण्ड	वि. उ. वा. पीछा	९८४४०६०९८९	
२०.	राम कुमार	डि. इं. इं.	डि. इं. इं., सिन्धुली	९८४४०६०९९१	
२१.	गणेश शर्मा	ए. पी. सी.	डि. इं. इं., सिन्धुली	९८४४०६०९९२	
२२.	वन्धु राय शर्मा	वि. प्रमुख	डि. इं. इं. तत. डि. इं. इं. सिन्धुली	९८४४०६०९९३	
२३.	दत्त बहादुर राय	उपाध्यक्ष	तीनापटन गा. पा.	९८४४०६०९९४	
२४.	केशव शर्मा	इय. डि. डि.	रा. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९५	
२५.	जैकुण्ठ शर्मा	आगमनी प्रशासक	रा. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९६	
२६.	विष्णु शर्मा	ए. ए.	रा. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९७	
२७.	बलराम शर्मा	ए. ए. ना. डि.	रा. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९८	
२८.	अशोक शर्मा	समापनी	नेपाल स्टेट्स सोसायटी	९८४४०६०९९९	
२९.	मानिक शर्मा	वि. प्रमुख	रा. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९०	
३०.	वासुदेव शर्मा	कैलाश	HANDS, H&S	९८४४०६०९९१	
३१.	विष्णु शर्मा	वि. डि.	वि. डि. डि.	९८४४०६०९९२	
३२.	रमेश शर्मा	इंजीनियर	ने. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९३	
३३.	पुष्पा शर्मा	प्रमुख	ने. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९४	
३४.	हरि शर्मा	इंजीनियर	ने. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९५	
३५.	नरेश शर्मा	इंजीनियर	ने. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९६	
३६.	रमेश शर्मा	इंजीनियर	ने. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९७	
३७.	सुवास शर्मा	इंजीनियर	ने. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९८	
३८.	विष्णु शर्मा	इंजीनियर	ने. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९९	
३९.	रमेश शर्मा	इंजीनियर	ने. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९०	
४०.	रमेश शर्मा	इंजीनियर	ने. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९१	
४१.	भरत शर्मा	इंजीनियर	ने. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९२	
४२.	विष्णु शर्मा	इंजीनियर	ने. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९३	
४३.	पवन शर्मा	इंजीनियर	ने. डि. डि. सिन्धुली	९८४४०६०९९४	

४. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह तथा अन्य सरोकारवाला निकायको समन्वयमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली शाखाबाट तयार गरिएको आ.व. २०८१/०८२ विपद् प्रतिकार्य योजना पारित गर्ने निर्णय गरियो ।
५. सबै नगरपालिका/गाउँपालिकाले आ-आफ्नो पालिकाको लागि विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, तयार गरी सोको जानकारी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई गराउने । आवश्यकता अनुसार सोको तयारीका लागि जिल्ला रेडक्रस सोसाइटीले सहजिकरण गर्ने ।
६. सबै पालिकाले विपद् व्यवस्थापनका लागि Focal Person तोकिएको नियमित रूपमा बैठक गर्ने र सम्पर्क संजाल बनाइ विपद् व्यवस्थापनको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने ।
७. विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिलाई नियमानुसार प्राप्त हुने राहत तथा क्षतिपूर्तिको लागि स्थलगत प्रहरी सर्जिमिन मुचुल्का तथा पालिकाको विपद् व्यवस्थापनबाट सिफारिस भई आएमा छिटो छरितो तरिकाले उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउने ।
८. मनसुन तथा बाढी पहिरोको समय भएकोले जोखिममा परेका बस्ती, समुदायको पहिचान सम्बन्धित पालिकाले गरी आवश्यकतानुसार सम्बन्धित संस्था, निकाय, विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित सरोकारवालासँग समन्वय र सहयोगको व्यवस्था मिलाउने ।
९. बाढी, पहिरो जस्ता मनसुनजन्य विपद् व्यवस्थापनको लागि राहत, उद्धार तथा पुर्नस्थापना कार्यलाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाउन जिल्लास्थित सबै सुरक्षा निकायहरूको समन्वयमा आवश्यक जनशक्ति परिचालन गर्ने ।

अनुसूची: ११ विपद् सम्बन्धी शब्दावली

विपद् (Hazard) : विपद् ल्याउन सक्ने कुनै पनि घटना जस्तै बाढी, पहिरो, आगलागी, हुरीबतास, चट्याड विपद् हुन्

विपद् (Disaster) : विपद्का घटनाबाट जनधनको क्षति भएको अवस्था । मानिस मर्ने, हराउने, घाइते हुने, घरपालुवा पशु मर्ने र खेतबारी नष्ट हुने तथा मानिस विस्थापित भएर अर्काको सहयोग लिनु पर्ने स्थिति उत्पन्न हुनु नै विपद् हो ।

जोखिम (Risk) : विपद्का घटनाबाट क्षति हुने सम्भावना रहेको अवस्था वा हानीनोक्सानी हुने सम्भावना । नदी किनारमा रहेको बस्ती बाढीको धेरै जोखिममा रहेको हुन्छ । धेरै भिरालो र सिमसिमे पाखोमा भएको घर वा त्यसभन्दा तल भएको घर वा बस्ती पहिरोको जोखिममा रहेको हुन्छ ।

सङ्कटासन्न (Vulnerable) : आपतकालीन अवस्था उत्पन्न हुने सम्भावना भएको वा अत्यधिक जोखिममा रहेको वा विपत्तितर्फ उन्मुख भएको अवस्था । पहिरो जान लागेको ठाउँको छेउको घर वा बस्ती तथा बाढी आउने समयमा खोला किनारमा भएको घर वा बस्ती ।

न्यूनिकरण (Reduction) : विपद्को घटनाबाट हुन सक्ने क्षति कम गर्न वा विपद्को घटना भएर विपद् आउनु न्यूनिकरणको सामना गर्न गरिने तयारी । पूर्वतयारी, पूर्वचेतावनी प्रणालीको स्थापनाजस्ता कार्यबाट विपद्को जोखिम न्यूनिकरण गर्न सकिन्छ ।

अल्पिकरण (Mitigation) : विपद्बाट हुन सक्ने क्षति कम गर्न गरिने कार्य । खोलाको किनारमा तटबन्ध लगाउने, तारजाली लगाउनेजस्ता काम, पहिरो जान लागेको ठाउँमा टेवा पर्खाल लगाएर पहिरो नियन्त्रण गर्ने काम जसले पहिरो जानबाट नियन्त्रण गर्छ । विकासका काममा जोखिम कम गर्ने विधि अपनाएर क्षति हुने सम्भावनालाई कम गर्ने काम ।

क्षमता (Capacity) : विपद्को सामना गर्ने स्रोत, साधन, ज्ञान, सीप आदि भएको अवस्था । विपद् हुने सम्भावना छ भने विपद्को घटना हुनु पहिले गरिएको पूर्वतयारी । आपत्कालमा चाहिने सामानको जोहो गरिएको अवस्था । पूर्वतयारी गरेर विपद्को सामना गर्ने क्षमता बढाउन सकिन्छ ।

प्रवलीकरण (Retrofitting) : बलियो बनाउने काम । पुरानो घर, गोठको मर्मतसम्भार वा बाटो, पुल, विद्यालयजस्ता संरचनालाई विशेष प्रविधिद्वारा मर्मतसम्भार गरी विपद्का घटनाबाट क्षति नहुने स्तरमा विकास गर्ने कार्य ।

भवन निर्माण संहिता (Building Code) : नेपाल सरकारबाट २०६० सालमा भवन निर्माणका लागि लागू भएको मापदण्ड । साधारण भूकम्पबाट घर, कार्यालय भवन, विद्यालय भवन नभत्किउन भन्ने उद्देश्यले सरकारले तयार गरेको घर वा भवन बनाउने मापदण्ड ।

आपत्काल (Emergency) : विपद्का कारण जनधनको क्षति वा नोक्सान भएर उत्पन्न भएको विपत्तिको अवस्था । यस्तो अवस्थामा घर, छरछिमेकले मात्र समस्याको समाधान गर्न कठिन हुन्छ र सरकारी वा गैरसरकारी निकायको सहयोगको आवश्यकता पर्छ ।

पूर्वानुमान (Forecast) : कुनै पनि विषयमा पहिले नै गरिने अनुमान । घना वर्षा भएपछि बाढी आउने अनुमान गर्न सकिन्छ । रेडियोले दिनभरको मौसम कस्तो हुन्छ भनेर भन्नु पूर्वानुमान हो ।

पूर्व-चेतावनी (Early Warning) : कुनै पनि घटना हुने सम्भावना भएमा त्यस्तो घटनाबाट प्रभावित हुन सक्ने समुदायलाई पहिले नै जानकारी दिने कार्य । पूर्वचेतावनी प्रणालीको विकासले विपद्को सामना गर्न सक्ने तत्कालको तयारी गर्न सहयोग गर्छ ।

पूर्वतयारी (Preparedness) : विपद्का घटनाबाट हुने क्षति कम गराउन, विपद्को अवस्थामा सुरक्षित स्थानान्तरण गर्न, मानवीय तथा आर्थिक क्षति कम गर्न र आपत्कालीन अवस्थामा व्यवस्थित र प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्न विपद् हुनु पहिले नै गरिने कार्यलाई पूर्वतयारी भनिन्छ ।

प्रतिकार्य (Response) : विपद्को सङ्कटकालीन अवस्थामा गरिने उद्धार, राहत तथा मानवीयसेवाको कार्य । विपद्का परेका मानिस वा छिमेकीलाई त्यसबाट निकाल्ने काम, घरबारविहीन भएकालाई अश्रयस्थलमा राख्ने र तिनको जीविकोपार्जनको लागि गरिने सहयोगको काम ।

सामना (Cope) : कुनै पनि घटनाको प्रतिकार गर्नु तथा विपद्बाट पर्ने समस्या समाधान गर्ने क्षमता वा शक्ति हुनु, बाढी आएमा खोलामा पौडी खेलेर बाहिर निस्कने क्षमता बाढीको सामना हो ।

घुँडा टेकी गुँडुल्क, ओत लागी समात (Duck, Cover and Hold) : विशेष गरी भूकम्प गएको समयमा सुरक्षित रहनको लागि बस्ने तरिका, पहिरो गएको समयमा पनि यो विधिबाट संवेदनशील अङ्ग बचाउन सकिन्छ ।

झटपट झोला (Go Bag) : विपद्को घटना भइहालेमा आफ्नो तथा परिवार र सकेसम्म छरछिमेकको सहयोगको लागि औजार, औषधि, हलुका खाद्यान्न आदि राखिएको त्यस्तो झोला जसलाई सजिलै भेटिने ठाउँमा राखिएको हुन्छ र विपद्को घटना भएको अवस्थामा बोकेर हिँड्न सकिन्छ ।

पराकम्प (After Shocks): भूकम्पको ठूलो धक्का गइसके पछि फेरि जाने सा(साना धक्का वा झड्का ठूलो गइसकेपछि केही समयपछि वा फेरि आउने स—साना कम्पन ।

सन्दर्भ सामग्रीहरू

क्र. सं.	प्रतिवेदन/प्रकाशनको नाम	सिकाई/असल अभ्यास
१	नेपालको संविधान, २०७२	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अधिकार सूची तथा तथा संबैधानिक व्यवस्थाको सम्बन्धी जनकारी
२	विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४	विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनको कानुनी आधारहरू
३	विपद् जोखिम न्यूनिकरण राष्ट्रिय नीति, २०७४	राज्यले बनाएका विपद्सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरूको जानकारी प्राप्त
४	विपद् जोखिम न्यूनिकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना, २०७४	नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि अपनाइएका रणनीति तथा कार्ययोजनाको ढाँचा
५	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४	स्थानीय तहको विपद् सम्बन्धी कार्य तथा अधिकार क्षेत्र
६	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०६८ सिन्धुली	समग्र जिल्लाको विपद् जोखिमको अवस्थाबारे असल चित्रण
७	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७० सिन्धुली	जिल्ला स्तरको विपद् जोखिम स्तरीकरण, विषयगत अभ्यासहरू सुरुवात हुन खोजेको तथा जिल्ला भित्र रहेका क्षमताहरू उल्लेख भएको ।
८	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७३, २०७५ र २०७६, २०७८ सिन्धुली	जिल्ला स्तरको विपद् जोखिम स्तरीकरण, विषयगत क्षेत्रका अपुग सामग्रीहरूको चित्रण तथा क्षमताहरूको जानकारी तथा पछिल्लो क्रियाकलापहरूको खाका उल्लेख भएको ।
९	नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका वार्षिक प्रतिवेदनहरू	जिल्लामा भए गरेका विपद्मा प्रतिकार्य गर्दाका प्रयास, समन्वय गरी स्रोत सकलन तथा राहत वितरणको अवस्था ।
१०	दैवी विपद् उद्धार ऐन, २०३९	ऐनले व्यवस्था गरेको मापदण्ड र सरकारी संरचनाबारे बुझाई ।
११	स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५	विपद् जोखिम न्यूनिकरणमा स्थानीय निकायको भूमिका बारे स्पष्टता ।
१२	राहत वितरण मापदण्ड २०४५, तेस्रो संसोधन २०६९, कार्यविधि, २०७६	राहत सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण गरिएको ।
१३	राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य ढाँचा, २०७०	तत्कालको प्रतिफल सम्बन्धी ।
१४	स्फेयर मापदण्ड, २०११	राहत मापदण्ड र न्यूनतम आवश्यकताबारे सबै सरोकारवालाहरूलाई जानकारी नभएको ।
१५	ह्योगो, सेन्डाई कार्य संरचना	विपद्लाई प्राथमिकता क्षेत्र अन्तर्गत समावेश गर्न चासो प्रकट ।
१६	स्थानीय तहअन्तर्गतका विपद् व्यवस्थापन ऐन तथा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाहरू	गाउँस्तरमा योजना निर्माण गर्ने प्रकृया स्थानीय समुदायको प्राथमिकताहरूबारे जानकारी भएको, विपद्को स्थिति र स्थानीय स्तरबाट गर्न सक्ने सम्भावित उपायहरूका बारेमा जानकारी ।